

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΜΕ ΤΙΤΛΟ:

«Νέο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, μεταφορά Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και λοιπές διατάξεις»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΜΕΡΟΣ Α΄ ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο
Άρθρο 3	Ορισμοί
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΣΤΟΧΟΙ, ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
Άρθρο 4	Αναπτυξιακοί στόχοι του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
Άρθρο 5	Προϋπολογισμός και πόροι του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
Άρθρο 6	Κατάρτιση και έγκριση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης και των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης
Άρθρο 7	Εξειδίκευση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης και των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης
Άρθρο 8	Διάρκεια προγραμματικών περιόδων
Άρθρο 9	Παρακολούθηση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
Άρθρο 10	Αναθεώρηση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
Άρθρο 11	Τροποποίηση των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης
Άρθρο 12	Ανακατανομή πόρων μεταξύ προγραμμάτων, αναπτυξιακών στόχων και προτεραιοτήτων
Άρθρο 13	Υπερδέσμευση προϋπολογισμού Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης
Άρθρο 14	Συμπληρωματικότητα Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
Άρθρο 15	Ειδικά Προγράμματα
Άρθρο 16	Ειδικό πρόγραμμα αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών
Άρθρο 17	Αποθεματικό του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
Άρθρο 18	Τεχνική βοήθεια
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ	

Άρθρο 19	Επιλέξιμες κατηγορίες δράσεων
Άρθρο 20	Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών και επιλέξιμες δαπάνες
Άρθρο 21	Μορφές χρηματοδότησης και πληρωμής
Άρθρο 22	Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Εγχειρίδιο διαδικασιών
Άρθρο 23	Διαδικασίες ένταξης, τροποποίησης και ανάκλησης ένταξης έργων
Άρθρο 24	Ρυθμός ένταξης πράξεων
Άρθρο 25	Ανάληψη νομικών δεσμεύσεων
Άρθρο 26	Παρακολούθηση και έλεγχος της υλοποίησης έργων
Άρθρο 27	Ολοκλήρωση έργων
Άρθρο 28	Υλοποίηση έργων και δράσεων που συνιστούν κρατική ενίσχυση
Άρθρο 29	Προϋποθέσεις για έργα χρηματοδοτούμενα από δύο περιόδους Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
Άρθρο 30	Προένταξη έργων
Άρθρο 31	Ευθύνες, δικαιώματα και υποχρεώσεις δικαιούχων
Άρθρο 32	Παρατυπίες και ανακτήσεις
Άρθρο 33	Υποχρεώσεις δημοσιότητας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄	
ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, ΤΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
Άρθρο 34	Αρμόδιες αρχές για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
Άρθρο 35	Αρμοδιότητες της υπηρεσίας συντονισμού
Άρθρο 36	Αρμοδιότητες των υπηρεσιών διαχείρισης
Άρθρο 37	Ενδιάμεσοι φορείς
Άρθρο 38	Επιτροπή Παρακολούθησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄	
ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ	
Άρθρο 39	Στελέχωση της υπηρεσίας συντονισμού και των υπηρεσιών διαχείρισης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄	
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
Άρθρο 40	Μηχανισμός καταγγελιών
Άρθρο 41	Σύγκρουση συμφερόντων
Άρθρο 42	Μεταβατική περίοδος διαχείρισης έργων Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021 - 2025
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄	
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
Άρθρο 43	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄	
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
Άρθρο 44	Χρηματοδοτήσεις και πληρωμές

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄	
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α΄	
Άρθρο 45	Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Α΄
Άρθρο 46	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Α΄
Άρθρο 47	Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Α΄
ΜΕΡΟΣ Β΄	
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΣΚΟΠΟΣ – ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	
Άρθρο 48	Σκοπός
Άρθρο 49	Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
Άρθρο 50	Έργα συνεισφοράς του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων
Άρθρο 51	Παρατηρητήριο Δημόσιων Επενδύσεων και Αναπτυξιακών Αποτελεσμάτων
Άρθρο 52	Μέτρα περιορισμού επιβάρυνσης εθνικών πόρων
Άρθρο 53	Μη επιβολή περικοπής ορίου εθνικού για δημοσιονομικές διορθώσεις
Άρθρο 54	Θέματα προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ – ΧΜ ΕΟΧ)- Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 53Α ν.4314/2014
Άρθρο 55	Θέματα προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης - προσθήκη άρθρου 278Α και κατάργηση παρ. 6Α άρθρου 278 στον ν. 4738/2020
Άρθρο 56	Αποσπάσεις στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα και στις άμεσες θυγατρικές της - Αντικατάσταση παρ. 8 άρθρου πέμπτου ν. 3912/2011
Άρθρο 57	Μετακινήσεις προσωπικού στην εταιρεία Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Ανώνυμη Εταιρεία και στις λοιπές θυγατρικές εταιρείες της - Τροποποίηση άρθρου 35 ν. 4972/2022
Άρθρο 58	Διόρθωση παροράματος – Τροποποίηση άρθρου 40 ν. 5233/2025
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄	
Άρθρο 59	Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Β΄
Άρθρο 60	Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Β΄
ΜΕΡΟΣ Γ΄	
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	

Άρθρο 61	Σκοπός
Άρθρο 62	Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ, ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ, ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	
Άρθρο 63	Μεταφορά αρμοδιοτήτων του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
Άρθρο 64	Μεταφορά οργανικών θέσεων, υπηρεσιακών μονάδων και προσωπικού
Άρθρο 65	Μεταφορά περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων, απαιτήσεων και ρύθμιση λοιπών εννόμων σχέσεων
Άρθρο 66	Μεταφορά εκκρεμών υποθέσεων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΩΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	
Άρθρο 67	Ζητήματα συναρμοδιότητας της Α.Α.Δ.Ε. για την έκδοση κανονιστικών πράξεων και αποφάσεων
Άρθρο 68	Νομική υποστήριξη και συνδρομή
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄	
ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	
Άρθρο 69	Ρυθμίσεις σχετικά με τη διαχείριση του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων - Αναμόρφωση διαδικασίας επιστροφής παρανόμως και αχρεωστήτως καταβληθέντων - Αντικατάσταση άρθρου 28 ν. 2520/1997
Άρθρο 70	Σύσταση Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων στο πεδίο της αγροτικής πολιτικής - Αναμόρφωση διαδικασίας κατάρτισης προϋπολογισμού του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων - Τροποποίηση παρ. 1 και αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 26 ν. 992/1979
Άρθρο 71	Ορισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων ως εποπτευόμενου φορέα - Τροποποίηση άρθρου 27 ν. 992/1979
Άρθρο 72	Ορισμός αρμοδίων οργάνων για τη διαχείριση εσόδων και δαπανών - Τροποποίηση άρθρου 28 ν. 992/1979
Άρθρο 73	Ρύθμιση τεχνικών και λεπτομερειακών ζητημάτων για τη διαχείριση και λειτουργία του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων - Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Προσθήκη παρ. 7 και 8 στο άρθρο 38 του ν. 992/1979
Άρθρο 74	Διεύρυνση αρμοδιοτήτων των Υποδιοικητών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων σε θέματα οργάνωσης πληρωμών - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 13 ν. 4389/2016
Άρθρο 75	Αύξηση θέσεων ειδικών συνεργατών του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής

	Δημοσίων Εσόδων - Πρόβλεψη θέσεων διοικητικών υπαλλήλων και μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού για την υποβοήθηση του έργου του - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 24 ν. 4389/2016
Άρθρο 76	Αύξηση ειδικής αμοιβής των υπηρετούντων στο Γραφείο του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 11 ν. 4778/2021
Άρθρο 77	Αύξηση των συντελεστών υπολογισμού του Βραβείου Επίτευξης Στόχων του ανθρώπινου δυναμικού της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 15 ν. 4778/2021
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ, ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ	
Άρθρο 78	Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Γ΄
Άρθρο 79	Τελικές διατάξεις Μέρους Γ΄
Άρθρο 80	Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Γ΄
ΜΕΡΟΣ Δ΄ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ	
Άρθρο 81	Σταδιακή κατάργηση του συμψηφισμού της προσωπικής διαφοράς με τις εκάστοτε χορηγούμενες ετήσιες αυξήσεις των κυρίων συντάξεων – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 14 ν. 4387/2016
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 82	Φορολογική αντιμετώπιση της αποζημίωσης που καταβάλλεται σε δικηγόρους για υπηρεσίες που παρέχουν στο πλαίσιο των άρθρων 208, 787 και 819 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 12 και παρ. 2 άρθρου 14 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
Άρθρο 83	Όροι για πράξεις που υλοποιούνται από παρόχους υπηρεσιών ύδατος και φορείς διαχείρισης στερεών αποβλήτων στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2021-2027 και του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης
Άρθρο 84	Παρατάσεις προθεσμιών του μεταβατικού πλαισίου των Μητρώων Μελετητικών Επιχειρήσεων Ιδιωτικών Έργων και Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων
Άρθρο 85	Προϋπολογισμός της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας για το έτος 2026 - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 34 ν. 5240/2025
Άρθρο 86	Εξουσιοδοτική διάταξη για τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων για τη διαδικασία επιστροφής της οικονομικής ενίσχυσης στους πληγέντες από τις φυσικές καταστροφές που προκλήθηκαν από την πορεία του μεσογειακού κυκλώνα «Ιανός» και τις συνεπακόλουθες πλημμύρες της 18ης και 19ης Σεπτεμβρίου 2020 - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 1 ν. 4728/2020

Άρθρο 87	Επέκταση Κινήτρου Επίτευξης Δημοσιονομικών Στόχων στους υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Κρατικής Αρωγής και Συντονισμού για τα έτη 2026 και 2027
Άρθρο 88	Παρατάσεις προθεσμιών για πράξεις και έργα του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης και του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων
Άρθρο 89	Τήρηση στατιστικών στοιχείων και συλλογή δεδομένων για την προώθηση πολιτικών ίσων ευκαιριών από το Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο) του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας – Τροποποίηση άρθρου 13 ν. 4604/2019
Άρθρο 90	Παραχώρηση χρήσης ακινήτων στο Υπουργείο Πολιτισμού
Άρθρο 91	Παράταση προθεσμίας περάτωσης εκκαθάρισης Ταμείου Αλληλοβοηθείας Υπαλλήλων Υπουργείου Πολιτισμού
Άρθρο 92	Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 92 ν. 5105/2024
Άρθρο 93	Παρατάσεις διάρκειας απασχόλησης σε εκπαιδευτικούς φορείς – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 34 ν. 5167/2024
Άρθρο 94	Χρηματοδότηση αθλητικών εγκαταστάσεων που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εποπτευόμενα από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, τις οποίες χρησιμοποιούν τα κλιμάκια των εθνικών ομάδων όλων των αναγνωρισμένων αθλητικών ομοσπονδιών για την προετοιμασία τους – Προσθήκη παρ. 1Α στο άρθρο 116 και παρ. 13 στο άρθρο 123 του ν. 5219/2025
Άρθρο 95	Παράταση του ακατάσχετου της χρηματοδότησης αθλητικών ομάδων και της επιχορήγησης των Ειδικών Επιτροπών του άρθρου 53 του ν. 2725/1999 από τα φορολογικά έσοδα τυχερών παιγνίων – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου δέκατου έκτου ν. 4787/2021
Άρθρο 96	Προσδιορισμός δικασίμου μετά την κατάθεση αγωγής - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 215 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας
Άρθρο 97	Ερημοδικία του αναιρεσειόντος - Τροποποίηση άρθρου 576 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας
Άρθρο 98	Μεταβατικές διατάξεις που αφορούν τη δημοσίευση διαθηκών και την έκδοση πιστοποιητικών, καθώς και τη σταδιακή ανάθεση διαταγών πληρωμής και διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης - Τροποποίηση άρθρου 126 ν. 5221/2025
Άρθρο 99	Έκτακτος διαγωνισμός δικαστικών υπαλλήλων
Άρθρο 100	Συμμετοχή υπαλλήλων του Υπουργείου Εξωτερικών στο σύστημα κινήτρων και ανταμοιβής για έργα των Σχεδίων Δράσης του άρθρου 52 ν. 4622/2019 - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 34 του ν. 5149/2024
Άρθρο 101	Παράταση Ειδικού Προγράμματος Ενίσχυσης Δήμων
Άρθρο 102	Μη συμψηφισμός χρηματικών απαιτήσεων που επιδικάζονται σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου για υποθέσεις του άρθρου 6Α του ν. 2776/1999 –

	Τροποποίηση άρθρου 6Α Σωφρονιστικού Κώδικα
ΜΕΡΟΣ Ε΄ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 103	Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Α΄ είναι ο καθορισμός πολυετούς στρατηγικού προγραμματισμού χρηματοδότησης και παρακολούθησης των αναπτυξιακών παρεμβάσεων στην ελληνική επικράτεια, η ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ελληνικής οικονομίας και η εδραίωση κοινωνικά δίκαιης ανάπτυξης.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Α΄ είναι:

- α) η υιοθέτηση ενός αυτοτελούς, ενιαίου και σύγχρονου νομοθετικού πλαισίου για το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.),
- β) η θέσπιση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου κανόνων που διέπουν την κατάρτιση, τον συντονισμό, τη διαχείριση, τη χρηματοδότηση, την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Ε.Π.Α.,
- γ) ο καθορισμός της διάρκειας της Προγραμματικής Περιόδου του Ε.Π.Α.,
- δ) η εναρμόνιση της στοχοθεσίας και του προσανατολισμού του Ε.Π.Α. με τις σύγχρονες εθνικές και ευρωπαϊκές προτεραιότητες,
- ε) η αναλυτική αποτύπωση των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση δράσεων και δαπανών,
- στ) η ενίσχυση των υποστηρικτικών μηχανισμών αξιολόγησης των προτάσεων έργων,
- ζ) η εναρμόνιση του ρυθμού ένταξης των έργων με τις ετήσιες και μεσοπρόθεσμες δημοσιονομικές δυνατότητες,
- η) η συστηματοποίηση των ελέγχων και η ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχων,

θ) η θέσπιση μηχανισμού διακυβέρνησης για την εξειδίκευση, την παρακολούθηση και τον συντονισμό των Προγραμμάτων που περιλαμβάνει το Ε.Π.Α.,
ι) η ενίσχυση των Υπηρεσιών Διαχείρισης, και
ια) η θέσπιση περιόδου ολοκλήρωσης του Προγράμματος, καθώς και κανόνων για την ολοκλήρωση των έργων που έχουν ενταχθεί.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του Μέρους Α' ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Α.Π.Δ.Ε.)»: Ο μηχανισμός μέσω του οποίου χρηματοδοτείται η αναπτυξιακή πολιτική της χώρας από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων.

β) «Αναπτυξιακοί στόχοι»: Οι στρατηγικά καθορισμένες επιδιώξεις του άρθρου 4, που στοχεύουν στην οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική και θεσμική πρόοδο της χώρας, μέσω παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.).

γ) «Δείκτες Ε.Π.Α.»: Το μέσο μέτρησης της προόδου, των παραδοτέων και των επιδράσεων των χρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων προς τους τιθέμενους στόχους και προτεραιότητες.

δ) «Δημοσιονομικές διορθώσεις»: Οι μεταβολές που επιβάλλονται, συνεπεία παρατυπίας, και συνίστανται στη μείωση ή ακύρωση μέρους ή του συνόλου της δημόσιας δαπάνης σε ένα έργο ή σε μια πράξη.

ε) «Δικαιούχος»: Ο φορέας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση του έργου. Ο Δικαιούχος δύναται να είναι διαφορετικός από τον κύριο του έργου, όπως αυτός ορίζεται στην περ. ιε), εφόσον αυτό προκύπτει από την προγραμματική σύμβαση ή άλλο έγγραφο αρμόδιου οργάνου του κυρίου του έργου, για την υλοποίηση έργου από άλλον φορέα. Ενδεικτικά δικαιούχος δύναται να είναι:

εα) Οργανισμός δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή διεθνής οργανισμός, ή οντότητα με ή χωρίς νομική προσωπικότητα,

εβ) σε Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.), ο δημόσιος φορέας ο οποίος είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση του έργου Σ.Δ.Ι.Τ., ήτοι ο κύριος του έργου ή άλλος δημόσιος φορέας που έχει αναλάβει τη σχετική αρμοδιότητα βάσει εγγράφου,

εγ) στο πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που λαμβάνει την ενίσχυση,

εδ) στο πλαίσιο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (Σειρά L), τον Κανονισμό (ΕΕ) 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (L 190), τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2832 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (Σειρά L) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 1408/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («de minimis») στον γεωργικό τομέα (L 352), ο φορέας που χορηγεί την ενίσχυση,

εε) στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων, ο φορέας που υλοποιεί το ταμείο χαρτοφυλακίου ή η

υπηρεσία διαχείρισης που διαχειρίζεται το χρηματοδοτικό μέσο.

στ) «Εγχειρίδιο Διαδικασιών Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (Σ.Δ.Ε.)»: Το σύνολο των διαδικασιών για τη διαχείριση και υλοποίηση των προγραμμάτων του Ε.Π.Α., καθώς και των τυποποιημένων εντύπων, όπως προσκλήσεων, τεχνικών δελτίων, αποφάσεων, εκθέσεων και αναφορών, οδηγιών, οδηγιών και εγκυκλίων που εξειδικεύουν την απόφαση για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του Ε.Π.Α..

ζ) «Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.)»: Το πολυετές πρόγραμμα σχεδιασμού, χρηματοδότησης και υλοποίησης δράσεων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Α.Π.Δ.Ε., το οποίο περιλαμβάνει τους στόχους του εθνικού μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού.

η) «Ειδικό πρόγραμμα»: Πρόγραμμα αναπτυξιακών και επενδυτικών παρεμβάσεων ή παρεμβάσεων για την αποκατάσταση ζημιών ή την αντιμετώπιση κρίσεων, στο χρηματοδοτικό σχήμα του οποίου μπορεί να συμμετέχουν χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, αναπτυξιακές τράπεζες, δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα ειδικού χρηματοδοτικού σκοπού και επενδυτικά ταμεία.

θ) «Ειδικός στόχος»: Υποδιαίρεση του αναπτυξιακού στόχου, ο οποίος εξειδικεύει και συγκεκριμενοποιεί την επιδίωξη των παρεμβάσεων.

ι) «Ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης»: Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που ενεργεί υπό την ευθύνη υπηρεσίας διαχείρισης και εκτελεί λειτουργίες ή καθήκοντα για λογαριασμό της υπηρεσίας διαχείρισης, με ή χωρίς διάθεση πόρων.

ια) «Επιλέξιμη δημόσια δαπάνη Ε.Π.Α.»: Ο προϋπολογισμός του έργου που επιβαρύνει την εκάστοτε Προγραμματική Περίοδο Ε.Π.Α.

ιβ) «Έργα με μακροχρόνιες δεσμεύσεις»: Κατηγορία έργων, των οποίων η συμβατική διάρκεια της νομικής δέσμευσης εκτείνεται σε περισσότερες από μία προγραμματικές περιόδους. Ενδεικτικές περιπτώσεις έργων αυτής της κατηγορίας είναι οι συμβάσεις παραχώρησης, οι Σ.Δ.Ι.Τ., οι δανειακές συμβάσεις, τα καθεστώτα αναπτυξιακού νόμου, οι δράσεις κρατικής αρωγής.

ιγ) «Έργα στρατηγικής σημασίας» ή «εμβληματικά έργα»: Τα έργα, τα οποία χαρακτηρίζονται ως έργα στρατηγικής σημασίας ή εμβληματικά έργα από τον φορέα πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια, όπως η μεγάλη συνεισφορά του έργου στην επίτευξη των ειδικών στόχων του Προγράμματος, η σημασία του έργου σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο, η μοναδικότητά του, ο καινοτόμος χαρακτήρας του και το οικονομικό του μέγεθος σε σχέση με τους πόρους της προτεραιότητας του Προγράμματος, στην οποία εντάσσονται.

ιδ) «Εφαρμοστέο δίκαιο»: Το εκάστοτε ισχύον, εθνικό δίκαιο και το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ιε) «Κύριος έργου»: Ο φορέας που έχει την αρμοδιότητα εκτέλεσης του έργου και για λογαριασμό του οποίου καταρτίζεται η σύμβαση ή κατασκευάζεται το έργο και ο οποίος έχει και την κυριότητα αυτού.

ιστ) «Μη επιλέξιμη δημόσια δαπάνη Ε.Π.Α.»: Η διαφορά μεταξύ της συνολικής δημόσιας δαπάνης Α.Π.Δ.Ε. και της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης Ε.Π.Α.. Αφορά σε δημόσια δαπάνη του Α.Π.Δ.Ε. που δεν είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση κατά την εκάστοτε Προγραμματική Περίοδο, κρίνεται, όμως, απαραίτητη για την υλοποίηση του έργου και εγγράφεται στο Α.Π.Δ.Ε. Ενδεικτικά ως μη επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες Ε.Π.Α. νοούνται οι δαπάνες έργων με μακροχρόνιες δεσμεύσεις και οι περιπτώσεις του άρθρου 30.

ιζ) «Νομική δέσμευση»: Η ανάληψη δέσμευσης προϋπολογισμού, όπως σε συμβάσεις του ν. 4412/2016 (Α' 147), σε προγραμματικές συμφωνίες και προγραμματικές συμβάσεις, σε αποφάσεις υλοποίησης με ίδια μέσα σε αποφάσεις καθορισμού της διαδικασίας χρηματοδότησης των ωφελούμενων σε

περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων και λοιπές περιπτώσεις, όπως αυτές εξειδικεύονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και στο Εγχειρίδιο διαδικασιών.

ιη) «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (Ο.Π.Σ. - Ε.Π.Α.)»: Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα που υποστηρίζει το Ε.Π.Α.

ιθ) «Πράξη» ή «έργο»: Η κατασκευή, προμήθεια, υπηρεσία, μελέτη, εμπειρογνωμοσύνη, σύμβαση, μέτρο κρατικής ενίσχυσης, αποζημίωση, ενέργεια τεχνικής βοήθειας, χρηματοδοτική συνεισφορά και δράση, η οποία συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων μιας ή περισσότερων προτεραιοτήτων και επιλέγεται για χρηματοδότηση στο πλαίσιο των προγραμμάτων.

κ) «Προτεραιότητα (Άξονας)»: Θεματικό πεδίο παρέμβασης, το οποίο συγκεντρώνει συγκεκριμένους ειδικούς στόχους, δράσεις και πόρους, με σκοπό την επίτευξη αναπτυξιακών αποτελεσμάτων σε έναν τομέα πολιτικής ή στρατηγικής.

κα) «Προγραμματική περίοδος»: Η περίοδος στην οποία δύναται να ενταχθεί προς χρηματοδότηση ένα έργο.

κβ) «Συνολικό κόστος έργου»: Το άθροισμα:

i) της συνολικής δημόσιας δαπάνης Α.Π.Δ.Ε.,

ii) της ιδιωτικής συμμετοχής και δαπανών εκτός Π.Δ.Ε. και

iii) του μη ενισχυόμενου προϋπολογισμού.

κγ) «Συνολική δημόσια δαπάνη Α.Π.Δ.Ε.» ή «προϋπολογισμός έργου στο Α.Π.Δ.Ε.»: Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου που εγγράφεται στο Α.Π.Δ.Ε..

κδ) «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (Σ.Δ.Ε.)»: Οι αρμόδιες αρχές που έχουν οριστεί για τη διαχείριση των Προγραμμάτων του Ε.Π.Α., καθώς και το πλαίσιο κανόνων και διαδικασιών που εφαρμόζονται με βάση το εφαρμοστέο δίκαιο για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων και την αποτελεσματική εφαρμογή του Ε.Π.Α., των Τομεακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης και των Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης.

κε) «Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (Τ.Π.Α.)» και «Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (Π.Π.Α.)»: Πρόγραμμα που συνιστά ολοκληρωμένο πλαίσιο παρεμβάσεων, το οποίο καταρτίζεται από το αρμόδιο Υπουργείο ή την Περιφέρεια και περιλαμβάνει τους στόχους του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού στον τομέα ευθύνης του οικείου φορέα για την αντιμετώπιση διαπιστωμένων αναγκών και την επίτευξη μετρήσιμων αναπτυξιακών στόχων για την ενίσχυση της εθνικής, περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, εντός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος με βάση τον αντίστοιχο προγραμματισμό του Ε.Π.Α. και την κατανομή των πόρων του Ε.Π.Α. που του αναλογούν.

κστ) «Υπηρεσία διαχείρισης»: Η υπηρεσία στην οποία ανατίθενται η διαχείριση προγράμματος Ε.Π.Α. και η διάθεση των σχετικών πόρων.

κζ) «Υπηρεσία συντονισμού του Ε.Π.Α.»: Η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία συντονίζει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του Ε.Π.Α. και των προγραμμάτων του και υποστηρίζεται για τον σκοπό αυτό, από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π.).

κη) «Φορείς πολιτικής»: Οι φορείς χάραξης και άσκησης πολιτικής στο πλαίσιο των Τ.Π.Α. και των Π.Π.Α, ήτοι τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες

κθ) «Φορέας χρηματοδότησης»: Ο φορέας που έχει την αρμοδιότητα της χρηματοδότησης ενός έργου από πόρους του Α.Π.Δ.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΣΤΟΧΟΙ, ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 4

Αναπτυξιακοί στόχοι του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

1. Οι αναπτυξιακοί στόχοι του Ε.Π.Α. είναι οι ακόλουθοι:
 - α) Κοινωνική συνοχή και ανάπτυξη,
 - β) ανάπτυξη υποδομών και μεταφορών,
 - γ) πολιτική προστασία και αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης,
 - δ) καινοτομία, εξωστρέφεια και ανταγωνιστικότητα,
 - ε) ψηφιακός μετασχηματισμός και τεχνητή νοημοσύνη,
 - στ) πράσινη ανάπτυξη και πράσινος μετασχηματισμός,
 - ζ) υποστήριξη προγραμμάτων.
2. Οι στόχοι εξειδικεύονται με δείκτες παρακολούθησης επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων, αναλύονται σε άξονες προτεραιότητας και συνδέονται με ειδικούς στόχους.
3. Με την Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου που εγκρίνει το Ε.Π.Α. κάθε προγραμματικής περιόδου, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 6, δύναται να εξειδικεύονται, να τροποποιούνται ή να καταργούνται οι αναπτυξιακοί στόχοι της παρ. 1.

Άρθρο 5

Προϋπολογισμός και πόροι του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

1. Το Ε.Π.Α. χρηματοδοτείται από το εθνικό σκέλος του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Εθνικό Α.Π.Δ.Ε.).
2. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Ε.Π.Α. της προγραμματικής περιόδου καθορίζεται με την Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου που εγκρίνει το Ε.Π.Α., σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 6.
3. Για τον προσδιορισμό των πόρων του Ε.Π.Α. της εκάστοτε προγραμματικής περιόδου λαμβάνονται υπόψη, ιδίως:
 - α) οι δεσμεύσεις από τον Πολυετή Δημοσιονομικό Προγραμματισμό,
 - β) οι προοπτικές της οικονομίας για το χρονικό διάστημα του προγραμματισμού,
 - γ) η συμπληρωματικότητα με τις συγχρηματοδοτούμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση παρεμβάσεις,
 - δ) οι δεσμεύσεις που προκύπτουν από έργα που προεντάσσονται την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, σύμφωνα με το άρθρο 30,
 - ε) οι μακροχρόνιες δεσμεύσεις πράξεων Ε.Π.Α. που αναλήφθηκαν σε προηγούμενη προγραμματική περίοδο, αλλά δεσμεύουν αναλογικά τις επόμενες προγραμματικές περιόδους, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 5140/2024 (Α΄ 154), ως προς το μέρος που αφορά στην εκάστοτε τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο,
 - στ) οι ανάγκες που προκύπτουν από άλλα προγράμματα ανάπτυξης που χρηματοδοτούνται από το Α.Π.Δ.Ε. ή από άλλες πηγές χρηματοδότησης,
 - ζ) οι ανάγκες ωρίμανσης έργων για μελλοντική ένταξη σε συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά ή διεθνή προγράμματα, εφόσον απαιτείται χρηματοδότηση από το Ε.Π.Α., και

η) η εκτίμηση της ολοκλήρωσης του προγράμματος της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου σε επίπεδο προϋπολογισμού.

4. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Ε.Π.Α. δύναται να αυξάνεται κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 6

Κατάρτιση και έγκριση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης και των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης

1. Η Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καταρτίζει σχέδιο του Ε.Π.Α., σύμφωνα με το σχέδιο ανάπτυξης της χώρας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας της ελληνικής οικονομίας, την κοινωνική συνοχή και την εθνική στρατηγική για την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη, συνεκτιμώντας τις προτάσεις των αρμόδιων φορέων. Το σχέδιο του Ε.Π.Α. περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

α) την εξειδίκευση των εθνικών στόχων ανάπτυξης που πρόκειται να καλυφθούν εν όλω ή εν μέρει από το Ε.Π.Α.,

β) τα Τ.Π.Α. και τα Π.Π.Α. της προγραμματικής περιόδου,

γ) τον προϋπολογισμό και την κατανομή του προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα,

δ) το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και

ε) τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

Το Ε.Π.Α. μπορεί να περιλαμβάνει και ειδικά προγράμματα.

2. Το σχέδιο του Ε.Π.Α. τίθεται σε δημόσια διαβούλευση στον διαδικτυακό τόπο «www.opengov.gr», για διάστημα δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημερών. Το τελικό σχέδιο Ε.Π.Α. εγκρίνεται με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από εισήγηση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού.

3. Μετά την έγκριση του Ε.Π.Α., ο αρμόδιος για το Ε.Π.Α. Υπουργός καλεί τα Υπουργεία και τις Περιφέρειες να καταρτίσουν και να υποβάλουν τα Τ.Π.Α. και τα Π.Π.Α., αντίστοιχα, στη Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

4. Σε κάθε περίπτωση, τα Τ.Π.Α. και τα Π.Π.Α. περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον:

α) Την περιγραφή του φορέα πολιτικής και συγκεκριμένα το θεσμικό πλαίσιο που τον διέπει, την αποστολή του και τους τομείς παρέμβασης.

β) Τη μεθοδολογία κατάρτισης των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α.

γ) Την υφιστάμενη κατάσταση του τομέα του Υπουργείου ή της Περιφέρειας σε σχέση με τους αναπτυξιακούς στόχους.

δ) Την αναπτυξιακή στρατηγική του Τ.Π.Α. ή του Π.Π.Α.

ε) Την κατανομή του προϋπολογισμού σε αναπτυξιακούς στόχους.

στ) Την προτεινόμενη υπηρεσία διαχείρισης.

5. Τα Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. διαρθρώνονται, εφόσον απαιτείται, σε υποπρογράμματα, για τα οποία δύναται να ορίζεται διακριτή υπηρεσία διαχείρισης.

6. Το σχέδιο των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. υποβάλλεται από τους φορείς ευθύνης στη Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία αξιολογεί τη συμβατότητά τους με το Ε.Π.Α. και εισηγείται την έγκρισή τους στον αρμόδιο για το Ε.Π.Α. Υπουργό, για την έκδοση της σχετικής απόφασης. Η αξιολόγηση του πρώτου εδαφίου γίνεται με βάση κριτήρια αναπτυξιακού σχεδιασμού, τα οποία αφορούν στο τομεακό ή το περιφερειακό πρόγραμμα συνολικά. Ιδίως, αξιολογείται αν το πρόγραμμα έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις τεθείσες προδιαγραφές και είναι συμβατό με το χρονοδιάγραμμα και τους κατανεμημένους πόρους του.

7. Αν στα Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. απαιτείται Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (Σ.Π.Ε.), το αίτημα υποβάλλεται με ευθύνη του εκάστοτε φορέα πολιτικής, εντός δύο (2) μηνών από την έγκριση των οικείων προγραμμάτων, προς το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο εγκρίνει το αίτημα, ολικώς ή μερικώς, εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή του. Η έγκριση των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. της παρούσας και η ένταξη έργων σε αυτά πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη της τήρησης της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας για τη Σ.Π.Ε. και τυχόν προσαρμογές στα Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. κατά το στάδιο της εξειδίκευσης που προβλέπει η παρ. 1 του άρθρου 7.

8. Τα εγκεκριμένα Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Ε.Π.Α. (www.epa.gov.gr) και του οικείου φορέα πολιτικής.

9. Για την κατάρτιση και έγκριση του Ε.Π.Α. της προγραμματικής περιόδου 2026 - 2030 και των Τ.Π.Α. και των Π.Π.Α. της προγραμματικής περιόδου 2026 - 2030 εφαρμόζεται το άρθρο 123 του ν. 4635/2019 (Α' 167), περί Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης.

10. Οι παρ. 1 έως 8 εφαρμόζονται σε επόμενες της Προγραμματικής Περιόδου 2026-2030 Προγραμματικές Περιόδους.

Άρθρο 7

Εξειδίκευση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης και των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης

1. Το Ε.Π.Α., τα Τ.Π.Α. και τα Π.Π.Α., μετά την έγκρισή τους και την έναρξη υλοποίησής τους, εξειδικεύονται περαιτέρω περιλαμβάνοντας πρόσθετους ειδικούς στόχους και προτεραιότητες, κατανομή των αναλογούντων πόρων στις προτεραιότητες, καθώς και δείκτες παρακολούθησης των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων. Στην εξειδίκευση εντάσσονται και οι όροι προστασίας και παρακολούθησης του περιβάλλοντος για τα προγράμματα που υπόκεινται σε Σ.Π.Ε., μετά την τήρηση της σχετικής διαδικασίας, η ολοκλήρωση της οποίας αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση της απόφασης του αρμοδίου για το Ε.Π.Α. Υπουργού περί εξειδίκευσης.

2. Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών του άρθρου 6, η Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν συνεργασίας της υπηρεσίας συντονισμού με τις υπηρεσίες διαχείρισης, εισηγείται στην Επιτροπή Παρακολούθησης του άρθρου 38 την εξειδίκευση των προγραμμάτων.

3. Με απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης εξειδικεύονται τα προγράμματα της παρ. 1 και ακολουθεί η έκδοση της απόφασης του αρμοδίου για το Ε.Π.Α. Υπουργού περί εξειδίκευσης. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου εγκρίνεται με τη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 45. Για την

Προγραμματική Περίοδος 2026-2030, η απόφαση εξειδίκευσης του προηγούμενου εδαφίου για τα Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. που υπόκεινται σε Σ.Π.Ε., εκδίδεται με την επιφύλαξη τυχόν τροποποίησής της για τη συμπερίληψη των όρων προστασίας και παρακολούθησης του περιβάλλοντος, εφόσον απαιτείται μετά την έγκριση της Σ.Π.Ε.

Άρθρο 8

Διάρκεια προγραμματικών περιόδων

1. Το Ε.Π.Α. υλοποιείται σε προγραμματικές περιόδους. Η διάρκεια κάθε προγραμματικής περιόδου είναι πέντε (5) έτη.
2. Η διάρκεια υλοποίησης κάθε προγραμματικής περιόδου δύναται να παρατείνεται με την απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 45.
3. Το Ε.Π.Α. κάθε προγραμματικής περιόδου ολοκληρώνεται με τη λήξη της πενταετούς ή της κατόπιν παράτασης διάρκειάς του.

Άρθρο 9

Παρακολούθηση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

1. Η πρόοδος της υλοποίησης του Ε.Π.Α. παρακολουθείται ετησίως και ενδιάμεσα κατά τη διάρκεια της πενταετούς προγραμματικής περιόδου. Αρμόδια για την παρακολούθηση του Ε.Π.Α. είναι η υπηρεσία συντονισμού.
2. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει την αποτύπωση και αξιολόγηση της προόδου που σημειώνεται κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων, ιδίως ως προς την επίτευξη των στόχων και προτεραιοτήτων τους, όπως αυτά εξειδικεύονται με την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 7, ως προς τη συμβολή τους στην αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας, την τήρηση των προβλεπόμενων στο Σ.Δ.Ε., καθώς και ως προς την ύπαρξη χρονικών ή άλλων αποκλίσεων κατά την υλοποίηση.
3. Η υπηρεσία συντονισμού καταρτίζει και εισηγείται στην Επιτροπή Παρακολούθησης του άρθρου 38 ετήσια και ενδιάμεση έκθεση παρακολούθησης του Ε.Π.Α. Οι εκθέσεις κρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης και, στη συνέχεια, από τον Γενικό Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης. Οι εκθέσεις δημοσιεύονται στον ιστότοπο του Ε.Π.Α.
4. Τα αποτελέσματα της ενδιάμεσης έκθεσης παρακολούθησης, σε συνδυασμό με συστάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης, λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο διαχείρισης του Ε.Π.Α. και δύναται να οδηγήσουν σε διορθωτικές παρεμβάσεις, σε τροποποίηση των Τ.Π.Α. και των Π.Π.Α. και σε αναθεώρηση του Ε.Π.Α.
5. Η ετήσια έκθεση παρακολούθησης καταρτίζεται εντός του πρώτου εξαμήνου του επόμενου έτους από το έτος παρακολούθησης, ενώ η ενδιάμεση έκθεση παρακολούθησης καταρτίζεται κατά το α' εξάμηνο του τρίτου έτους υλοποίησης της προγραμματικής περιόδου.
6. Η υπηρεσία συντονισμού, εντός έξι (6) μηνών από την ολοκλήρωση της διάρκειας της προγραμματικής περιόδου, συμπεριλαμβανομένης και της παράτασης αυτής, καταρτίζει και εισηγείται έκθεση ολοκλήρωσης του Ε.Π.Α., η οποία εγκρίνεται από την Επιτροπή Παρακολούθησης και τον Γενικό Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης και δημοσιεύεται στον ιστότοπο του Ε.Π.Α..

Άρθρο 10

Αναθεώρηση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

1. Το Ε.Π.Α. αναθεωρείται, όταν:

- α) μεταβάλλεται η αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας, προκειμένου να ληφθούν υπόψη σημαντικές μεταβολές εθνικών ή περιφερειακών προτεραιοτήτων,
- β) μεταβάλλονται οι οικονομικές ή άλλες συνθήκες,
- γ) προκύπτει σημαντική απόκλιση από την προγραμματισμένη πρόοδο της υλοποίησης βάσει των εκθέσεων προόδου και των λοιπών δεδομένων της παρακολούθησης του Ε.Π.Α.,
- δ) απαιτείται ανακατανομή πόρων μεταξύ προγραμμάτων σε ποσοστό άνω του είκοσι τοις εκατό (20%) του εγκεκριμένου προϋπολογισμού των προγραμμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 12.

2. Η Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καταρτίζει σχέδιο του αναθεωρημένου Ε.Π.Α., το οποίο αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο «www.opengov.gr» για διάστημα δέκα (10) τουλάχιστον ημερών.

3. Αν το Ε.Π.Α. αναθεωρείται αποκλειστικά λόγω αλλαγής της διοικητικής δομής της χώρας, που επιβάλλει τη διάσπαση, τη συνένωση ή τη μεταφορά προγραμμάτων ή τμημάτων τους, δεν απαιτείται διαβούλευση του σχεδίου του αναθεωρημένου Ε.Π.Α. μέσω του διαδικτυακού τόπου «www.opengov.gr».

Άρθρο 11

Τροποποίηση των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης

Τα Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. δύναται να τροποποιούνται με την απόφαση της παρ. 7 του άρθρου 45, κατόπιν εισήγησης του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη, ως προς:

- α) την εφαρμογή των αναθεωρήσεων του άρθρου 10 σε επίπεδο προγράμματος,
- β) την ανακατανομή πόρων μεταξύ αναπτυξιακών στόχων σε ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι τοις εκατό (20%), σύμφωνα με το άρθρο 12,
- γ) αλλαγές που μπορεί να προκύψουν από τα αποτελέσματα της ενδιάμεσης έκθεσης παρακολούθησης του άρθρου 9,
- δ) προσθήκη προτεραιοτήτων και κατανομή πόρων σε αυτές, μετά την εξειδίκευση των προγραμμάτων,
- ε) αλλαγή της υπηρεσίας διαχείρισης του Τ.Π.Α. ή του Π.Π.Α.

Άρθρο 12

Ανακατανομή πόρων μεταξύ προγραμμάτων, αναπτυξιακών στόχων και προτεραιοτήτων

1. Επιτρέπεται η ανακατανομή πόρων μεταξύ προγραμμάτων, έως ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) του εγκεκριμένου προϋπολογισμού, μετά από αίτημα των ενδιαφερόμενων φορέων πολιτικής (προέλευσης και υποδοχής προϋπολογισμού). Κάθε υπέρβαση του ποσοστού του πρώτου εδαφίου συνεπάγεται αναθεώρηση του Ε.Π.Α., σύμφωνα με το άρθρο 10.

2. Όσον αφορά σε πράξεις ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών που υλοποιούνται από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ή από τους εποπτευόμενους φορείς του για λογαριασμό άλλου φορέα πολιτικής, οι απαραίτητοι πόροι μεταφέρονται, κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερόμενων φορέων προέλευσης και υποδοχής προϋπολογισμού μέσω ανακατανομής, από τον προϋπολογισμό του

δικαιούχου φορέα πολιτικής στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Σε περιπτώσεις περισσότερων του ενός (1) δικαιούχων φορέων πολιτικής, το ποσό επιμερίζεται αναλογικά βάσει των υπηρεσιών που λαμβάνει ο φορέας.

3. Επιτρέπεται ανακατανομή των διατιθέμενων πόρων μεταξύ των αναπτυξιακών στόχων του Τ.Π.Α. ή του Π.Π.Α., όπως αυτοί κατανεμήθηκαν κατά την έγκριση των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. με τις διαδικασίες της παρ. 6 του άρθρου 6, από την υπηρεσία διαχείρισης του προγράμματος σε ποσοστό έως είκοσι τοις εκατό (20%) του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του. Ανακατανομή πόρων μεταξύ των αναπτυξιακών στόχων σε ποσοστό μεγαλύτερο του ποσοστού του πρώτου εδαφίου πραγματοποιείται με τροποποίηση του προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 11.

4. Επιτρέπεται η ανακατανομή των διατιθέμενων πόρων μεταξύ των προτεραιοτήτων των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α., όπως αυτοί κατανεμήθηκαν κατά την εξειδίκευση των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. σύμφωνα με το άρθρο 7, σε ποσοστό έως είκοσι τοις εκατό (20%) από την υπηρεσία διαχείρισης του προγράμματος. Ανακατανομή πόρων μεταξύ προτεραιοτήτων σε ποσοστό μεγαλύτερο του ποσοστού του πρώτου εδαφίου πραγματοποιείται από την υπηρεσία συντονισμού του Ε.Π.Α.

Άρθρο 13

Υπερδέσμευση προϋπολογισμού Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης

1. Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. είναι αυτός που εγκρίθηκε σύμφωνα τις διαδικασίες του άρθρου 6, προσαυξημένος σε ποσοστό 30% (υπερδέσμευση). Το ποσοστό του πρώτου εδαφίου δύναται να τροποποιείται με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού, κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης..

2. Για την υποβολή και έγκριση αιτημάτων υπερδέσμευσης άνω του ποσοστού του τριάντα τοις εκατό (30%) από τους φορείς πολιτικής πρέπει να πληρούνται όροι και προϋποθέσεις που καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 11 του άρθρου 45.

Άρθρο 14

Συμπληρωματικότητα Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

Το Ε.Π.Α. υλοποιείται με τρόπο που διασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα με τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τα ειδικά προγράμματα ανάπτυξης, καθώς και μεταξύ των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α., με σκοπό τη δημιουργία συνεργειών, την αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων και του κινδύνου διπλής χρηματοδότησης.

Άρθρο 15

Ειδικά Προγράμματα

1. Στο πλαίσιο του Ε.Π.Α. δύναται να καταρτίζονται ειδικά προγράμματα, τα οποία εξυπηρετούν οριζόντιες ή διατομεακές αναπτυξιακές προτεραιότητες, όπως:

- α) αναπτυξιακά ή επενδυτικά προγράμματα εθνικής εμβέλειας,
- β) προγράμματα στρατηγικών έργων υποδομής,
- γ) ειδικά τομεακά ή θεματικά προγράμματα.

2. Τα ειδικά προγράμματα καταρτίζονται από τη Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και

Οικονομικών, η οποία δύναται να ορίζεται ως υπηρεσία συντονισμού, μέσω της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, και ως αρμόδια και για τη διαχείρισή τους. Τα ειδικά προγράμματα περιλαμβάνουν συγκεκριμένο προϋπολογισμό, χρονοδιάγραμμα, στόχους, καθώς και σύστημα διαχείρισης και εγκρίνονται με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού. Στην απόφαση του δεύτερου εδαφίου δύναται να ορίζονται άλλες υπηρεσίες ή φορείς που αναλαμβάνουν, με την κατανομή των αντίστοιχων πόρων, συγκεκριμένα καθήκοντα διαχείρισης.

3. Ειδικά προγράμματα δύναται να καταρτίζονται και να υποβάλλονται στη Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης από Υπουργεία ή Περιφέρειες, για τα θέματα αρμοδιότητάς τους. Τα ειδικά προγράμματα της παρούσας περιλαμβάνουν κατά την υποβολή τους τα στοιχεία της παρ. 2. Με την απόφαση της παρ. 12 του άρθρου 45, μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, εγκρίνονται τα ειδικά προγράμματα των Υπουργείων. Με την απόφαση της παρ. 13 του άρθρου 45, μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, εγκρίνονται τα ειδικά προγράμματα των Περιφερειών.

Άρθρο 16

Ειδικό πρόγραμμα αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών

1. Στο πλαίσιο του Ε.Π.Α. εγκρίνεται και υλοποιείται ειδικό πρόγραμμα αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, για να αντιμετωπιστούν επείγουσες και απρόβλεπτες ανάγκες. Ειδικότερα το πρόγραμμα αποσκοπεί:

- α) στην άμεση αποκατάσταση ζημιών από φυσικά φαινόμενα,
- β) στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας κρίσιμων υποδομών,
- γ) στην πρόληψη και διαχείριση κινδύνων,
- δ) στην επιχορήγηση και την ενίσχυση τελικών δικαιούχων στο πλαίσιο αποκατάστασης των επιπτώσεων φυσικών καταστροφών.

2. Το ειδικό πρόγραμμα αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών εγκρίνεται με την απόφαση της παρ. 14 του άρθρου 45, μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

- α) τον προϋπολογισμό του προγράμματος,
- β) τις επιλέξιμες δράσεις και δαπάνες,
- γ) τους φορείς πολιτικής που δύνανται να υποβάλουν αιτήματα και προτάσεις χρηματοδότησης,
- δ) τη διαδικασία υποβολής αιτημάτων και τα απαραίτητα δικαιολογητικά,
- ε) ειδικότερες προβλέψεις για την υλοποίηση του προγράμματος.

3. Τα αιτήματα των φορέων πολιτικής για τη χρηματοδότηση έργων με την αξιοποίηση πόρων του ειδικού προγράμματος αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών υποβάλλονται στην υπηρεσία συντονισμού του Ε.Π.Α., η οποία τα διαβιβάζει προς την Κυβερνητική Επιτροπή Κρατικής Αρωγής του άρθρου 13 του ν. 4797/2021 (Α' 66).

4. Σε περίπτωση θετικής εισήγησης της Επιτροπής της παρ. 3 για τη χρηματοδότηση του έργου με πόρους από το ειδικό πρόγραμμα αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, κατανέμονται αντίστοιχοι πόροι στον φορέα πολιτικής για την ένταξη του έργου. Οι πόροι που κατανέμονται με την απόφαση της παρ. 15 του άρθρου 45 για τους σκοπούς υλοποίησης του προγράμματος είναι συμπληρωματικοί των προϋπολογισμών των Τ.Π.Α. και των Π.Π.Α.

Άρθρο 17

Αποθεματικό του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

1. Για την αντιμετώπιση κατεπειγουσών συνεπειών κρίσεων και εκτάκτων αναγκών δύνανται να δημιουργούνται αποθεματικά.
2. Ο προϋπολογισμός των αποθεματικών της παρ. 1 δύναται να αυξάνεται κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου του Ε.Π.Α.

Άρθρο 18

Τεχνική βοήθεια

1. Οι ενέργειες τεχνικής βοήθειας αφορούν τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο των προγραμμάτων του Ε.Π.Α., καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της υπηρεσίας συντονισμού, των υπηρεσιών διαχείρισης και των δικαιούχων για την ωρίμανση έργων του Ε.Π.Α. και την υλοποίηση των προγραμμάτων του. Συνίστανται ιδίως, στην προμήθεια αγαθών και τη λήψη υπηρεσιών, στην κάλυψη λειτουργικών δαπανών και δαπανών αμοιβών προσωπικού, καθώς και σε κάθε άλλη απαραίτητη δαπάνη που αποσκοπεί στην ενίσχυση της υλοποίησης των στόχων και των προγραμμάτων του Ε.Π.Α.
2. Δικαιούχοι ενεργειών τεχνικής βοήθειας του Ε.Π.Α. είναι α) οι υπηρεσίες διαχείρισης, β) η υπηρεσία συντονισμού, γ) η Μονάδα Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα και δ) η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Μ.Ο.Δ. Α.Ε.).
3. Οι ενέργειες τεχνικής βοήθειας χρηματοδοτούνται από τους πόρους του Ε.Π.Α. Ο προϋπολογισμός του άξονα προτεραιότητας των επιμέρους προγραμμάτων του Ε.Π.Α. καθορίζεται ως ακολούθως:
 - α) για προγράμματα με αρχικό προϋπολογισμό μέχρι διακόσια εκατομμύρια (200.000.000) ευρώ έως ποσοστού δύο τοις εκατό (2%) του προϋπολογισμού τους,
 - β) για προγράμματα με αρχικό προϋπολογισμό άνω των διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000) ευρώ έως ποσοστού ενός τοις εκατό (1%) του προϋπολογισμού τους και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των τεσσάρων εκατομμυρίων (4.000.000) ευρώ,
 - γ) για την υποστήριξη της υπηρεσίας συντονισμού έως ποσοστού ενός κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) του αρχικού προϋπολογισμού του Τ.Π.Α. του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.Τα ποσοστά των περ. α), β) και γ) δύναται να αναπροσαρμόζονται κατά περίπτωση, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος των φορέων πολιτικής.
4. Το άρθρο 119, η παρ. 8 του άρθρου 200 και το άρθρο 329 του ν. 4412/2016 (Α' 147), περί δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, εφαρμόζονται και για τις ενέργειες τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτούνται από το Ε.Π.Α.
5. Για την εφαρμογή του παρόντος καταρτίζονται και τηρούνται κατάλογοι στους οποίους εγγράφονται προμηθευτές και πάροχοι υπηρεσιών ενεργειών τεχνικής βοήθειας, οικονομικοί φορείς, και ανάδοχοι, οι οποίοι επιλέγονται κατά τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 119 του ν. 4412/2016, περί συμβάσεων ενεργειών τεχνικής βοήθειας.
6. Η απόφαση της παρ. 24 του άρθρου 63 του ν. 4914/2022 (Α' 61), περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, εφαρμόζεται αναλόγως και για τις ενέργειες τεχνικής υποστήριξης που χρηματοδοτούνται από το Ε.Π.Α..

7. Για την επαρκή ανταπόκριση της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων, των υπηρεσιών διαχείρισης και των φορέων διαχείρισης του Ε.Π.Α. στον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο των προγραμμάτων του Ε.Π.Α., καθώς και για την αποτελεσματική εφαρμογή του ν. 5140/2024 (Α' 154), δύναται να λειτουργούν ομάδες εργασίας, οι οποίες συγκροτούνται με απόφαση των αρμόδιων φορέων πολιτικής του Ε.Π.Α. Στα μέλη των ομάδων εργασίας καταβάλλεται αποζημίωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 19

Επιλέξιμες κατηγορίες δράσεων

1. Επιλέξιμες κατηγορίες δράσεων που χρηματοδοτούνται από το Ε.Π.Α. είναι δράσεις για:

- α) τη βιομηχανία, το εμπόριο, την προστασία του καταναλωτή, την επιχειρηματικότητα,
- β) τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την τεχνητή νοημοσύνη,
- γ) την έρευνα και την καινοτομία,
- δ) την προστασία του περιβάλλοντος, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τη διαχείριση υδάτων, την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων και την πολιτική προστασία,
- ε) την υγεία, την παιδεία, τον αθλητισμό, το δικαστικό και σωφρονιστικό σύστημα, την ασφάλεια και την άμυνα,
- στ) την απασχόληση και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την κοινωνική συνοχή, την ένταξη, την υποστήριξη και ενίσχυση των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων,
- ζ) τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, των δημόσιων υποδομών, των υποδομών ενέργειας, των μεταφορών και της οδικής ασφάλειας,
- η) τον πολιτισμό και τον τουρισμό,
- θ) τον αγροδιατροφικό τομέα και την ενίσχυση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα,
- ι) την εξωστρέφεια,
- ια) την υποστήριξη φορέων για την αντιμετώπιση δαπανών στις οποίες προβαίνουν, ιδίως δικαστικών δαπανών, αποζημιώσεων, δαπανών μετακίνησης, καθώς και δυνάμει προβλέψεων νομοθεσίας.

Εκτός από τις περ. α) έως ι) του πρώτου εδαφίου, επιλέξιμες κατηγορίες δράσεων που χρηματοδοτούνται από το Ε.Π.Α. είναι και δράσεις που:

- α. υλοποιούνται με την αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων με συμμετοχή εθνικών πόρων, όπως η χρηματοδοτική μίσθωση, η συμμετοχή του Δημοσίου σε επενδυτικά ταμεία ή άλλα μέσα επιμερισμού κινδύνου, καθεστώτα χορήγησης επιδοτήσεων, δανείων και εγγυήσεων, καθώς και προγράμματα επενδυτικών δανείων που αποπληρώνονται από το Α.Π.Δ.Ε., και
- β) εντάσσονται σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, των προηγούμενων ή των επόμενων προγραμματικών περιόδων των Επενδυτικών και Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ε.Π.Α. δύναται να χρηματοδοτεί τα έργα της παρούσας παρέχοντας επιπλέον πόρους για την έναρξη και την υλοποίηση του συγχρηματοδοτούμενου έργου ή συνεχίζοντας τη χρηματοδότηση, κατόπιν της απένταξής του εν όλω ή εν μέρει, ή μετά από τη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας που προβλέπεται για τη συγχρηματοδότηση.

2. Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται από το Ε.Π.Α. πρέπει να εντάσσονται στους αναπτυξιακούς στόχους και να συνάδουν με τις εθνικές στρατηγικές προτεραιότητες.

Άρθρο 20

Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών και επιλέξιμες δαπάνες

1. Η δημόσια δαπάνη για όλα τα έργα που εντάσσονται στα προγράμματα του Ε.Π.Α., συνιστά δημόσια επένδυση, η οποία μπορεί να χρηματοδοτηθεί από τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω του Α.Π.Δ.Ε.
2. Τα ποσά που είναι καταβλητέα δυνάμει εκτελεστών δικαστικών ή διαιτητικών αποφάσεων ή λόγω συμβατικών αποζημιώσεων και αφορούν έργα που χρηματοδοτούνται ή χρηματοδοτήθηκαν από το Ε.Π.Α., καθώς και από άλλα εθνικά ή συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, είναι επιλέξιμες δαπάνες για χρηματοδότηση από το Ε.Π.Α.
3. Οι δαπάνες διαχείρισης και διοίκησης ανωνύμων εταιρειών του Δημοσίου, φορέων του Δημοσίου ή αναπτυξιακών οργανισμών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την υλοποίηση έργων που χρηματοδοτούνται από το Ε.Π.Α. δεν δύναται να υπερβαίνουν το τέσσερα τοις εκατό (4%) της συνολικής δημόσιας δαπάνης των έργων στα οποία αντιστοιχούν.
4. Οι δαπάνες των έργων μακροχρόνιων δεσμεύσεων κατά το μέρος του προϋπολογισμού τους που επιβαρύνει την προγραμματική περίοδο είναι επιλέξιμες δαπάνες. Το υπολειπόμενο ποσό εγγράφεται στον άξονα μακροχρόνιων δεσμεύσεων του άρθρου 10 του ν. 5140/2024 (Α' 154).
5. Οι δαπάνες έργων συντήρησης υποδομών και εξοπλισμού είναι επιλέξιμες δαπάνες.
6. Το Ε.Π.Α. δεν χρηματοδοτεί πάγιες λειτουργικές ανάγκες του δημόσιου τομέα, υπό την έννοια της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικό θεσμικό πλαίσιο.
7. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το Ε.Π.Α. είναι επιλέξιμες εφόσον είναι νόμιμες, κανονικές και αναγκαίες, συμμορφώνονται με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο, τηρουμένων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις, τις κρατικές ενισχύσεις, την προστασία του περιβάλλοντος και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.
8. Δεν θεωρούνται επιλέξιμες δαπάνες:
 - α) για την προγραμματική περίοδο, το μέρος του προϋπολογισμού των έργων του οποίου η αποπληρωμή εκτείνεται πέραν της πενταετούς διάρκειας της προγραμματικής περιόδου, και ο οποίος εγγράφεται στον άξονα μακροχρόνιων δεσμεύσεων του άρθρου 10 του ν. 5140/2024,
 - β) τα πρόστιμα και οι ποινές,
 - γ) ο ανακτήσιμος από τον φορέα υλοποίησης Φόρος Προστιθέμενης Αξίας.

Άρθρο 21

Μορφές χρηματοδότησης και πληρωμής

1. Η χρηματοδότηση που παρέχεται προς τους δικαιούχους από τα προγράμματα του Ε.Π.Α. δύναται να λαμβάνει τις ακόλουθες μορφές:
 - α) χρηματοδότηση βάσει πραγματικών δαπανών, που πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο,
 - β) κατ' αποκοπή ποσά,
 - γ) μοναδιαίες δαπάνες,
 - δ) χρηματοδότηση με κατ' αποκοπή συντελεστή.
2. Οι πληρωμές δύναται να είναι:

α) άμεσες, που αφορούν στην πληρωμή των τελικών δικαιούχων πληρωμής επί τη βάσει παραστατικών, και

β) έμμεσες, που αφορούν στη μεταφορά ποσού προς δικαιούχο - φορέα υλοποίησης για την υλοποίηση συγκεκριμένου έργου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 5140/2024 (Α' 154).

Άρθρο 22

Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Εγχειρίδιο διαδικασιών

1. Στο Σ.Δ.Ε. της προγραμματικής περιόδου δύνανται να εξειδικεύονται περαιτέρω, ιδίως, η διαδικασία ενεργοποίησης και υλοποίησης των προγραμμάτων και επιλογής των έργων, οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών και οι επιλέξιμες δαπάνες, το σύστημα αξιολόγησης των προτάσεων έργων, οι προϋποθέσεις ένταξης, χρηματοδότησης, τροποποίησης, ανάκλησης εντάξεων και ολοκλήρωσης των έργων, το σύστημα παρακολούθησης και ελέγχων των έργων, ο τρόπος υποβολής και κατάρτισης των εκθέσεων παρακολούθησης των Τ.Π.Α., των Π.Π.Α. και του Ε.Π.Α. και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

2. Το Σ.Δ.Ε. τηρείται για το σύνολο των προγραμμάτων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις αποφάσεις έγκρισης των ειδικών προγραμμάτων.

3. Η διαχείριση των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α., καθώς και η παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες διαχείρισης περιλαμβάνει τις ακόλουθες γενικές κατηγορίες ενεργειών, οι οποίες εξειδικεύονται, περαιτέρω, στο εγχειρίδιο διαδικασιών:

α) Ενεργοποίηση των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. και διαδικασίες για την επιλογή και ένταξη έργων,

β) επαρκή πληροφόρηση των δικαιούχων σχετικά με τους όρους χρηματοδότησης,

γ) παρακολούθηση, επαλήθευση και έλεγχος των έργων των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α.,

δ) καταχώριση και επικαιροποίηση των προβλεπόμενων από το Σ.Δ.Ε. δεδομένων στο Ο.Π.Σ.- Ε.Π.Α. για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τη δημοσιονομική διαχείριση.

4. Το εγχειρίδιο διαδικασιών κάθε περιόδου περιλαμβάνει το σύνολο των διαδικασιών και εντύπων για τη διαχείριση και υλοποίηση των προγραμμάτων του Ε.Π.Α., που διασφαλίζουν την αποτελεσματική και χρηστή διαχείριση των πόρων.

Άρθρο 23

Διαδικασίες ένταξης, τροποποίησης και ανάκλησης ένταξης έργων

1. Για την ένταξη έργων προς χρηματοδότηση από τα Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. εκδίδεται πρόσκληση από τον αρμόδιο Υπουργό ή Περιφερειάρχη. Η πρόσκληση δύναται να εκδίδεται ανά αναπτυξιακό στόχο, να εξειδικεύεται ανά προτεραιότητα και να έχει διάρκεια ίση ή μικρότερη της πενταετούς ή της κατά παράταση διάρκειας της προγραμματικής περιόδου. Η πρόσκληση περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με τις δυνατότητες και τους όρους χρηματοδότησης των έργων, όπως:

α) τους δυνητικούς δικαιούχους,

β) τις επιλέξιμες κατηγορίες δράσεων και δαπανών,

γ) τον διαθέσιμο προϋπολογισμό,

δ) τα κριτήρια και τη διαδικασία αξιολόγησης, είτε πρόκειται περί άμεσης, είτε περί συγκριτικής,

ε) τις προθεσμίες και τον τρόπο υποβολής.

2. Οι προτάσεις αξιολογούνται από την υπηρεσία διαχείρισης, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται στην πρόσκληση και κατηγοριοποιούνται, κατ' ελάχιστον, στις ακόλουθες ομάδες κριτηρίων,

οι οποίες εξειδικεύονται στο Σ.Δ.Ε.:

α) πληρότητα, σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης, ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών και τήρηση του θεσμικού πλαισίου,

β) σκοπιμότητα του έργου,

γ) ωριμότητα του έργου και

δ) επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου.

3. Η αξιολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων από την υπηρεσία διαχείρισης δύναται να πραγματοποιηθεί με τη συμμετοχή των εγγεγραμμένων μελών του Μητρώου Αξιολογητών του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.), μελών του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, ή άλλων σχετικών Μητρώων. Στους αξιολογητές του πρώτου εδαφίου καταβάλλεται αποζημίωση.

4. Η απόφαση περί ένταξης των έργων στα Τ.Π.Α. και στα Π.Π.Α. που εκδίδεται σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 27 του άρθρου 45 περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τον τίτλο, τον προϋπολογισμό, το χρηματοδοτικό σχήμα, τον δικαιούχο και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου, συνοπτική περιγραφή του φυσικού αντικείμενου του, των παραδοτέων, τις υποχρεώσεις του δικαιούχου και άλλους ειδικούς όρους, όταν απαιτείται. Περαιτέρω, στην απόφαση ένταξης του πρώτου εδαφίου εγγράφονται τα στοιχεία ταξινόμησης που περιλαμβάνονται στο άρθρο 24 του ν. 5140/2024 (Α' 154), ο χαρακτηρισμός του έργου ως στρατηγικής σημασίας ή εμβληματικού, οι δαπάνες για τη συντήρηση του έργου, ο προϋπολογισμός μακροχρόνιων υποχρεώσεων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που ορίζεται από το Σ.Δ.Ε.

5. Η απόφαση ένταξης έργου σε Τ.Π.Α., Π.Π.Α. ή ειδικό πρόγραμμα αποτελεί αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής στο Α.Π.Δ.Ε. Η εγγραφή πραγματοποιείται σύμφωνα με τον ν. 5140/2024, περί του νέου Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

6. Σε κάθε Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. δύναται να εντάσσονται έργα συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης, ο οποίος δεν δύναται να υπερβεί το εκατόν τριάντα τοις εκατό (130%) της συνολικής δημόσιας δαπάνης του οικείου Τ.Π.Α. ή Π.Π.Α., εκτός αν ορίζεται διαφορετικά με την απόφαση του άρθρου 13.

7. Η απόφαση ένταξης έργου δύναται να τροποποιείται. Η απόφαση τροποποίησης αποτελεί αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής στο Α.Π.Δ.Ε.

8. Η απόφαση ένταξης έργου δύναται να ανακληθεί, ιδίως εξαιτίας τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσής του, σύμφωνα με τους όρους της απόφασης ένταξης του Σ.Δ.Ε. ή του Α.Π.Δ.Ε., ή λόγω ένταξης του έργου σε άλλο πρόγραμμα.

9. Για την ένταξη έργου σε χρηματοδοτικό σχήμα στο οποίο, συμπεριλαμβάνονται δάνεια με πόρους που αντλούνται από ευρωπαϊκά ταμεία, ευρωπαϊκά προγράμματα, ευρωπαϊκούς ή διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς, εντός των εγκεκριμένων ορίων του οικείου Τ.Π.Α. ή Π.Π.Α., απαιτείται συνυπογραφή της δανειακής σύμβασης από τον αρμόδιο για το Ε.Π.Α. Υπουργό.

Άρθρο 24

Ρυθμός ένταξης πράξεων

Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού, κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, δύναται να καθορίζονται

τα ανώτατα κατ' έτος όρια επιτρεπόμενων εντάξεων επί του διαθέσιμου προϋπολογισμού των Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. προκειμένου να διασφαλίζεται η εναρμόνιση του ρυθμού υλοποίησης των έργων του Ε.Π.Α. με τα ετήσια και μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά όρια.

Άρθρο 25

Ανάληψη νομικών δεσμεύσεων

1. Η διακρίβωση και παρακολούθηση της ανάληψης των νομικών δεσμεύσεων των έργων, τα οποία εντάσσονται στα Τ.Π.Α. και Π.Π.Α., πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του Ο.Π.Σ. - Ε.Π.Α. Οι φορείς ενημερώνουν αμελλητί για την ανάληψη ή την τροποποίηση των νομικών δεσμεύσεων και καταχωρίζουν έγκαιρα και με ακρίβεια τα σχετικά στοιχεία.
2. Οι νομικές δεσμεύσεις αναλαμβάνονται το αργότερο μέσα σε είκοσι (20) μήνες από την ένταξη των έργων.
3. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη είναι δυνατή η άπαξ χορήγηση παράτασης της προθεσμίας της παρ. 2 μέχρι τέσσερις (4) μήνες κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του δικαιούχου και αιτιολογημένης εισήγησης της υπηρεσίας διαχείρισης για την ωριμότητα των έργων. Μετά το πέρας της συνολικής χορηγηθείσας παράτασης, το έργο απεντάσσεται με διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης.
4. Για τις Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα του ν. 3389/2005 (Α' 232), τις συμβάσεις παραχώρησης και τις ενέργειες τεχνικής βοήθειας του άρθρου 18, δεν ισχύει ο χρονικός περιορισμός της παρ. 2.

Άρθρο 26

Παρακολούθηση και έλεγχος της υλοποίησης έργων

1. Η παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων του Ε.Π.Α. πραγματοποιείται από την αρμόδια υπηρεσία διαχείρισης, η οποία:
 - α) παρακολουθεί, μέσω του Ο.Π.Σ. - Ε.Π.Α., την πρόοδο υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου,
 - β) ελέγχει την τήρηση των όρων της απόφασης ένταξης,
 - γ) εισηγείται στον αρμόδιο Υπουργό ή Περιφερειάρχη τις απαιτούμενες τροποποιήσεις του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου,
 - δ) επιβεβαιώνει την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου σύμφωνα με την εγκεκριμένη απόφαση ένταξης.
2. Το σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου περιλαμβάνει τις ακόλουθες μορφές παρακολούθησης και ελέγχου:
 - α) διοικητικές επαληθεύσεις, με βάση τα στοιχεία των έργων που υποβάλλονται από τους δικαιούχους στο Ο.Π.Σ. - Ε.Π.Α., οι οποίες διενεργούνται από τις υπηρεσίες διαχείρισης στο σύνολο των έργων που εντάσσονται στα Τομεακά ή Περιφερειακά Προγράμματά τους αντίστοιχα,
 - β) επιτόπιες επιθεωρήσεις, οι οποίες διενεργούνται από τις υπηρεσίες διαχείρισης δειγματοληπτικά ή με πρωτοβουλία των εν λόγω υπηρεσιών,
 - γ) διοικητικούς ή επιτόπιους ελέγχους στα έργα, οι οποίοι πραγματοποιούνται από τις υπηρεσίες διαχείρισης δειγματοληπτικά ή με πρωτοβουλία των εν λόγω υπηρεσιών.
3. Για την εφαρμογή των διαδικασιών παρακολούθησης και ελέγχου, συστήνονται και συγκροτούνται

με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου φορέα πολιτικής, ομάδες εργασίας ή όργανα ελέγχου και δύναται να αξιοποιούνται:

α) στελέχη των αρμοδίων υπηρεσιών ή των υπηρεσιών του οικείου φορέα άσκησης της πολιτικής του Ε.Π.Α.,

β) μέλη του Οικονομικού, Γεωτεχνικού και Τεχνικού Επιμελητηρίου,

γ) ορκωτοί ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί υποχρεωτικού ελέγχου των ετήσιων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και δημόσιας εποπτείας επί του ελεγκτικού έργου,

δ) στελέχη του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.).

Στα μέλη των ομάδων εργασίας και των οργάνων ελέγχου καταβάλλεται αποζημίωση.

4. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού ή του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης δύναται να πραγματοποιούνται επιτόπιες επιθεωρήσεις και έλεγχοι σε έργα που έχουν ενταχθεί στο Ε.Π.Α. με τη σύσταση και τη συγκρότηση οργάνων, τα οποία δύναται να αποτελούνται από τα πρόσωπα των περ. β), γ) και δ) της παρ. 3, καθώς και από στελέχη της υπηρεσίας συντονισμού.

5. Η διαδικασία και ο τρόπος διενέργειας των μέτρων του παρόντος, τα δικαιολογητικά και στοιχεία που απαιτούνται, το ποσοστό και τα είδη των κατανομών των δειγματοληπτικών ελέγχων, η προέλευση των μελών των ομάδων εργασίας και οργάνων ελέγχου από τις κατηγορίες, διακριτές ή και συνδυαστικές της παρ. 4, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα, εξειδικεύονται, περαιτέρω, στο Σ.Δ.Ε. του άρθρου 22.

Άρθρο 27

Ολοκλήρωση έργων

Τα έργα του Ε.Π.Α. ολοκληρώνονται με την εκπλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου τους, όπως έχει οριστεί στην απόφαση ένταξης, που διαπιστώνεται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη. Για την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης απαιτείται να έχει πραγματοποιηθεί κατ'ελάχιστον διοικητική επαλήθευση από την υπηρεσία διαχείρισης.

Άρθρο 28

Υλοποίηση έργων και δράσεων που συνιστούν κρατική ενίσχυση

1. Οι δράσεις και τα έργα που χρηματοδοτούνται από τα προγράμματα του Ε.Π.Α. και συνιστούν κρατική ενίσχυση, συμμορφώνονται με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις.

2. Οι προκηρύξεις και οι προσκλήσεις που αφορούν τις δράσεις και τα έργα της παρ. 1 εκδίδονται από τον αρμόδιο Υπουργό ή Περιφερειάρχη, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου για το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (Ο.Π.Σ.Κ.Ε.) του άρθρου 56 του ν. 4914/2022 (Α' 61) Γενικού Γραμματέα, η οποία αφορά στην τεχνική εναρμόνιση των προκηρύξεων και προσκλήσεων με τις προδιαγραφές του, εφόσον επιλέγεται από τον φορέα πολιτικής η χρήση του Ο.Π.Σ.Κ.Ε.

3. Οι φορείς που χορηγούν κρατικές ενισχύσεις ήσσονος σημασίας χρησιμοποιούν υποχρεωτικά το Πληροφοριακό Σύστημα Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (Π.Σ.Σ.Κ.Ε.Η.Σ.) του

άρθρου 57 του ν. 4914/2022.

4. Στην περίπτωση δράσεων και έργων που συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η συμβατότητα με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων των σχεδίων των δράσεων διασφαλίζεται μέσω της διαδικασίας προηγούμενης γνωμοδότησης από την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (Κε.Μ.Κ.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 5000/2022 (Α' 226). Ειδικότερα, για έργα και δράσεις των Περιφερειακών Προγραμμάτων, τα σχέδια υποβάλλονται στην Αποκεντρωμένη Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (Α.Μ.Κ.Ε.) του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία τα διαβιβάζει στην Κε.Μ.Κ.Ε.

5. Για τις δράσεις και τα έργα κρατικών ενισχύσεων του Ε.Π.Α., οι Α.Μ.Κ.Ε. και η Κε.Μ.Κ.Ε. επικουρούνται από τη Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δίκαιου, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 5000/2022, και δύνανται να υποστηρίζονται από εξωτερικούς νομικούς συμβούλους σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 119 του ν. 4412/2016 (Α' 147). Από τους ίδιους φορείς δύναται να υποστηρίζεται για την εκτέλεση των καθηκόντων της και η υπηρεσία συντονισμού του Ε.Π.Α. Η δαπάνη για την υποστήριξη των φορέων του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου καλύπτεται από τους πόρους της τεχνικής βοήθειας του Ε.Π.Α.

Άρθρο 29

Προϋποθέσεις για έργα χρηματοδοτούμενα από δύο περιόδους Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

1. Η υλοποίηση των έργων, τα οποία περιλαμβάνουν περισσότερες από μία (1) φάσεις, που είναι αναγνωρίσιμες από φυσική και οικονομική άποψη, δύναται να εκτείνεται σε περισσότερες από μία (1) προγραμματικές περιόδους.
2. Για τα έργα που υλοποιούνται σταδιακά σύμφωνα με την παρ. 1, εκδίδεται απόφαση ολοκλήρωσης διακριτά στο τέλος κάθε φάσης. Η εξέταση της συμβολής του έργου στην επίτευξη των προγραμμάτων εξετάζεται, εφόσον έχει ολοκληρωθεί το σύνολο των φάσεων, και αποτυπώνεται στο πρόγραμμα της περιόδου κατά την οποία ολοκληρώνεται.

Άρθρο 30

Προένταξη έργων

1. Είναι δυνατή η προένταξη έργων με μηδενική ή περιορισμένη επιλέξιμη δαπάνη στο Ε.Π.Α. της εκάστοτε τρέχουσας προγραμματικής περιόδου και με το σύνολο του προϋπολογισμού τους στο Α.Π.Δ.Ε., προς ωρίμανση και μεταφορά στην επόμενη προγραμματική περίοδο, αποκλειστικά κατά το τελευταίο έτος της εκάστοτε τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.
2. Για την ένταξη των έργων της παρ. 1 απαιτείται η απόφαση της παρ. 30 του άρθρου 45, η οποία αναρτάται στο πρόγραμμα «Διαύγεια».

Άρθρο 31

Ευθύνες, δικαιώματα και υποχρεώσεις δικαιούχων

Οι ευθύνες, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των δικαιούχων καθορίζονται αναλυτικά στις προσκλήσεις που εκδίδονται, καθώς και στις αποφάσεις χρηματοδότησης των έργων.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται, ιδίως:

- α) να τηρούν το εφαρμοστέο δίκαιο κατά την υλοποίηση του έργου και ιδίως τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις,

- β) να συμμορφώνονται με τους κανόνες επιλεξιμότητας και διαφάνειας,
- γ) να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που συνδέονται με την ορθή εκτέλεση και χρηματοδότηση του έργου,
- δ) να παρακολουθούν την υλοποίηση των έργων και τη διενέργεια επιθεωρήσεων και ελέγχων από τα αρμόδια όργανα και υπηρεσίες,
- ε) να μεριμνούν για τη διασφάλιση της ισότητας των φύλων και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία, τηρώντας τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και
- στ) να εξασφαλίζουν την απαιτούμενη προβολή και δημοσιότητα του έργου.

Άρθρο 32

Παρατυπίες και ανακτήσεις

1. Σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπιών κατά την υλοποίηση των έργων, επιβάλλονται με απόφαση του αρμόδιου Φορέα Πολιτικής δημοσιονομικές διορθώσεις και, εφόσον απαιτείται, ανακτώνται τα αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα ποσά.

2. Οι δημοσιονομικές διορθώσεις της παρ. 1, συνίστανται στη μείωση ή ακύρωση μέρους ή του συνόλου της δημόσιας δαπάνης σε ένα έργο ή μία πράξη, είναι αναλογικές και το ποσό της ακύρωσης είναι ίσο με την παράτυπη δαπάνη. Αν η δημοσιονομική επίπτωση μιας παρατυπίας δεν είναι άμεσα μετρήσιμη, επιβάλλεται κατ' αποκοπή δημοσιονομική διόρθωση που συνίσταται σε ποσοστό περικοπής, το οποίο προσδιορίζεται με βάση τη βαρύτητα της παράβασης που οδήγησε στη διαπιστωθείσα παρατυπία.

Σε περίπτωση μη τήρησης των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, ανακτάται το σύνολο της ενίσχυσης εντόκως από τη στιγμή που τέθηκε στη διάθεση του λήπτη της ενίσχυσης με βάση το επιτόκιο ανάκτησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Σε περιπτώσεις φορέων δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), στους οποίους δεν επιβάλλεται ανάκτηση, το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης επιβάλλεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, ως εξής:

- α) με μείωση του διαθέσιμου προϋπολογισμού του Τ.Π.Α. ή του Π.Π.Α. στο ύψος του κατά περίπτωση έργου ή υποέργου για το οποίο διαπιστώθηκε η μη συμμόρφωση και
- β) με μείωση του ετήσιου ορίου δαπανών του εθνικού σκέλους του Α.Π.Δ.Ε.

4. Στο Σ.Δ.Ε. του άρθρου 22 εξειδικεύονται οι δικαιούχοι στους οποίους επιβάλλονται δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις, οι διαδικασίες και τα όργανα έγκρισης των δημοσιονομικών διορθώσεων, η διαδικασία ανάκτησης των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών, τα κριτήρια και οι κλίμακες εφαρμογής των κατ' αποκοπή δημοσιονομικών διορθώσεων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33

Υποχρεώσεις δημοσιότητας

1. Η Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, οι υπηρεσίες διαχείρισης και οι δικαιούχοι διασφαλίζουν την προβολή και δημοσιότητα του Ε.Π.Α. και των έργων που χρηματοδοτούνται από αυτό. Στο πλαίσιο αυτό:

- α) Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης εκδίδεται οδηγός δημοσιότητας των έργων που χρηματοδοτούνται από το

Ε.Π.Α.

β) Δημοσιεύεται στον ιστότοπο του Ε.Π.Α. κατάλογος των έργων που χρηματοδοτούνται από τα προγράμματα του Ε.Π.Α.

γ) Λειτουργεί διαδικτυακή πύλη για την παροχή πληροφόρησης.

δ) Οργανώνονται ενημερωτικές εκδηλώσεις και παράγεται ενημερωτικό υλικό.

2. Οι φορείς πολιτικής και οι δικαιούχοι των έργων αναρτούν πινακίδες πληροφόρησης στους χώρους υλοποίησης των έργων και ενημερώνουν το κοινό για τη χρηματοδότηση από το Ε.Π.Α., σύμφωνα με τις προδιαγραφές που καθορίζονται στον οδηγό δημοσιότητας της περ. α) της παρ. 1 και τις κατευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, ΤΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 34

Αρμόδιες αρχές για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

Η ευθύνη για τη διακυβέρνηση, τον συντονισμό και την εφαρμογή του Ε.Π.Α. ανήκει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μέσω της Γενικής Γραμματείας Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης.

Αρμόδιοι για τα προγράμματα είναι:

α) η υπηρεσία συντονισμού, για τον συνολικό συντονισμό του Ε.Π.Α.,

β) οι υπηρεσίες διαχείρισης Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων,

γ) οι ενδιάμεσοι φορείς, για να εκτελούν ορισμένα καθήκοντα της υπηρεσίας διαχείρισης, όπου απαιτείται, για την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων.

Άρθρο 35

Αρμοδιότητες της υπηρεσίας συντονισμού

1. Η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, αποτελεί την υπηρεσία συντονισμού του Ε.Π.Α., η οποία υποστηρίζεται γι' αυτόν τον σκοπό από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

2. Η υπηρεσία συντονισμού έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) συντονίζει την κατάρτιση, έγκριση και παρακολούθηση του Ε.Π.Α. και των προγραμμάτων του,

β) εξασφαλίζει τη συνέργεια και τη συμπληρωματικότητα με τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα λοιπά εθνικά χρηματοδοτικά εργαλεία, καθώς και την ενσωμάτωση κατά την υλοποίηση του Ε.Π.Α. της εθνικής στρατηγικής για την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη,

γ) παρέχει κατευθύνσεις στις υπηρεσίες διαχείρισης σε ζητήματα που δεν καλύπτονται από τον παρόντα νόμο και το Σ.Δ.Ε.,

δ) παρακολουθεί την εφαρμογή των προγραμμάτων, ιδίως ως προς την επίτευξη των στόχων τους και προτείνει διορθωτικές παρεμβάσεις όταν κρίνεται αναγκαίο,

ε) εισηγείται στον Γενικό Γραμματέα ΠΔΕ και ΕΠΑ την κατανομή των προβλεπόμενων αποθεματικών,

- στ) παρακολουθεί την επίτευξη των δεικτών και συντάσσει ετήσιες εκθέσεις προόδου του Ε.Π.Α.,
- ζ) εισηγείται στο Γενικό Γραμματέα ΠΔΕ και ΕΠΑ την ανακατανομή πόρων μεταξύ προγραμμάτων και την αναθεώρηση του Ε.Π.Α.,
- η) εισηγείται πρωτοβουλίες για τον εκσυγχρονισμό και την επιτάχυνση των διαδικασιών υλοποίησης των έργων του Ε.Π.Α., σε συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία,
- θ) παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις για τη σύνταξη των προβλεπόμενων στο Σ.Δ.Ε. εκθέσεων και τη διενέργεια των αξιολογήσεων όταν απαιτείται, επεξεργάζεται τα πορίσματα των αξιολογήσεων και παρέχει κατευθύνσεις σχετικά με την αναθεώρηση των Τ.Π.Α. και των Π.Π.Α.,
- ι) συντάσσει τις προδιαγραφές για τη διαμόρφωση των αναγκαίων Πληροφοριακών Συστημάτων (Π.Σ.) της Γενικής Διεύθυνσης για το Ε.Π.Α., μεριμνώντας για την ανάπτυξη των αναγκαίων διεπαφών και διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση των συστημάτων με τις κανονιστικές απαιτήσεις του εφαρμοστέου δικαίου. Αναφορικά με το Ο.Π.Σ. - Ε.Π.Α., διαβιβάζει στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης τις απαιτήσεις για την κάλυψη των διαδικασιών του Σ.Δ.Ε. και συμμετέχει, σε συνεργασία με αυτή, στη διαμόρφωση των προδιαγραφών,
- ια) διενεργεί επιτόπιες επιθεωρήσεις και ελέγχους σε έργα,
- ιβ) υποστηρίζει τη λειτουργία της Επιτροπής Παρακολούθησης του άρθρου 38,
- ιγ) μεριμνά για την εκπαίδευση των στελεχών των υπηρεσιών διαχείρισης και των δικαιούχων του Ε.Π.Α.

3. Η υπηρεσία συντονισμού δύναται να λαμβάνει επιστημονική και τεχνική υποστήριξη στο έργο της από τη Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, καθώς και υποστήριξη για την υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων του Ε.Π.Α..

Άρθρο 36

Αρμοδιότητες των υπηρεσιών διαχείρισης

1. Οι υπηρεσίες διαχείρισης των Τομεακών, Περιφερειακών και Ειδικών Προγραμμάτων είναι αρμόδιες για:
- α) την ενεργοποίηση των προγραμμάτων, τη σύνταξη των προσκλήσεων, καθώς και τη μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίησή τους,
- β) τη συγκέντρωση των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων για την ένταξη έργων στο πρόγραμμα, την αξιολόγηση, τον έλεγχο επιλεξιμότητας και τη χρηματοδότηση των πράξεων,
- γ) την παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων από τους δικαιούχους και τη σύνταξη των προβλεπόμενων εκθέσεων,
- δ) την ενημέρωση και τον συντονισμό των ενεργειών των δικαιούχων και των εμπλεκόμενων αρχών στην υλοποίηση του προγράμματος,
- ε) τη μέριμνα για τη δημοσιοποίηση και προβολή των δράσεων και των στόχων του προγράμματος με βάση το Σ.Δ.Ε. και τον οδηγό δημοσιότητας της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 33,
- στ) τη διενέργεια διοικητικών επαληθεύσεων και επιτόπιων επιθεωρήσεων,
- ζ) την τήρηση αρχείων και την παροχή στοιχείων προς την υπηρεσία συντονισμού,
- η) τη σύνταξη εκθέσεων προόδου και απολογισμού.
2. Οι υπηρεσίες διαχείρισης δύναται να εκχωρούν επιμέρους αρμοδιότητες σε ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη.

Άρθρο 37

Ενδιάμεσοι φορείς

1. Για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των προγραμμάτων του Ε.Π.Α., δύναται να ορίζονται ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης (Ε.Φ.), δημόσιοι ή ιδιωτικοί οργανισμοί με αποδεδειγμένη εμπειρία στη διαχείριση προγραμμάτων ή κρατικών ενισχύσεων.
2. Οι Ε.Φ. αναλαμβάνουν καθήκοντα διαχείρισης έργων ή προγραμμάτων, υπό την εποπτεία της αρμόδιας υπηρεσίας διαχείρισης.
3. Οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις και η ευθύνη των Ε.Φ. καθορίζονται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη που εποπτεύει την υπηρεσία διαχείρισης.
4. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη δύναται να ανατίθενται στην αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία με την επωνυμία «Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας» (Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε.) καθήκοντα διαχείρισης δράσεων κρατικών ενισχύσεων χρηματοδοτούμενων από το Ε.Π.Α. Ο Γενικός Γραμματέας Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης συμμετέχει στη Γενική Συνέλευση και στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. και εκπροσωπεί και τους φορείς διαχείρισης των δράσεων της παρούσας. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των φορέων διαχείρισης των δράσεων της παρούσας, ορίζονται εκπρόσωποί τους ως μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου της περ. ε) της παρ. 7 του άρθρου 13 του ν. 4314/2014 (Α' 265). Σε περίπτωση ανάθεσης καθηκόντων διαχείρισης δράσεων κρατικών ενισχύσεων χρηματοδοτούμενων από το Ε.Π.Α στον Ε.Φ.Ε.Π.Α.Ε. σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας εφαρμόζεται αναλόγως η υπ αρ 15796 /2023 Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός των επιλέξιμων κατηγοριών λειτουργικών δαπανών του ΕΦΕΠΑΕ που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων/καθηκόντων που αναλαμβάνει για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (' Β917).

Άρθρο 38

Επιτροπή Παρακολούθησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

1. Συστήνεται Επιτροπή Παρακολούθησης των προγραμμάτων Ε.Π.Α. για τον συντονισμό, την εξειδίκευση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης και των αποτελεσμάτων της εφαρμογής των προγραμμάτων του Ε.Π.Α., καθώς και για τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητας των δράσεων και έργων.
2. Έργο της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι:
 - α) η αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης των προγραμμάτων που περιλαμβάνονται στο Ε.Π.Α.,
 - β) η εξέταση ζητημάτων που επηρεάζουν την υλοποίηση των προγραμμάτων και των έργων και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση των εν λόγω ζητημάτων,
 - γ) η υποβολή γνώμης προς τον αρμόδιο για το Ε.Π.Α. Υπουργό για αναθεωρήσεις του Ε.Π.Α.,
 - δ) η έγκριση των ετήσιων εκθέσεων παρακολούθησης, της ενδιάμεσης έκθεσης και της έκθεσης ολοκλήρωσης του Ε.Π.Α.,
 - ε) η περαιτέρω εξειδίκευση των ειδικών στόχων και των προτεραιοτήτων του Ε.Π.Α., καθώς και η κατανομή των αναλογούντων ανά Τ.Π.Α. και Π.Π.Α. πόρων σε προτεραιότητες, μετά από την έγκριση των προγραμμάτων σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 6,
 - στ) η επιβεβαίωση της ενσωμάτωσης της εθνικής στρατηγικής για την τοπική και περιφερειακή

ανάπτυξη και τη συμβολή του Ε.Π.Α. στην υλοποίησή της.

3. Η Επιτροπή Παρακολούθησης αποτελείται από:

α) τον αρμόδιο για το Ε.Π.Α. Υπουργό, ως Πρόεδρο,

β) το μέλος της Κυβέρνησης ή τον Υφυπουργό, αρμόδιο για την εθνική στρατηγική τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης,

γ) τον Γενικό Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης,

δ) τον Γενικό Γραμματέα Υπουργείου ή αρμοδίως εξουσιοδοτημένο όργανο που υποδεικνύει ο αρμόδιος για το κατά περίπτωση Τ.Π.Α. Υπουργός,

ε) τους Περιφερειάρχες,

στ) τους επικεφαλής των υπηρεσιών διαχείρισης των ειδικών προγραμμάτων,

ζ) στέλεχος της υπηρεσίας συντονισμού,

η) στέλεχος των υπηρεσιών διαχείρισης, των ενδιάμεσων φορέων, της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και της αρμόδιας για το Α.Π.Δ.Ε. υπηρεσίας,

θ) εκπροσώπους των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων,

ι) εκπρόσωπο των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού.

4. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλυματος, τον Πρόεδρο της Επιτροπής αναπληρώνει ο Γενικός Γραμματέας Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης.

5.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης υποστηρίζεται από την υπηρεσία συντονισμού, η οποία είναι αρμόδια για την προετοιμασία της απαραίτητης τεκμηρίωσης για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων, της ημερήσιας διάταξης, των συμπερασμάτων και των πρακτικών των συνεδριάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 39

Στελέχωση της υπηρεσίας συντονισμού

και των υπηρεσιών διαχείρισης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

1. Οι υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων και οι υπηρεσίες διαχείρισης του Ε.Π.Α. στελεχώνονται από μόνιμους υπαλλήλους, από στρατιωτικό προσωπικό, ενώ δύναται να στελεχώνονται και από προσωπικό που αποσπάται από τη Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Μ.Ο.Δ. Α.Ε.). Για την αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών των υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να προσλαμβάνει προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, σύμφωνα με τον ν. 4765/2021 (Α' 6), περί εκσυγχρονισμού του συστήματος προσλήψεων στον δημόσιο τομέα και ενίσχυσης του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 51 του ν. 4622/2019 (Α' 133), ή να συνάπτει συμβάσεις μίσθωσης έργου. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου του προηγούμενου εδαφίου δεν δύναται να υπερβαίνει τα είκοσι (20) άτομα. Η διάρκεια των συμβάσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες και δύναται να ανανεώνεται ή να παρατείνεται έως το τέλος του προγράμματος ή του έργου ή την εκπλήρωση της υποχρέωσης, αποκλειόμενης σε κάθε περίπτωση της

αναγνώρισής τους ως συμβάσεων αορίστου χρόνου. Οι δαπάνες που προκύπτουν από την απασχόληση του προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. και τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Ε.Π.Α. και δύναται να χρηματοδοτούνται μέσω του προγράμματος τεχνικής βοήθειας.

2. α) Η υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού της υπηρεσίας συντονισμού, των υπηρεσιών διαχείρισης, καθώς και του προσωπικού της Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων, της Κεντρικής Υπηρεσίας της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., που απασχολείται σε έργα του Ε.Π.Α. ή έργα που δεν είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση και χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους του Α.Π.Δ.Ε., εγκρίνεται με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη, στην οποία αναφέρονται σαφή και συγκεκριμένα στοιχεία που δικαιολογούν την υπερωριακή εργασία. Στην απόφαση αυτή καθορίζονται ο αριθμός των υπαλλήλων, καθώς και οι όροι πραγματοποίησης, οι πηγές χρηματοδότησης, το χρονικό διάστημα και οι ώρες υπερωριακής απασχόλησής τους, τηρουμένων των ορίων των περ. 2 και 3 της παρ. Α του άρθρου 20 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

β) Η αποζημίωση της υπερωριακής απασχόλησης για το σύνολο του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και της Κεντρικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ Α.Ε. μπορεί να καταβάλλεται από τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε., με επιχορήγησή της από το Α.Π.Δ.Ε. του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μέσω του προγράμματος της τεχνικής βοήθειας του Ε.Π.Α..

γ) Οι πιστώσεις για τη μισθοδοσία, τις λοιπές παροχές και την αποζημίωση υπερωριακής απασχόλησης των στελεχών της Κεντρικής Υπηρεσίας της Μ.Ο.Δ. Α.Ε. που απασχολούνται σε έργα Ε.Π.Α. ή έργα που δεν είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση και χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους του Α.Π.Δ.Ε. εγγράφονται σε ειδικό έργο συλλογικής απόφασης του Α.Π.Δ.Ε. του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

δ) Στο ειδικό έργο της περ. γ) εγγράφονται και οι πιστώσεις για την υπερωριακή απασχόληση του συνόλου του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σε περίπτωση καταβολής τους από τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε., καθώς και των αποσπασμένων υπαλλήλων στην Κεντρική Υπηρεσία της Μ.Ο.Δ. Α.Ε. που προέρχονται από το Δημόσιο και τον δημόσιο τομέα και απασχολούνται σε έργα Ε.Π.Α. ή έργα που δεν είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση και χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους.

ε) Η αποζημίωση υπερωριακής απασχόλησης του συνόλου του προσωπικού των λοιπών υπηρεσιών στις οποίες ανατίθενται καθήκοντα διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 37, μπορεί να καταβάλλεται από πόρους του Α.Π.Δ.Ε. του φορέα πολιτικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 40

Μηχανισμός καταγγελιών

1. Η Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, μέσω της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, δημιουργεί μηχανισμό υποβολής και διαχείρισης καταγγελιών για παραβιάσεις κανόνων, σύγκρουση συμφερόντων ή παρατυπίες που σχετίζονται με την υλοποίηση πράξεων και έργων στο πλαίσιο του Ε.Π.Α., με στόχο τη

διασφάλιση της νομιμότητας, της διαφάνειας, της χρηστής διοίκησης και της αποτελεσματικής χρήσης των δημοσίων πόρων του Ε.Π.Α. και μεριμνά ώστε το Σ.Δ.Ε. να διασφαλίζει την εξέταση των καταγγελιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των προγραμμάτων του Ε.Π.Α. Για την εκπλήρωση των ανωτέρω η Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης δύναται να συνεργάζεται με την Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

2. Ως ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του μηχανισμού καταγγελιών της παρ. 1 ορίζεται η 1η.1.2027.

Άρθρο 41

Σύγκρουση συμφερόντων

Το προσωπικό που υπηρετεί στην υπηρεσία συντονισμού, σε υπηρεσίες διαχείρισης και σε ενδιάμεσους φορείς και το οποίο είναι αρμόδιο για την αξιολόγηση πράξεων, τις επιθεωρήσεις, τους ελέγχους και τις πληρωμές, υποχρεούται να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια που συνιστά σύγκρουση συμφερόντων, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 61 του Κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (Σειρά L).

Άρθρο 42

Μεταβατική περίοδος διαχείρισης έργων Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021 - 2025

1. Οι φορείς πολιτικής και οι δικαιούχοι των έργων που έχουν ενταχθεί στο Ε.Π.Α. 2021-2025 και δεν έχουν ολοκληρωθεί ως προς το φυσικό και οικονομικό τους αντικείμενο έως την 31η.12.2025, τα ολοκληρώνουν, κατά το φυσικό και οικονομικό αντικείμενό τους, το αργότερο τρία (3) έτη από τη λήξη του προγράμματος.

2. Πρόσθετες δαπάνες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση των έργων της παρ. 1, πέραν της προβλεπόμενης δαπάνης στην απόφαση ένταξης, περιλαμβάνονται στα οικεία προγράμματα του Ε.Π.Α. της προγραμματικής περιόδου 2026-2030 κατόπιν ένταξης έργου εντός του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του Τ.Π.Α. ή του Π.Π.Α. Δαπάνες ήσσονος αξίας που προκύπτουν, κατά περίπτωση, κατά την υλοποίηση των ενταγμένων στο Ε.Π.Α. 2021-2025 έργων, δύναται να επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του Ε.Π.Α. 2021-2025.

3. Για τα ενταγμένα έργα στο Ε.Π.Α. 2021-2025, οι νομικές δεσμεύσεις αναλαμβάνονται το αργότερο μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την ένταξή τους ή την παράταση που τους έχει δοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Μετά το πέρας της προθεσμίας ή της συνολικής χορηγηθείσας παράτασης το έργο απεντάσσεται με διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης. Από την πρόβλεψη του πρώτου και δευτέρου εδαφίου εξαιρούνται τα έργα Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα του ν. 3389/2005 (Α' 232), οι συμβάσεις παραχώρησης και οι ενέργειες τεχνικής βοήθειας του άρθρου 18 του παρόντος.

4. Για τα έργα που εντάχθηκαν με μηδενική ή περιορισμένη επιλέξιμη δαπάνη στο Ε.Π.Α. 2021-2025, κατ' εφαρμογή της υποπερ. 5 της περ. α2) του άρθρου 2 της υπ' αρ. 62564/4.6.2021 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442), ο φορέας πολιτικής οφείλει, εντός δώδεκα (12) μηνών από την ενεργοποίηση του προγράμματος, να τα

εντάξει στο Τ.Π.Α. ή Π.Π.Α. 2026-2030 στο ύψος της μη επιλέξιμης δαπάνης του Ε.Π.Α. 2021-2025, εντός του εγκεκριμένου ορίου προϋπολογισμού του προγράμματος. Σε αντίθετη περίπτωση, οι εν λόγω πόροι δεσμεύονται από τη Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης και δεν δύναται να χρησιμοποιηθούν.

5. Έργα που χρηματοδοτήθηκαν ή χρηματοδοτούνται από τα ειδικά προγράμματα Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και δεν ολοκληρώθηκαν εντός της προβλεπόμενης από το πρόγραμμα προθεσμίας, δύναται να μεταφερθούν σε αντίστοιχα Τομεακά ή Περιφερειακά προγράμματα του Ε.Π.Α.

6. Η εφαρμογή των μέτρων παρακολούθησης και ελέγχου του άρθρου 26 πραγματοποιείται και για τα ενταγμένα στο Ε.Π.Α. 2021-2025 έργα, τα οποία:

α) έχουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ολοκληρωθεί κατά το φυσικό και οικονομικό τους αντικείμενο, ή

β) θα ολοκληρωθούν έως το έτος 2028.

7. Μετά από την 1η.1.2026, τα έργα του Ε.Π.Α. 2021-2025 παραμένουν στις Συλλογικές Αποφάσεις στις οποίες ήταν, ήδη, ενταγμένα έως την 31η.12.2025 και οι πληρωμές πραγματοποιούνται σύμφωνα με την παρ. 1, σε βάρος του εθνικού σκέλους του Α.Π.Δ.Ε. Μετά από την παρέλευση της τριετίας της παρ. 1, τα έργα δεν επανεγγράφονται στο Α.Π.Δ.Ε. και οι αρμόδιες υπηρεσίες μεριμνούν για την ολοκλήρωση ή για τη μεταφορά τους σε άλλο πρόγραμμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 43

Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

1. Για την υποστήριξη της εφαρμογής του Ε.Π.Α. και των προγραμμάτων του, αναπτύσσεται και λειτουργεί το Ο.Π.Σ.-Ε.Π.Α., το οποίο αποτελεί τμήμα του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.) του άρθρου 54 του ν. 4914/2022 (Α΄ 61) και το οποίο διασφαλίζει:

α) την ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων,

β) την καταγραφή και αποθήκευση των απαραίτητων δεδομένων για κάθε έργο,

γ) την υποστήριξη των διαδικασιών διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης,

δ) τη διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα του δημοσίου τομέα.

2. Οι προδιαγραφές λειτουργίας του Ο.Π.Σ.-Ε.Π.Α., οι διεπαφές που έχουν αναπτυχθεί ή προβλέπεται να αναπτυχθούν, καθώς και ο τρόπος αξιοποίησης της τεχνολογικής υποδομής υφιστάμενων εφαρμογών καθορίζονται στην υπ΄ αρ. 126518/22.11.2021 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης» (Β΄ 5524).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 44

Χρηματοδοτήσεις και πληρωμές

1. Η δημόσια δαπάνη όλων των έργων Ε.Π.Α. συνιστά δημόσια επένδυση και χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω του Α.Π.Δ.Ε.. Οι πληρωμές των έργων του Ε.Π.Α. πραγματοποιούνται,

σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον ν. 5140/2024 (Α' 154) για τις πληρωμές των έργων του Α.Π.Δ.Ε. μέσω του πληροφοριακού συστήματος «ε-Π.Δ.Ε.» του άρθρου 38 του ν. 5140/2024.

2. Η απόφαση ένταξης έργου σε Τ.Π.Α. ή Π.Π.Α. του άρθρου 23 αποτελεί αυτοδίκαια πρόταση ένταξης στο εθνικό σκέλος του Α.Π.Δ.Ε., η οποία εκδίδεται από τον αρμόδιο για το Α.Π.Δ.Ε. Υπουργό. Η εγγραφή του έργου στο Α.Π.Δ.Ε. πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 5140/2024 σε Συλλογική Απόφαση (Σ.Α.) του αρμόδιου φορέα χρηματοδότησης και βαρύνει το εθνικό σκέλος του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων. Με όμοια διαδικασία πραγματοποιούνται αλλαγές των στοιχείων των έργων στο Α.Π.Δ.Ε. σε συνέχεια αποφάσεων τροποποίησης ή απένταξής τους από το Ε.Π.Α.

3. Για τη χρηματοδότηση των έργων του Ε.Π.Α. 2026–2030 εκδίδεται στο Α.Π.Δ.Ε. μία Σ.Α. ανά εγκεκριμένο πρόγραμμα Ε.Π.Α. και ανά φορέα χρηματοδότησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Α΄

Άρθρο 45

Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Α΄

1. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αυξάνεται ο συνολικός προϋπολογισμός του Ε.Π.Α. κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 5.
2. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού, καλούνται τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες να καταρτίσουν και να υποβάλουν τα Τ.Π.Α. και τα Π.Π.Α., αντίστοιχα. Στην απόφαση του πρώτου εδαφίου εξειδικεύονται οι στόχοι και οι προτεραιότητες, καθορίζονται οι ρυθμίσεις για τη διαδικασία και το χρονοδιάγραμμα κατάρτισης, διαβούλευσης και υποβολής, οι προδιαγραφές, τα κριτήρια αξιολόγησης των προγραμμάτων και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 6.
3. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού εγκρίνεται η απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης περί εξειδίκευσης του Ε.Π.Α., των Τ.Π.Α. και των Π.Π.Α., για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 7.
4. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού, παρατείνεται η διάρκεια υλοποίησης κάθε προγραμματικής περιόδου και ρυθμίζεται κάθε σχετικό με την παράταση θέμα, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8.
5. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού ρυθμίζονται ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση της προγραμματικής περιόδου, καθώς και σχετικά θέματα με την υλοποίηση, χρηματοδότηση και ολοκλήρωση των ενταγμένων έργων, για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 8.
6. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού αναθεωρείται το Ε.Π.Α. σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 10.
7. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού, κατόπιν εισήγησης του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη τροποποιούνται τα Τ.Π.Α. και τα Π.Π.Α. του άρθρου 11.

8. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού ανακατανέμονται οι πόροι μεταξύ προγραμμάτων, έως ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) του εγκεκριμένου προϋπολογισμού, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 12.

9. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού μεταφέρονται οι απαραίτητοι πόροι της παρ. 2 του άρθρου 12.

10. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού, κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, τροποποιείται το ποσοστό της παρ. 1 του άρθρου 13.

11. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται από τους φορείς πολιτικής για την υποβολή και έγκριση αιτημάτων υπερδέσμευσης άνω του ποσοστού του τριάντα τοις εκατό (30%), σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 13.

12. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, εγκρίνονται τα ειδικά προγράμματα των Υπουργείων, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 15.

13. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού, μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, εγκρίνονται τα ειδικά προγράμματα των Περιφερειών, σύμφωνα με το τέταρτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 15.

14. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, εγκρίνεται το ειδικό πρόγραμμα αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 16.

15. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού κατανέμονται πόροι στον φορέα πολιτικής για την ένταξη του έργου για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 16.

16. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού δημιουργούνται αποθεματικά για την αντιμετώπιση κατεπειγουσών συνεπειών κρίσεων και εκτάκτων αναγκών και καθορίζονται ο προϋπολογισμός, η διάθεση και η διαχείριση των αποθεματικών σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 17.

17. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αυξάνεται ο προϋπολογισμός των αποθεματικών κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου του Ε.Π.Α. σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 17.

18. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού εξειδικεύονται οι επιλέξιμες κατηγορίες ενεργειών της παρ. 1 του άρθρου 18 και ορίζονται, αν απαιτείται, και άλλοι δικαιούχοι ενεργειών τεχνικής βοήθειας πέραν των οριζόμενων στην παρ. 2 του άρθρου 18.

19. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, αναπροσαρμόζονται τα ποσοστά των περ. α), β) και γ) της παρ. 3 του

άρθρου 18.

20. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού ρυθμίζεται η διαδικασία κατάρτισης και τήρησης των καταλόγων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών ενεργειών τεχνικής βοήθειας για την εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 18 και εξειδικεύονται οι όροι εγγραφής των οικονομικών φορέων σε αυτούς και οι όροι επιλογής του αναδόχου κατά τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 119 του ν. 4412/2016 (Α' 147), καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

21. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού συστήνονται στη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων και στους φορείς διαχείρισης του Ε.Π.Α. ομάδες εργασίας, τα μέλη των οποίων δύναται να προέρχονται από τους εμπλεκόμενους φορείς, ορίζεται ο αριθμός των μελών τους, εξειδικεύεται το έργο τους, καθορίζεται η λειτουργία τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρ. 7 του άρθρου 18.

22. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της αποζημίωσης των μελών των ομάδων εργασίας της παρ. 7 του άρθρου 18, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τα όρια του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

23. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, προσδιορίζονται τα χρηματοδοτικά μέσα, καθορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος συμμετοχής και διάθεσης πόρων του Ε.Π.Α. σε αυτά, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με την περ. α) του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 19.

24. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού καθορίζονται τα είδη των λειτουργικών δαπανών, οι προϋποθέσεις, οι όροι και τα κριτήρια, ιδίως η ύπαρξη χρηματοδότησης από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα ή η επάρκεια ίδιων πόρων, για την κατ' εξαίρεση χρηματοδότηση πάγιων λειτουργικών δαπανών εταιρειών του δημόσιου τομέα κατά την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), που πληρούν τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 20.

25. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού, κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, συμπληρώνονται οι επιλέξιμες δαπάνες για χρηματοδότηση από τα προγράμματα του Ε.Π.Α., σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 20.

26. α) Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης εκδίδεται το Σ.Δ.Ε., σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 22. Με την ίδια απόφαση εξειδικεύονται η διαδικασία και ο τρόπος διενέργειας των μέτρων του άρθρου 26, τα δικαιολογητικά και στοιχεία που απαιτούνται, το ποσοστό και τα είδη των κατανομών των δειγματοληπτικών ελέγχων, η προέλευση των μελών των ομάδων εργασίας και οργάνων ελέγχου από τις κατηγορίες, διακριτές ή και συνδυαστικές της παρ. 4 του άρθρου 26, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα, για την εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 26.

β) Το εγχειρίδιο διαδικασιών, εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης και αναρτάται στον ιστότοπο του Ε.Π.Α. (epa.gov.gr).

27. α) Με κοινή απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της αποζημίωσης που καταβάλλεται στους αξιολογητές, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 23, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τα όρια του άρθρου 21 του ν. 4354/2015.

β) Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη αποφασίζεται η ένταξη των έργων στα Τ.Π.Α. και στα Π.Π.Α., για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 23. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη τροποποιείται η απόφαση ένταξης, για την εφαρμογή της παρ. 7 του άρθρου 23. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη ανακαλείται η απόφαση ένταξης, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 23.

28. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη συστήνονται ομάδες εργασίας ή όργανα ελέγχου της παρ. 3 του άρθρου 26.

29. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της καταβαλλόμενης αποζημίωσης στα μέλη των ομάδων εργασίας και των οργάνων ελέγχου της παρ. 3 του άρθρου 26, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τα όρια του άρθρου 21 του ν. 4354/2015.

30. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού προεντάσσονται τα έργα της παρ. 1 του άρθρου 30 στο Ε.Π.Α. της εκάστοτε τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.

31. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού, συγκροτείται η επιτροπή παρακολούθησης του άρθρου 38. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας της, συγκροτούνται υποεπιτροπές, και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα.

32. Με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Π.Α. Υπουργού ορίζονται οι δαπάνες ήσσονος αξίας του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 42.

Άρθρο 46

Μεταβατικές διατάξεις Μέρους Α΄

1. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 18 του άρθρου 45 για τον καθορισμό των επιλέξιμων κατηγοριών ενεργειών τεχνικής βοήθειας, και τη δημιουργία και διατήρηση καταλόγων προμηθευτών για την ανάθεση και υλοποίηση ενεργειών τεχνικής βοήθειας του Ε.Π.Α., ισχύουν η υπ' αρ. 4378/15.1.2020 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Έγκριση προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας Μεταβατικής Περιόδου του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, της παρ. 2 του άρθρου 139 του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167)» (Β' 67), και η υπ' αρ. 26329/11.3.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες Υλοποίησης Ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας, Διαδικασίες Δημιουργίας και Διατήρησης Καταλόγων Προμηθευτών για την Ανάθεση και Υλοποίηση Ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ)» (Β' 1244).

2. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 24 του άρθρου 63 του ν. 4914/2022 (Α' 61), ισχύει η υπό στοιχεία 2/68332/ΔΕΠ/16.9.2016 (Β' 2943) κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης Τουρισμού και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Ρυθμίσεις για τις μετακινήσεις στο πλαίσιο ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας του ΕΣΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ, του ΕΟΧ και του Μηχανισμού Διευκόλυνσης Συνδέοντας την Ευρώπη» (Β' 2943).

3. Μέχρι την έκδοση του Σ.Δ.Ε. της προγραμματικής περιόδου 2026-2030 του άρθρου 22, ισχύουν οι προβλέψεις της υπ' αρ. 62564/4.6.2021 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442), πλην του άρθρου 14Α περί προθεσμίας ανάληψης νομικών δεσμεύσεων.

4. Για τα έργα της Προγραμματικής Περιόδου 2021–2025, για τα οποία έχει αναληφθεί νομική δέσμευση μετά την παρέλευση δεκαοκτώ (18) μηνών από την ημερομηνία ένταξης, ισχύουν οι προβλέψεις της υπ' αρ. 62564/4.6.2021 Απόφασης (Β' 2442), πλην του άρθρου 14Α αυτής, περί προθεσμίας ανάληψης νομικών δεσμεύσεων και αιτήματος παράτασης.

Άρθρο 47

Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Α'

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται το Μέρος ΙΗ' του ν. 4635/2019 (Α' 167), περί Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, πλην του άρθρου 140, περί καταργούμενων και τροποποιητικών διατάξεων, με την επιφύλαξη της παρ. 9 του άρθρου 6 του παρόντος.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΣΚΟΠΟΣ – ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 48

Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Β' είναι η ενίσχυση της διαφάνειας και αξιοπιστίας κατά τη διαχείριση πόρων μέσω μηχανισμών παρακολούθησης των χρηματοροών του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Α.Π.Δ.Ε.), και η βελτιστοποίηση του μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου προγραμματισμού του Α.Π.Δ.Ε.

Άρθρο 49

Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Β' είναι :

- α) η ρύθμιση της διαχείρισης των πόρων από συνεισφορές τρίτων,
- β) η σύσταση Παρατηρητηρίου Δημοσίων Επενδύσεων και Αναπτυξιακών Επιπτώσεων για τη βελτιστοποίηση της πρόβλεψης και παρακολούθησης των χρηματοροών και μεγεθών του Α.Π.Δ.Ε., καθώς και της αποτίμησης των επιπτώσεων αυτών,
- γ) η ενίσχυση των μέτρων περιορισμού της επιβάρυνσης των εθνικών πόρων του Α.Π.Δ.Ε. για τη βελτίωση του μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου προγραμματισμού των μεγεθών του Α.Π.Δ.Ε.,
- δ) η περαιτέρω ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν σε περιπτώσεις επιβολής δημοσιονομικών διορθώσεων και
- ε) η ρύθμιση ζητημάτων προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ – ΧΜ ΕΟΧ), της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης, της Ελληνικής Αναπτυξιακής

Τράπεζας, της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Ανώνυμης Εταιρείας και των λοιπών θυγατρικών εταιρειών της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 50

Έργα συνεισφοράς του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

Οι δαπάνες για έργα του Α.Π.Δ.Ε. που καταβάλλονται από πόρους συνεισφορών τρίτων υπολογίζονται πέραν του ετήσιου ορίου προϋπολογισμού του Α.Π.Δ.Ε.

Άρθρο 51

Παρατηρητήριο Δημόσιων Επενδύσεων και Αναπτυξιακών Αποτελεσμάτων

1. Συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών το «Παρατηρητήριο Δημοσίων Επενδύσεων και Αναπτυξιακών Αποτελεσμάτων» (Παρατηρητήριο), το οποίο λειτουργεί στο πλαίσιο της Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων ως ενιαία λειτουργική μονάδα, χωρίς να συνιστά νέα οργανική μονάδα.

2. Το Παρατηρητήριο είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση και πρόβλεψη, σε μακροπρόθεσμο πλαίσιο, των χρηματορρών του Α.Π.Δ.Ε. και των δημοσιονομικών μεγεθών.

3. Κύρια αποστολή του Παρατηρητηρίου είναι η παρακολούθηση, ανάλυση και αξιολόγηση:

α) της πορείας υλοποίησης των έργων του Α.Π.Δ.Ε.,

β) της αποδοτικότητας και των αναπτυξιακών αποτελεσμάτων των επενδύσεων του Α.Π.Δ.Ε. στην εθνική και περιφερειακή οικονομία,

γ) της λειτουργίας και αποτελεσματικότητας των χρηματοδοτικών εργαλείων που αξιοποιεί το Α.Π.Δ.Ε. και της μόχλευσης των σχετικών πόρων,

δ) της ροής και διάχυσης των δημόσιων επενδυτικών πόρων στην πραγματική οικονομία,

ε) των δανειακών συμβάσεων που συνάπτονται για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και έργων του Α.Π.Δ.Ε. και των δανειακών ροών.

4. Η στελέχωση του Παρατηρητηρίου γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης από το διαθέσιμο προσωπικό της Γενικής Γραμματείας Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης. Στο Παρατηρητήριο είναι δυνατή η απασχόληση εμπειρογνομώνων.

5. Το Παρατηρητήριο δύναται να συλλέγει και να επεξεργάζεται στοιχεία από δημόσιους φορείς και οργανισμούς, να συνεργάζεται με εθνικά και ευρωπαϊκά ιδρύματα, να αναπτύσσει βάσεις δεδομένων και δείκτες και να εκδίδει περιοδικές εκθέσεις και αναφορές.

6. Για τη διασφάλιση της επιστημονικής επάρκειας των μεθοδολογιών του Παρατηρητηρίου δύναται να συστήνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή, με τη συμμετοχή ιδίως εκπροσώπων της Τράπεζας της Ελλάδος, της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και μελών Διδακτικού Ερευνητικού προσωπικού των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Άρθρο 52

Μέτρα περιορισμού επιβάρυνσης εθνικών πόρων

Στις περιπτώσεις συγχρηματοδοτούμενων πράξεων από Προγράμματα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Σ.Π.Α.) για την υλοποίηση των οποίων προκύπτει, ένεκα μη επιλέξιμων δαπανών, η ανάγκη πρόσθετων εθνικών πόρων από το συγχρηματοδοτούμενο Α.Π.Δ.Ε., η έγκριση αυτών πραγματοποιείται με απόφαση του αρμόδιου για το Ε.Σ.Π.Α. Υπουργού κατόπιν εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ), σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 33 του ν. 4314/2014 (Α' 265). Κατά την εφαρμογή του παρόντος, ο αρμόδιος για το Ε.Σ.Π.Α. Υπουργός δύναται να ζητήσει σχετική εισήγηση και από τον Γενικό Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης.

Άρθρο 53

Μη επιβολή περικοπής ορίου εθνικού για δημοσιονομικές διορθώσεις

Σε περίπτωση επιβολής δημοσιονομικής διόρθωσης για πράξη ενταγμένη σε πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από το Α.Π.Δ.Ε. σε φορέα δημοσίου δικαίου στον οποίο δεν επιβάλλεται υποχρέωση ανάκτησης, το ποσό της εν λόγω δημοσιονομικής διόρθωσης δεν δύναται να βαρύνει το όριο πληρωμών του φορέα στο Α.Π.Δ.Ε. σε σκέλος διαφορετικό από αυτό που ανήκει το έργο.

Άρθρο 54

Θέματα προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ – ΧΜ ΕΟΧ)- Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 53Α ν.4314/2014

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 53Α του ν. 4314/2014 (Α' 265), περί της σύστασης Ειδικής Υπηρεσίας Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ-ΧΜ ΕΟΧ), καταργείται, και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Για τα θέματα προσωπικού και επιλογής Προϊσταμένου της Ειδικής Υπηρεσίας ΧΜ ΕΟΧ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κεφαλαίου Θ' και του άρθρου 59 του παρόντος νόμου.».

Άρθρο 55

Θέματα προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης - Προσθήκη άρθρου 278Α και κατάργηση παρ. 6Α άρθρου 278 στον ν. 4738/2020

1. Στον ν. 4738/2020 (Α' 207), προστίθεται άρθρο 278Α ως εξής:

«Άρθρο 278Α

Ζητήματα προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης

1. Με απόφαση του αρμόδιου για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης (ΕΥΣΤΑ) Υπουργού, μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, πλην του προσωπικού της Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων Α.Ε., οι οποίοι υπηρετούν ως αποσπασμένοι στην ΕΥΣΤΑ και συγκεκριμένα στις θέσεις που

προβλέπονται στα άρθρα 277 και 278, μετατάσσονται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν αίτησής τους, κατά παρέκκλιση του ν. 4440/2016 (Α' 224), περί ενιαίου συστήματος κινητικότητας στη Δημόσια Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, καθώς και κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, χωρίς να απαιτείται η παροχή σύμφωνης γνώμης από τον φορέα προέλευσης. Οι υπάλληλοι του πρώτου εδαφίου μετατάσσονται σε κενή οργανική θέση κλάδου της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας με τον βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχουν, την ίδια σχέση εργασίας και με διατήρηση τυχόν προσωπικής διαφοράς στις αποδοχές τους. Αν δεν υφίστανται κενές οργανικές θέσεις, οι μετατάξεις του προηγούμενου εδαφίου συντελούνται σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις, με παράλληλη δέσμευση ισάριθμων οργανικών θέσεων. Οι προσωποπαγείς θέσεις που συστήνονται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο καταργούνται κατά την με οποιονδήποτε τρόπο οριστική αποχώρηση των υπαλλήλων.

2. Οι ως άνω μετατάξεις ολοκληρώνονται το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της σχετικής αίτησης, υπό την προϋπόθεση, εντός της ανωτέρω προθεσμίας, κατ' ελάχιστον να έχουν λάβει Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (Κ.Α.Δ.) από το Εθνικό Τυπογραφείο. Σε περίπτωση λήξης των σχετικών αποσπάσεων μετά από την υποβολή αίτησης μετάταξης και πριν από την ολοκλήρωσή της, αυτές παρατείνονται αυτοδίκαια μέχρι την ολοκλήρωση της μετάταξης ή την άπρακτη πάροδο του τριμήνου.

3. Οι υπάλληλοι που μετατάσσονται δυνάμει του παρόντος παραμένουν αποσπασμένοι στην ΕΥΣΤΑ από την ημερομηνία μετάταξης έως την 28η.2.2027, με δυνατότητα περαιτέρω παράτασης των αποσπάσεών τους, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 278. Οι εν λόγω υπάλληλοι παραμένουν αποσπασμένοι στην ΕΥΣΤΑ έως τη λήξη των αποσπάσεών τους, συμπεριλαμβανομένων τυχόν παρατάσεων, με την επιφύλαξη της παρ. 5 του άρθρου 278 του παρόντος

4. Από την κατάργηση της ΕΥΣΤΑ, το προσωπικό που υπηρετεί στις θέσεις της περ. δ' του άρθρου 278, μεταφέρεται αυτοδίκαια σε κενή οργανική θέση στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με τον βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει, την ίδια σχέση εργασίας και με διατήρηση τυχόν προσωπικής διαφοράς στις αποδοχές του. Αν δεν υφίστανται κενές οργανικές θέσεις, οι μεταφορές θέσεων του προηγούμενου εδαφίου συντελούνται σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις, με παράλληλη δέσμευση ισάριθμων οργανικών θέσεων. Οι προσωποπαγείς θέσεις που συστήνονται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο καταργούνται κατά την με οποιονδήποτε τρόπο οριστική αποχώρηση του προσωπικού.».

2. Η ημερομηνία της παρ. 4 του άρθρου 271 του ν. 4738/2020, περί της κατάργησης της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης, μετατίθεται για την 31η.12.2028.

Άρθρο 56

Αποσπάσεις στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα και στις άμεσες θυγατρικές της - Αντικατάσταση παρ. 8 άρθρου πέμπτου ν. 3912/2011

Η παρ. 8 του άρθρου πέμπτου του ν. 3912/2011 (Α' 17), περί θεμάτων προσωπικού της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Επιτρέπεται η απόσπαση στην Εταιρεία και στις άμεσες θυγατρικές της προσωπικού, μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, το οποίο διαθέτει αποδεδειγμένη εμπειρία σε θέματα της Εταιρείας, από το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα, όπως ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143). Η απόσπαση πραγματοποιείται για διάστημα τριών (3) ετών, η οποία μπορεί να παρατείνεται για ίσο χρονικό διάστημα.

Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση για απόσπαση στην Εταιρεία, η οποία εγκρίνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο, χωρίς να απαιτείται προς τούτο η γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του φορέα από τον οποίο αποσπάται. Για την απόσπαση εκδίδεται κοινή απόφαση του εποπτεύοντος την Εταιρεία Υπουργού και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Οι αποσπάσεις διενεργούνται κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των διατάξεων της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4440/2016 (Α' 224), περί κινητικότητας και του άρθρου 32 του ν. 4937/2022 (Α' 106) για το προσωπικό των Σωφρονιστικών Καταστημάτων της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και με την επιφύλαξη του άρθρου 36 του ν. 4778/2021 (Α' 26), περί μετάταξης και απόσπασης υπαλλήλων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ). Το κόστος της μισθοδοσίας βαρύνει την Εταιρεία ή την άμεση θυγατρική της στην οποία αποσπάται το προσωπικό. Ειδικότερα θέματα του προσωπικού που αποσπάται ρυθμίζονται από τον κανονισμό προσωπικού και αποδοχών της Εταιρείας για το οποίο ισχύουν αναλόγως το άρθρο 3 και η παρ. 2 του παρόντος. Η παρούσα εφαρμόζεται και για το προσωπικό που έχει ήδη αποσπαστεί στην Εταιρεία καθώς και για τους δικηγόρους που απασχολούνται με σύμβαση έμμισθης εντολής στον δημόσιο τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143). Η απόσπαση προσωπικού από την ανώνυμη εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «ΜΟΝΑΔΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (Μ.Ο.Δ.) Α.Ε.» (Μ.Ο.Δ. Α.Ε.) σύμφωνα με την παρούσα επιτρέπεται κατά παρέκκλιση της περ. ζ) του άρθρου 8 του καταστατικού της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., περί στελέχωσης και λειτουργίας, όπως έχει κωδικοποιηθεί με το άρθρο 33 του ν. 3614/2007 (Α' 267).».

Άρθρο 57

Μετακινήσεις προσωπικού στην εταιρεία Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Ανώνυμη Εταιρεία και στις λοιπές θυγατρικές εταιρείες της - Τροποποίηση άρθρου 35 ν. 4972/2022

Στο άρθρο 35 του ν. 4972/2022 (Α' 181), περί μετακινήσεων προσωπικού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, αα) στο πρώτο εδάφιο μετά τις λέξεις «λοιπές θυγατρικές εταιρείες σε άλλη,» προστίθενται οι λέξεις «καθώς και στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.» (Ε.Ε.ΣΥ.Π.),», αβ) προστίθεται τέταρτο εδάφιο, β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3, μετά τις λέξεις «μεταξύ των λοιπών θυγατρικών της Ε.Ε.ΣΥ.Π.» προστίθενται οι λέξεις «, καθώς και προς την Ε.Ε.ΣΥ.Π. από τις λοιπές θυγατρικές,», γ) στην παρ. 5 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 35 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 35

Μετακινήσεις προσωπικού

1. Επιτρέπεται η μεταφορά εργαζομένου από μία από τις λοιπές θυγατρικές εταιρείες σε άλλη, καθώς και στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.» (Ε.Ε.ΣΥ.Π.), ύστερα από:

- α) πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδίδεται με απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου, ή
- β) αίτημα του εργαζομένου.

Προϋπόθεση για τη διενέργεια της μεταφοράς είναι το ποσοστό κάλυψης των οργανικών θέσεων που προβλέπονται στο οργανόγραμμα του φορέα προέλευσης να ανέρχεται σε εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) τουλάχιστον επί του συνόλου των θέσεων. Για τη μεταφορά απαιτείται τα Διοικητικά Συμβούλια

και των δύο εταιρειών να αποφασίσουν θετικά. Για τη μεταφορά εργαζομένου στην Ε.Ε.ΣΥ.Π., απαιτείται μόνο απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της.

2. Για τις περιπτώσεις των λοιπών θυγατρικών που συνιστούν όμιλο εταιρειών, οι ενδοομιλικές μετακινήσεις για την υλοποίηση πλάνου αναδιοργάνωσης διενεργούνται με απόφαση των οικείων Διοικητικών Συμβουλίων.

3. Επιτρέπεται ο δανεισμός εργαζομένων με σύμβαση μεταξύ των λοιπών θυγατρικών της Ε.Ε.ΣΥ.Π., καθώς και προς την Ε.Ε.ΣΥ.Π από τις λοιπές θυγατρικές, για χρονικό διάστημα έως τριών (3) ετών, με δυνατότητα παράτασης άπαξ για ίσο χρονικό διάστημα. Το κόστος της μισθοδοσίας βαραίνει την εταιρεία υποδοχής.

4. Οι λοιπές θυγατρικές της Ε.Ε.ΣΥ.Π. δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α' 224). Αιτήσεις που έχουν υποβληθεί στο Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης.

5. Το προσωπικό των λοιπών θυγατρικών εταιρειών της Ε.Ε.ΣΥ.Π., δεν μπορεί να αποσπάται σε ιδιαίτερα γραφεία του Κεφαλαίου Ε' του ν. 4622/2019 (Α' 133), σε γραφεία αιρετών σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, στην Προεδρία της Δημοκρατίας, ή στο Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου να διατεθεί, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 1878/1990 (Α' 33) και τα άρθρα 2 και 3 του ν. 1895/1990 (Α' 116), σε γραφεία Κομμάτων και Βουλευτών της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και στο γραφείο του Έλληνα Επιτρόπου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.».

Άρθρο 58

Διόρθωση παροράματος – Τροποποίηση άρθρου 40 ν. 5233/2025

Στην παρ. 5 του άρθρου 40 του ν. 5233/2025 (Α' 166), περί οργανωτικής ενίσχυσης της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, οι λέξεις «του ν. 4914/2014» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του ν. 4914/2022» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Μέχρι την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων για την εσωτερική διάρθρωση των Ειδικών Υπηρεσιών σύμφωνα με τον παρόντα και την τοποθέτηση των προϊσταμένων των Ειδικών Υπηρεσιών, η οργάνωση και η λειτουργία τους διέπονται από τις ισχύουσες υπουργικές αποφάσεις διάρθρωσης των οικείων Ειδικών Υπηρεσιών του ν. 4914/2022.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β'

Άρθρο 59

Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Β'

1. Με απόφαση του αρμόδιου για το Α.Π.Δ.Ε. Υπουργού καθορίζονται το ύψος του ποσού για τα έργα συνεισφοράς τρίτων κατ' έτος, η διαδικασία καταβολής και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 50.

2. Με απόφαση του αρμόδιου για το Α.Π.Δ.Ε. Υπουργού ρυθμίζονται οι ειδικότερες λεπτομέρειες λειτουργίας του Παρατηρητηρίου του άρθρου 51 και ιδίως η εσωτερική του διάρθρωση, οι διαδικασίες

συλλογής, επεξεργασίας και δημοσιοποίησης στοιχείων, τα πρότυπα δεικτών, οι μορφές των εκθέσεων, οι ενιαίες βάσεις δεδομένων που πρέπει να τηρούνται για τα έργα, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα για την αποτελεσματική λειτουργία του.

Άρθρο 60
Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Β΄

Η παρ. 6Α του άρθρου 278 του ν. 4738/2020 (Α΄ 207), περί προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης, καταργείται.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

**ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 61

Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Γ΄ είναι η ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της τεχνικής αξιοπιστίας του συστήματος πληρωμών γεωργικών ενισχύσεων, η εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο για την εφαρμογή της γεωργικής πολιτικής και η διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των ενωσιακών πόρων.

Άρθρο 62

Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Γ΄ είναι η μεταφορά των αρμοδιοτήτων του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και η ρύθμιση οργανωτικών, οικονομικών και λειτουργικών θεμάτων που ανακύπτουν από τη μεταφορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

**ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ, ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ,
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΣΟΔΩΝ**

Άρθρο 63

**Μεταφορά αρμοδιοτήτων του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων
Προσανατολισμού και Εγγυήσεων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων**

1. Μεταφέρεται στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (εφεξής «Α.Α.Δ.Ε.») το σύνολο των αρμοδιοτήτων του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων» (εφεξής: «Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.»), που συστάθηκε ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με το άρθρο 13 του ν. 2637/1998 (Α'200) και μετατράπηκε σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με το Κεφάλαιο Β' του ν. 2732/1999 (Α' 154), με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων που αφορούν σε ζητήματα στρατηγικού σχεδιασμού της κοινής αγροτικής πολιτικής, όπως αυτή ορίζεται στην εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, που ασκούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Οι αρμοδιότητες που μεταφέρονται σύμφωνα με το παρόν ασκούνται από τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., ο οποίος μπορεί να τις μεταβιβάζει σε όργανα της Α.Α.Δ.Ε. ή να αναθέτει σε αυτά την εξουσία τελικής υπογραφής, εφαρμοζόμενης της παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί αρμοδιοτήτων του Διοικητή και των Υποδιοικητών της Α.Α.Δ.Ε..
2. Οι πάσης φύσεως διαπιστεύσεις, συμπεριλαμβανομένης της διαπίστευσης του οργανισμού πληρωμών, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 (L 435), άδειες, εγκρίσεις ή πιστοποιήσεις, που έχει λάβει ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. από εθνικές αρχές ή από υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την εκπλήρωση των σκοπών του, ισχύουν χωρίς άλλη διατύπωση υπέρ της Α.Α.Δ.Ε. στο πλαίσιο των μεταφερόμενων σε αυτήν, με το παρόν. Η Α.Α.Δ.Ε., επιπρόσθετα προς τις αρμοδιότητες που ασκεί βάσει του ν. 4389/2016, αποτελεί και διαπιστευμένο Οργανισμό Πληρωμών, ασκώντας τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και ιδίως στο άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 (L 435), του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/127 της Επιτροπής, της 7ης Δεκεμβρίου 2021, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με κανόνες για τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τις εγγυήσεις και τη χρήση του ευρώ (L 20) και του άρθρου 16 του ν. 4914/2022 (Α' 61), περί του Οργανισμού Πληρωμών.
3. Ως αρμόδια Αρχή Διαπίστευσης του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, ορίζεται ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως Αρχή Διαπίστευσης του άρθρου 8 του ως άνω Κανονισμού, νοείται εφεξής ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.
4. Καθήκοντα Οργανισμού Πιστοποίησης της Α.Α.Δ.Ε. ως Οργανισμού Πληρωμών κατά το άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 ασκεί η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ.), σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 4914/2022, περί του οργανισμού πιστοποίησης για το στρατηγικό σχέδιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.
5. Συλλογικά όργανα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. που υφίστανται μέχρι και την έναρξη ισχύος του παρόντος, αποτελούν συλλογικά όργανα της Α.Α.Δ.Ε., με την επιφύλαξη της περ. γ) του άρθρου 82, τα οποία ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε. δύναται να ανασυγκροτεί, απορροφά ή συγχωνεύει.

6. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται οι όροι ο «Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε», ο «Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων», ο «Οργανισμός Πληρωμών και οι υπηρεσίες αυτού» νοείται η Α.Α.Δ.Ε. και όπου γίνεται μνεία στον «Πρόεδρο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε» ή τον «Πρόεδρο του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων» ή στο «Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.» νοείται ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε. ή το όργανο στο οποίο μεταβιβάζονται με απόφαση του Διοικητή οι σχετικές αρμοδιότητες.

Άρθρο 64

Μεταφορά οργανικών θέσεων, υπηρεσιακών μονάδων και προσωπικού

1. Το σύνολο των οργανικών θέσεων, υπηρεσιακών μονάδων και προσωπικού του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. μεταφέρεται στην Α.Α.Δ.Ε.. Το προσωπικό που μεταφέρεται παρέχει τις υπηρεσίες του στην Α.Α.Δ.Ε., με την ίδια σχέση εργασίας. Ειδικά οι οργανικές θέσεις του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος είναι κενές, μεταφέρονται στην Α.Α.Δ.Ε. και μετατρέπονται σε θέσεις δημοσίου δικαίου, σύμφωνα με τον Οργανισμό της Α.Α.Δ.Ε.
2. Στην Α.Α.Δ.Ε. μεταφέρονται και οι δικηγόροι με σύμβαση έμμισθης εντολής, οι οποίοι συνεχίζουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους επί θεμάτων που άπτονται των μεταφερόμενων με το παρόν, αρμοδιοτήτων και των συναφών ζητημάτων και των οποίων προϊστάται ο Προϊστάμενος του Ειδικού Γραφείου Ενωσιακού Δικαίου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Ο δικηγόρος, στον οποίο έχει ανατεθεί ο χειρισμός δικαστικής ή εξώδικης υπόθεσης, συντάσσει υποχρεωτικά έγγραφη προεισήγηση προς την τριμελή επιτροπή του Γραφείου που εξετάζει την υπόθεση που χειρίστηκε και, εάν κριθεί απαραίτητο από τον πρόεδρο της επιτροπής, παρίσταται και στη συνεδρίαση της επιτροπής για να παράσχει εξηγήσεις.
3. Οι συμβάσεις του μεταφερόμενου προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, καθώς και των υπηρετούντων ωφελούμενων Προγράμματος της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, εξακολουθούν να ισχύουν έως τη λύση τους, με οποιονδήποτε τρόπο, με δυνατότητα ετήσιας παράτασης.
4. Οι αποσπάσεις προσωπικού του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. σε άλλους φορείς, καθώς και προσωπικού από άλλους φορείς στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., διατηρούνται σε ισχύ έως τη λήξη τους, με δυνατότητα διακοπής αυτών, για εξαιρετικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος. Ομοίως διατηρούνται σε ισχύ αποσπάσεις που ισχύουν εντός του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, με δυνατότητα διακοπής αυτών.
5. Το μεταφερόμενο, σύμφωνα με το παρόν, προσωπικό διατηρεί το ασφαλιστικό καθεστώς, στο οποίο υπαγόταν, πριν από τη μεταφορά του. Αν κάποιος από το ως άνω προσωπικό επιθυμεί να μεταβεί στο καθεστώς ασφάλισης της θέσης στην οποία μεταφέρεται, εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3408/2005 (Α' 272).
6. Η κατάταξη του μεταφερόμενου προσωπικού σε βαθμούς και μισθολογικά κλιμάκια γίνεται, ανάλογα με τον χρόνο υπηρεσίας τους, ο οποίος έχει διανυθεί στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., καθώς και τον συνολικό χρόνο προϋπηρεσίας για μισθολογική εξέλιξη που έχει αναγνωρισθεί από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων του ν. 4354/2015 (Α' 176). Μέχρι την ολοκλήρωση της κατάταξής του, το προσωπικό διατηρεί το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει, την προσωπική διαφορά, καθώς και άλλα επιδόματα, που προβλέπονται στον ν. 4354/2015. Αν μετά την κατάταξή του, το μισθολογικό κλιμάκιο, η προσωπική διαφορά και τα λοιπά επιδόματα του ν. 4354/2015, πλην του επιδόματος θέσης ευθύνης,

που λάμβανε, υπερβαίνουν τις αντίστοιχες αποδοχές του, μετά τη νέα κατάταξη, οι υπερβάλλουσες αποδοχές διατηρούνται ως προσωπική διαφορά.

7. Απαγορεύεται οποιαδήποτε συμμετοχή του μεταφερόμενου προσωπικού σε οποιασδήποτε μορφής εμπορική εταιρεία. Το μεταφερόμενο προσωπικό υποβάλλει, το αργότερο μέχρι την 1η.2.2026 υπεύθυνη δήλωση προς την αρμόδια Διεύθυνση της Α.Α.Δ.Ε. αν ασκεί ιδιωτικό έργο ή εργασία με αμοιβή. Η Α.Α.Δ.Ε. εξετάζει αμελλητί τις περιπτώσεις αυτές, και αξιολογεί τη συνέχιση ή τη διακοπή, κατόπιν ειδικώς αιτιολογημένης απόφασης του Διοικητή της, της χορηγηθείσας από τη διοίκηση του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. άδειας.

8. Κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, το μεταφερόμενο, με το παρόν, προσωπικό εξαιρείται από διαδικασίες κινητικότητας σε φορείς εκτός Α.Α.Δ.Ε. για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, με δυνατότητα παράτασης του κωλύματος συμμετοχής σε διαδικασίες κινητικότητας. Το κατά τα ανωτέρω μεταφερόμενο προσωπικό του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. δεν μετέχει με αίτησή του σε διαδικασίες εσωτερικής κινητικότητας της Α.Α.Δ.Ε. για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Το μεταφερόμενο προσωπικό δύναται να μετατίθεται ή να αποσπάται εντός της Α.Α.Δ.Ε., για υπηρεσιακούς λόγους, εντός τριετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε..

9. Όλες οι εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος διαδικασίες προσλήψεων υπαλλήλων στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ολοκληρώνονται από την Α.Α.Δ.Ε., στην οποία περιέρχονται και τα σχετικά αρχεία, τόσο σε φυσική όσο και σε ψηφιακή μορφή.

10. Υπολειπόμενες άδειες του μεταφερόμενου ελεγκτικού προσωπικού του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. έτους 2024, που δεν χορηγήθηκαν κατά το έτος 2025, δύνανται να μεταφερθούν στο έτος 2026.

11. Κεκτημένα δικαιώματα των άρθρων 1 και 2 του α.ν. 513/1968 (Α' 186), περί καταβολής αποζημίωσης στους συνταξιοδοτούμενους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί μέχρι την 31.12.2025, δεν θίγονται. Η δαπάνη για την καταβολή της αποζημίωσης του προηγούμενου εδαφίου στο προσωπικό που μεταφέρεται με το παρόν καλύπτεται από τα ταμειακά διαθέσιμα της παρ. 12 και καταβάλλεται από την Α.Α.Δ.Ε. κατά τον χρόνο απόλυσης λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού αυτού, υπολογισμένης μέχρι την 31η.12.2025, υπό τον όρο συμπλήρωσης των σχετικών προϋποθέσεων και όχι νωρίτερα από την 31η.12.2026. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. οφείλει, εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, να διαθέσει στην Α.Α.Δ.Ε. πίνακα, ο οποίος περιλαμβάνει τα δικαιώματα μέχρι την 31η.12.2025. Σε περίπτωση μη επάρκειας των μεταφερόμενων ταμειακών διαθεσίμων και εξάντλησης του υπολοίπου του ειδικού λογαριασμού της παρ. 12 για την κάλυψη των υποχρεώσεων του παρόντος, η προκύπτουσα δαπάνη καλύπτεται με ενίσχυση του προϋπολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος το σχετικό δικαίωμα και οι αναφερόμενες κρατήσεις των άρθρων 1 και 2 του α.ν. 513/1968 παύουν να υφίστανται.

12. Τα ταμειακά διαθέσιμα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., που αφορούν στην αποζημίωση των αποχωρούντων με βάση τον α.ν. 513/1968 μεταφέρονται στην Α.Α.Δ.Ε. και κατατίθενται σε ειδικό προς τούτο λογαριασμό, που συστήνεται στην Τράπεζα της Ελλάδος, υπό τη διαχείριση και εποπτεία της Α.Α.Δ.Ε., από τον οποίο αναλαμβάνονται και καταβάλλονται οι αποζημιώσεις της παρ. 11.

13. Στον Τακτικό Προϋπολογισμό της Α.Α.Δ.Ε. έτους 2026 και για κάθε επόμενο έτος εγγράφονται οι απαιτούμενες πιστώσεις για την κάλυψη των αποδοχών, των λειτουργικών δαπανών, της προμήθειας παγίων και λοιπών δαπανών, που απαιτούνται για την άσκηση των μεταφερομένων αρμοδιοτήτων του

Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. στην Α.Α.Δ.Ε.. Ομοίως, στον Προϋπολογισμό του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) της Α.Α.Δ.Ε. έτους 2026 και για κάθε επόμενο έτος, εγγράφονται οι απαιτούμενες πιστώσεις για την κάλυψη έργων χρηματοδότησης από το ΕΠΑ, σχετικών με τις μεταφερόμενες δραστηριότητες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. στην Α.Α.Δ.Ε., ως δικαιούχο, φορέα υλοποίησης ή λειτουργίας.

14. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.:

- α) δύναται να παρατείνεται για ένα (1) έτος, η διάρκεια των συμβάσεων της παρ. 3,
- β) διατηρούνται σε ισχύ ή διακόπτονται οι αποσπάσεις, προς και από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. της παρ. 4,
- γ) δύναται να παρατείνεται το χρονικό διάστημα εξαίρεσης από διαδικασίες κινητικότητας της παρ. 8,
- δ) ρυθμίζονται η διαδικασία και όλα τα ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στη μεταφορά στην Α.Α.Δ.Ε. των υπηρεσιών, αρμοδιοτήτων, πιστώσεων, οργανικών θέσεων, προσωπικού, καθώς και στην κατανομή των μεταφερόμενων κενών θέσεων του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. στις οργανικές μονάδες της Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με τις υπηρεσιακές της ανάγκες.

Άρθρο 65

Μεταφορά περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων, απαιτήσεων και ρύθμιση λοιπών εννόμων σχέσεων

1. Στην Α.Α.Δ.Ε. περιέρχονται: α) το σύνολο των πάγιων περιουσιακών στοιχείων του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., χωρίς να απαιτείται καμία περαιτέρω διατύπωση, διοικητική άδεια, έγκριση, βεβαίωση, υπεύθυνη δήλωση, πιστοποιητικό ή σχεδιάγραμμα και β) τα πάσης φύσεως δικαιώματα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., οι απαιτήσεις και αξιώσεις του, καθώς και τα κάθε είδους άυλα περιουσιακά του στοιχεία, φυσικά και ηλεκτρονικά αρχεία, τα λογισμικά και πληροφορικά συστήματα, χωρίς καμία άλλη διατύπωση.
2. Οι κάθε είδους, τύπου, φύσεως και περιεχομένου δικαιοπραξίες που έχουν συναφθεί ή προκηρυχθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος και είναι σε ισχύ, στις οποίες συμβαλλόμενο μέρος είναι ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., συνεχίζονται από και στο όνομα της Α.Α.Δ.Ε., χωρίς το ή τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη, ή τρίτος να δικαιούται να ζητήσει για τον λόγο αυτό τη λύση των ανωτέρω δικαιοπραξιών ή τη μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτές.
3. Η Α.Α.Δ.Ε. δεν ευθύνεται έναντι τρίτων για προμήθειες και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων μίσθωσης, που έχουν ανατεθεί ή συναφθεί αντίστοιχα, έως την 31η.12.2025 και για τις οποίες διαπιστώνονται πλημμέλειες ως προς την ανάθεση, εκτέλεση ή εκκαθάριση της σύμβασης. Εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι δικαιοπραξίες της παρ. 2 δύναται να καταγγέλλονται αζημίως από την Α.Α.Δ.Ε. με μόνη υποχρέωση την καταβολή του μέρους της αμοιβής που αντιστοιχεί στις παρασχεθείσες μέχρι τον χρόνο καταγγελίας υπηρεσίες.
4. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. ρυθμίζονται η διαδικασία και όλα τα ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στη μεταφορά στην Α.Α.Δ.Ε. πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, υλικοτεχνικού εξοπλισμού, φυσικών και ηλεκτρονικών αρχείων του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε..

Άρθρο 66

Μεταφορά εκκρεμών υποθέσεων

1. Εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαδικασίες διαγωνισμών έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, καθώς και διαγωνιστικές διαδικασίες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. αναλαμβάνονται και συνεχίζονται

από την Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με τους όρους των οικείων διαγωνιστικών τευχών και τη νομοθεσία από την οποία διέπονταν κατά τον χρόνο προκήρυξής τους.

2. Εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος δίκες ή άλλες διαδικασίες επίλυσης διαφορών του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. συνεχίζονται αυτοδικαίως από και στο όνομα της Α.Α.Δ.Ε., χωρίς να επέρχεται διακοπή ή κατάργησή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε ειδικότερη, δικαστική ή εξώδικη, ενέργεια.

3. Εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έρευνες ευρωπαϊκών ή εθνικών οργάνων στο πλαίσιο των μεταφερόμενων με το παρόν αρμοδιοτήτων του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. συνεχίζονται αυτοδικαίως από και στο όνομα της Α.Α.Δ.Ε., χωρίς να επέρχεται διακοπή ή κατάργησή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε ειδικότερη, δικαστική ή εξώδικη, ενέργεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΩΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Άρθρο 67

Ζητήματα συναρμοδιότητας της Α.Α.Δ.Ε. για την έκδοση κανονιστικών πράξεων και αποφάσεων

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. εκδίδονται κανονιστικές πράξεις και αποφάσεις, που άπτονται του στρατηγικού σχεδιασμού της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και σχετίζονται με τις μεταφερόμενες με το παρόν αρμοδιότητες. Η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται αναλόγως και για την έκδοση κανονιστικών πράξεων ή αποφάσεων λοιπών Υπουργείων, όταν αφορούν ζητήματα αρμοδιότητάς τους, που σχετίζονται με τις μεταφερόμενες με το παρόν αρμοδιότητες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε..

Άρθρο 68

Νομική υποστήριξη και συνδρομή

1. Το Ειδικό Γραφείο Ενωσιακού Δικαίου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που λειτουργεί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και παρέχει μέχρι σήμερα νομική συνδρομή στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. σε θέματα αρμοδιότητάς του, συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στην Α.Α.Δ.Ε., αναφορικά με ερωτήματα και αιτήματα που ανακύπτουν από τις μεταφερόμενες σε αυτή αρμοδιότητες.

2. Η νομική και δικαστική υποστήριξη των υποθέσεων της Α.Α.Δ.Ε. κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταφέρονται σ' αυτήν με το παρόν ή της ανατίθενται ως Οργανισμού Πληρωμών κατά την έννοια του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, όπως κάθε φορά ισχύει, ενώπιον των οργάνων και οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, διεξάγεται από τον Θεματικό Σχηματισμό υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων της αλλοδαπής του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Η μικτή επιτροπή νομικής και νομοτεχνικής υποστήριξης της παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 2637/1998 (Α΄ 200) μεταφέρεται στην Α.Α.Δ.Ε..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Άρθρο 69

Ρυθμίσεις σχετικά με τη διαχείριση του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων -
Αναμόρφωση διαδικασίας επιστροφής παρανόμως και αχρεωστήτως καταβληθέντων -
Αντικατάσταση άρθρου 28 ν. 2520/1997

Το άρθρο 28 του ν. 2520/1997 (Α' 173), περί θεμάτων σχετικών με τη διαχείριση του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π.) και την επιστροφή παρανόμως και αχρεωστήτως καταβληθέντων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 28

Θέματα σχετικά με τη διαχείριση του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων
(Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π.) - Επιστροφή παρανόμως και αχρεωστήτως καταβληθέντων

1. Αν διαπιστωθεί παράνομη ή αχρεώστητη καταβολή, λόγω μη τήρησης ενωσιακών ή εθνικών διατάξεων, σε βάρος του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π.), η αρμόδια για την έγκριση πληρωμής οργανική μονάδα της Α.Α.Δ.Ε.:

α) Καλεί με έγγραφη πρόσκληση τον ενδιαφερόμενο να διατυπώσει, μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών, που μπορεί να παραταθεί μια (1) μόνο φορά και μέχρι δέκα (10) ημέρες, τις έγγραφες παρατηρήσεις του και να προσκομίσει συμπληρωματικά στοιχεία. Η πρόσκληση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο με ψηφιακά μέσα, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2, καθώς και στην αρμόδια υπηρεσία για την τήρηση του αρχείου οφειλετών.

β) Συντάσσει, μέσα σε προθεσμία δυο (2) μηνών, έκθεση ελέγχου για τη νομιμότητα ή μη της πληρωμής, αφού εξετάσει τις έγγραφες παρατηρήσεις και τα προσκομιθέντα στοιχεία. Στην έκθεση αναφέρονται οι λόγοι του αδικαιολόγητου ή μη της διενεργηθείσας δαπάνης, το ύψος του προς επιστροφή ποσού και ο τρόπος υπολογισμού αυτού. Εφόσον από ενωσιακές ή εθνικές διατάξεις προβλέπεται στην εξεταζόμενη περίπτωση η επιβολή διοικητικών κυρώσεων, στην έκθεση αναφέρονται το είδος των επιβαλλόμενων διοικητικών κυρώσεων, το ύψος των χρηματικών ποινών και προστίμων, καθώς και ο τρόπος υπολογισμού τους. Αν η αναγνώριση και η εκκαθάριση της δαπάνης, για την οποία διαπιστώθηκε παράνομη ή αχρεώστητη καταβολή, ενεργείται από τις υπηρεσίες στις οποίες έχει ανατεθεί η έγκριση της πληρωμής με βάση την παρ. 8, η προβλεπόμενη διαδικασία στις περ. α) και β) τηρείται από τους φορείς του παρόντος εδαφίου, οι οποίοι συντάσσουν την έκθεση ελέγχου και την υποβάλλουν στην αναφερόμενη στο πρώτο εδάφιο υπηρεσία για την περαιτέρω διαβίβασή της στην Α.Α.Δ.Ε.. Εφόσον, βάσει του περιεχομένου της έκθεσης ελέγχου, συντρέχει περίπτωση αδικαιολόγητης πληρωμής, ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε. εκδίδει απόφαση με την οποία διατάσσεται η επιστροφή από τον εισπράξαντα των αδικαιολογήτως καταβληθέντων ποσών, προσαυξημένων με τους προβλεπόμενους τόκους κατά τα αναφερόμενα στο παρόν. Σε περίπτωση που από την εθνική ή ενωσιακή νομοθεσία προβλέπεται και επιβολή διοικητικών κυρώσεων, εκδίδει σχετική απόφαση ανεξάρτητη της προηγούμενης. Τα ποσά που έχουν καταβληθεί αδικαιολογήτως επιστρέφονται εντόκως, με επιτόκιο ίσο προς το μισό του επιτοκίου των έντοκων γραμματίων του Δημοσίου ετήσιας διάρκειας το οποίο

ισχύει, όταν εκδίδεται η απόφαση για την επιστροφή. Με την επιφύλαξη του ενωσιακού δικαίου, οι τόκοι υπολογίζονται από την επομένη της επίδοσης της πρόσκλησης της περ. α), αν όμως αποδεικνύεται ότι ο υπόχρεος γνωρίζει τον παράνομο χαρακτήρα της καταβολής των ανωτέρω ποσών, οι τόκοι υπολογίζονται από την ημέρα που εισπράχθηκαν τα ποσά, τα οποία έχουν καταβληθεί αδικαιολογήτως.

2. Οι αποφάσεις του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. που εκδίδονται βάσει της παρ. 1 αποτελούν νόμιμο τίτλο είσπραξης και εκτός από τα απαραίτητα για κάθε διοικητική πράξη στοιχεία περιέχουν:

α) Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία του υπόχρεου,

β) τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου,

γ) την αιτιολογία της απόφασης,

δ) μνεία περί των ειδικών δικονομικών διατάξεων της παρ. 6 του παρόντος και

ε) πρόσκληση προς τον υπόχρεο να προσέλθει και να καταβάλει οικειοθελώς το αναγραφόμενο στην απόφαση χρηματικό ποσό εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημέρα της κοινοποίησης.

Οι αποφάσεις αυτές συνοδεύονται από επίσημο αντίγραφο της έκθεσης ελέγχου της περ. β) της παρ. 1.

Οι αποφάσεις της παρ. 1 κοινοποιούνται με ψηφιακά μέσα, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58). Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., μπορεί να καθορίζονται, κατά παρέκκλιση του άρθρου 5 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, ειδικότερα τεχνικά και λεπτομερειακά θέματα για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, τη δημιουργία πιστοποιητικού παραλαβής και την αίτηση ή συγκατάθεση των διοικουμένων.

3. Μετά την επίδοση της απόφασης, ο υπόχρεος οφείλει να καταθέσει, μέσα στην προθεσμία που έχει ταχθεί, το ποσό που αναγράφεται στην απόφαση και να προσκομίσει αμέσως το παραστατικό της κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία. Σε περίπτωση μη καταβολής του απαιτούμενου ποσού, αυτό βεβαιώνεται στην αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος Δ.Ο.Υ. ή ΚΕ.Β.ΕΙΣ. του υπόχρεου, εισπράττεται κατά τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190) και αποδίδεται στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π.). Το ποσό που βεβαιώνεται περιλαμβάνει και τόκους, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1. και αποδίδεται στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων.

4. Εφόσον υπάρχει άλλη αναγνωρισμένη και εκκαθαρισμένη απαίτηση του οφειλέτη σε βάρος του Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π. από οποιοδήποτε καθεστώς ή πηγή προέλευσης, η αρμόδια υπηρεσία για την έγκριση της πληρωμής συμψηφίζει το αντίστοιχο ποσό και κοινοποιεί την πράξη συμψηφισμού στον υπόχρεο, καθώς και στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή ΚΕ.Β.ΕΙΣ., αν το οφειλόμενο ποσό βεβαιώθηκε σε αυτή.

5. Τα φυσικά πρόσωπα που ήταν διευθυντές, διαχειριστές ή διευθύνοντες σύμβουλοι και γενικώς εντεταλμένοι στη διοίκηση νομικού προσώπου κατά τον χρόνο είσπραξης της αδικαιολόγητης σε βάρος του Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π. δαπάνης, ευθύνονται ατομικά και εις ολόκληρον, με το νομικό πρόσωπο, για την πληρωμή των οφειλόμενων, σύμφωνα με την προαναφερόμενη απόφαση. Για τα εις ολόκληρον ευθυνόμενα φυσικά πρόσωπα ισχύει η περ. α) της παρ. 1. Σε περίπτωση συγχώνευσης νομικών προσώπων, ευθύνεται εις ολόκληρον και το νέο νομικό πρόσωπο, που προέκυψε από τη συγχώνευση, ανεξάρτητα από τον χρόνο της αδικαιολόγητης καταβολής.

6. Κατά των αποφάσεων της παρ. 2, ο υπόχρεος δικαιούται να ασκήσει έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4700/2020 (Α' 127).

7. Σε περιπτώσεις, οι οποίες προκαλούν δαπάνη σε βάρος του Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π. και αναφέρονται σε συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και ιδιωτών και αφορούν εφαρμογή

πολιτικών επί των ενωσιακών αποθεμάτων γεωργικών προϊόντων στην Ελλάδα, που προέρχονται από την άσκηση παρεμβάσεων, καθώς και εφαρμογή διαφόρων προγραμμάτων βοήθειας τροφίμων προς τρίτες χώρες ή προγραμμάτων δωρεάν διανομής τροφίμων στους άπορους της χώρας ή άλλων προγραμμάτων κατ' εφαρμογή ενωσιακών κανονισμών, ακολουθείται διαδικασία αναφορικά με την ανάθεση του έργου, τις σχετικές διακηρύξεις και τις καταρτισθείσες συμβάσεις, η οποία καθορίζεται με κοινή απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Οι συμβάσεις του πρώτου εδαφίου καταρτίζονται εγγράφως, άλλως είναι άκυρες. Σε περιπτώσεις επιβολής καταλογισμών και προστίμων ή κατάπτωσης ποινικών ρητρών για την είσπραξη των βεβαιούμενων χρηματικών ποσών εφαρμόζεται, εφόσον συντρέχει λόγος, και η παρ. 5.

8. Η αρμοδιότητα του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. προς έκδοση αποφάσεων αναζήτησης παρανόμως ή αχρεωστήτως καταβληθέντων χρηματικών ποσών, καθώς και επιβολής χρηματικών ποινών και προστίμων, δύναται να εκχωρείται, εν όλω ή εν μέρει, με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σε όργανα εκτός της Α.Α.Δ.Ε., στα οποία έχει ανατεθεί η αναγνώριση και εκκαθάριση δαπανών σε βάρος του Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π..

9. Μη νόμιμες δαπάνες σε βάρος του Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π., οι οποίες πραγματοποιήθηκαν με εντολή πληρωμής, καταλογίζονται με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., σε βάρος των δημοσιονομικώς υπεύθυνων προσώπων των άρθρων 142 και 143 του ν. 4820/2021 (Α' 130). Οι ανωτέρω καταλογιστικές πράξεις προσβάλλονται με έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Τα έσοδα που προέρχονται από την επιβολή των κυρώσεων αποτελούν δημόσια έσοδα που βεβαιώνονται και εισπράττονται, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190),

10. Ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε. μπορεί, με απόφασή του, να συνιστά επιτροπές που αποτελούνται από υπαλλήλους της Α.Α.Δ.Ε. και να τους αναθέτει τον έλεγχο των δαπανών ή των λογαριασμών, σχετικών με τη διαχείριση των εθνικών και ενωσιακών κεφαλαίων που αφορούν στην εφαρμογή κάθε είδους ρυθμίσεων στον τομέα των εισαγωγών και εξαγωγών γεωργικών προϊόντων, καθώς και στην εφαρμογή διαφόρων προγραμμάτων βοήθειας τροφίμων προς τρίτες χώρες ή προγραμμάτων δωρεάν διανομής τροφίμων στους άπορους της χώρας ή άλλων προγραμμάτων κατ' εφαρμογή ενωσιακών Κανονισμών. Σε περίπτωση που κρίνεται αναγκαία για τη διενέργεια του ελέγχου η συμμετοχή υπαλλήλων υπηρεσιών υπουργείων, η συγκρότηση αυτών καθορίζεται με κοινή απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού.

11. Το Ειδικό Γραφείο Ενωσιακού Δικαίου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο συνεστήθη με τη διάταξη της παρ. 10 του άρθρου 14 του ν. 2227/1994 (Α' 129), είναι αυτοτελές και ασχολείται με την παροχή νομικής και δικαστικής συνδρομής σύμφωνα με τις περί Νομικού Συμβουλίου του Κράτους διατάξεις, ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, στις υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σε θέματα ερμηνείας και εφαρμογής του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον γεωργικό τομέα, καθώς και στην Α.Α.Δ.Ε. σε θέματα που αφορούν τη λειτουργία και διαχείριση του Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π.. Η νομική και δικαστική υποστήριξη, ενώπιον των οργάνων και οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, διεξάγεται από τον Θεματικό Σχηματισμό υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Δικαστηρίων της, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων της αλλοδαπής του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.».

Άρθρο 70

Σύσταση Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων στο πεδίο της αγροτικής πολιτικής - Αναμόρφωση διαδικασίας κατάρτισης προϋπολογισμού του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων - Τροποποίηση παρ. 1 και αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 26 ν. 992/1979

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 992/1979 (Α' 280), περί σύστασης και λειτουργίας λογαριασμών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το κείμενο μεταφέρεται από την καθαρεύουσα στη δημοτική γλώσσα, β) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «Γεωργικής πολιτικής στον τομέα των εγγυήσεων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «αγροτικής πολιτικής» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Συνιστάται εκτός κρατικού προϋπολογισμού ειδικός λογαριασμός με την ονομασία «Ειδικός Λογαριασμός Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων». Σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού του λογαριασμού αυτού καταβάλλονται όλες οι δαπάνες που προκαλούνται από την εφαρμογή της αγροτικής πολιτικής.».

2. Η παρ. 3 του άρθρου 26 του ν. 992/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο προϋπολογισμός του λογαριασμού της παρ. 1 καταρτίζεται από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) και:

α) αν δεν μεταβάλλεται το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του προϋπολογισμού και δεν επέρχεται αύξηση δαπανών, εγκρίνεται ή τροποποιείται, με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.,

β) αν μεταβάλλεται το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του προϋπολογισμού ή επέρχεται αύξηση δαπανών, εγκρίνεται ή τροποποιείται, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.».

Άρθρο 71

Ορισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων ως εποπτευόμενου φορέα - Τροποποίηση άρθρου 27 ν. 992/1979

Στο άρθρο 27 του ν. 992/1979 (Α' 280), περί εποπτείας και ελέγχου, απολογισμού και ισολογισμού και αναγκαστικών μέτρων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το κείμενο μεταφέρεται από την καθαρεύουσα στη δημοτική γλώσσα, β) στον τίτλο, μετά τη λέξη «Απολογισμός», οι λέξεις «και Ισολογισμός» διαγράφονται, γ) η παρ. 1 αντικαθίσταται, δ) στην παρ. 2, η λέξη «Υ.Δ.Α.Γ.Ε.Π.» αντικαθίσταται από τη λέξη «Α.Α.Δ.Ε.», δ) στην παρ. 2, δα) οι λέξεις «των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.», δβ) μετά τη λέξη «απολογισμός», οι λέξεις «και Ισολογισμός» διαγράφονται και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 27 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 27

Εποπτεία και Έλεγχος - Απολογισμός - Αναγκαστικά μέτρα

1. Στον λογαριασμό της παρ. 1 του άρθρου 26 ασκείται έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με το άρθρο 127 του ν. 4820/2021 (Α' 130).

2. Για κάθε οικονομικό έτος συντάσσεται από την Α.Α.Δ.Ε. ο απολογισμός του «Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Αγρών Γεωργικών Προϊόντων», ο οποίος εγκρίνεται από τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

3. Αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά ή πληρωμές που έγιναν χωρίς να οφείλονται λόγω οποιασδήποτε αιτίας, όπως πρόστιμα και καταλογισμοί, μη επιστρεφόμενα από τους λήπτες, εισπράττονται κατά τον

Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190) και αποδίδονται στον Ειδικό Λογαριασμό της παρ. 1 του άρθρου 28.».

Άρθρο 72

Ορισμός αρμοδίων οργάνων για τη διαχείριση εσόδων και δαπανών - Τροποποίηση άρθρου 28 ν. 992/1979

Στο άρθρο 28 του ν. 992/1979 (Α' 280), περί διαχείρισης εσόδων και δαπανών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το κείμενο μεταφέρεται από την καθαρεύουσα στη δημοτική γλώσσα, β) στην παρ. 1, οι λέξεις «των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.» και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 28 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 28

Διαχείριση εσόδων και δαπανών

1. Με αποφάσεις του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται, σε σχέση με τους λογαριασμούς του άρθρου 26, τα εξής:
 - α) Ο τρόπος είσπραξης των πόρων, αναγνώρισης, εκκαθάρισης και πληρωμής των δαπανών, καθώς και τα αρμόδια για τις ενέργειες αυτές όργανα,
 - β) το οικονομικό έτος, το εφαρμοζόμενο λογιστικό σύστημα, τα τηρούμενα λογιστικά βιβλία και έντυπα, καθώς και ο χρόνος σύνταξης του απολογισμού και του ισολογισμού,
 - γ) η ονομασία, η τήρηση και η διαχείριση των σχετικών λογαριασμών, τα αρμόδια όργανα για την κίνησή τους, καθώς και οι υπεύθυνοι διαχειριστές τους και
 - δ) το εφαρμοστέο λογιστικό σχέδιο.
2. Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ή ο κατά περίπτωση αρμόδιος Υπουργός μπορεί να προτείνει τη διενέργεια ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο κάθε είδους προγραμμάτων και δράσεων με ενωσιακή χρηματοδότηση.».

Άρθρο 73

Ρύθμιση τεχνικών και λεπτομερειακών ζητημάτων για τη διαχείριση και λειτουργία του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων - Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Προσθήκη παρ. 7 και 8 στο άρθρο 38 του ν. 992/1979

Στο άρθρο 38 του ν. 992/1979 (Α' 280), περί αναδιάρθρωσης των υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, προστίθενται παρ. 7 και 8 ως εξής:

«7. Με την επιφύλαξη της παρ. 8, με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., ρυθμίζονται η διαχείριση και η λειτουργία του Ειδικού Λογαριασμού σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 26 και τα άρθρα 27 και 28, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

8. Με κοινή απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών ρυθμίζονται τεχνικά και λεπτομερειακά ζητήματα εφαρμογής, επί θεμάτων συναρμοδιότητάς τους, αναφορικά με τη διαχείριση και λειτουργία του Ειδικού Λογαριασμού σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 26, και τα άρθρα 27 και 28.».

Άρθρο 74

Διεύρυνση αρμοδιοτήτων των Υποδιοικητών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων σε θέματα οργάνωσης πληρωμών - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 13 ν. 4389/2016

Στην περ. α) του τρίτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί Διοικητή και Υποδιοικητών της Α.Α.Δ.Ε., οι λέξεις «των λειτουργιών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «λειτουργιών και πληρωμών» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στην Αρχή συστήνονται μία (1) θέση Διοικητή και τρεις (3) θέσεις Υποδιοικητών, οι οποίοι τελούν σε καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Η θητεία του Διοικητή και των Υποδιοικητών ορίζεται πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί έως δύο (2) φορές με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου Διοίκησης, με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Οι θέσεις των Υποδιοικητών έχουν τα εξής θεματικά αντικείμενα: α) την οργάνωση λειτουργιών και πληρωμών της Αρχής, β) την οργάνωση των νομικών υπηρεσιών, γ) τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Αρχής.».

Άρθρο 75

Αύξηση θέσεων ειδικών συνεργατών του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - Πρόβλεψη θέσεων διοικητικών υπαλλήλων και μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού για την υποβοήθηση του έργου του - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 24 ν. 4389/2016

Στην παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί οργανικών θέσεων και στελέχωσης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. α), αα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «τέσσερις (4) θέσεις ειδικών συνεργατών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «επτά (7) θέσεις ειδικών συνεργατών», αβ) προστίθεται νέο, τρίτο, εδάφιο, β) στο πρώτο εδάφιο της περ. β), οι λέξεις «κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του π.δ. 63/2005 (Α' 98)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν. 4622/2019», γ) προστίθεται τελευταίο εδάφιο και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. α) Για την υποβοήθηση του Διοικητή της Αρχής στην άσκηση των καθηκόντων του συνιστώνται τρεις (3) θέσεις διοικητικών υπαλλήλων, η μία (1) εκ των οποίων κατηγορίας ΠΕ, τρεις (3) θέσεις ειδικών συμβούλων και επτά (7) θέσεις ειδικών συνεργατών, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Για την υποβοήθηση κάθε Υποδιοικητή της Αρχής στην άσκηση των καθηκόντων του συστήνονται δύο (2) θέσεις διοικητικών υπαλλήλων, η μία (1) εκ των οποίων κατηγορίας ΠΕ, και τρεις (3) θέσεις συνεργατών, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Ειδικά για την υποβοήθηση του Υποδιοικητή αρμοδίου για την οργάνωση λειτουργιών και πληρωμών της Αρχής, συστήνονται δύο (2) θέσεις διοικητικών υπαλλήλων, η μία εκ των οποίων κατηγορίας ΠΕ και πέντε (5) θέσεις συνεργατών, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Στο Γραφείο του Διοικητή της Αρχής συστήνεται θέση Διευθυντή, η οποία καλύπτεται από έναν (1) εκ των ανωτέρω ειδικών συνεργατών. Ο Διευθυντής του Γραφείου του Διοικητή ασκεί, κατ' αντιστοιχία, τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 45 του ν. 4622/2019 (Α' 133). Κατά τα λοιπά ισχύει ο ν. 4622/2019. Για τις αποδοχές των ανωτέρω έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 4354/2015 (Α' 176) που αφορούν τους μετακλητούς υπαλλήλους που υπηρετούν στα ιδιαίτερα γραφεία των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών.

β) Συνιστώνται τρεις (3) θέσεις, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, οι οποίες καλύπτονται σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν. 4622/2019, για τους ειδικούς συνεργάτες των πολιτικών

γραφείων των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών, πλην όσων ρητά ορίζονται διαφορετικά στον παρόντα νόμο, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ως εξής:

αα) Για τη γραμματειακή και εν γένει υποστήριξη του Συμβουλίου Διοίκησης της Αρχής δύο (2) θέσεις Γραμματέων και

ββ) για την υποστήριξη του Διοικητή, για τα θέματα του Συμβουλίου Διοίκησης, μία (1) θέση.

Ειδικότερα, για την πλήρωση των ανωτέρω θέσεων απαιτείται εμπειρία τουλάχιστον δύο (2) ετών εντός της τελευταίας πενταετίας στο αντικείμενο της εταιρικής διακυβέρνησης για τις θέσεις γραμματειακής υποστήριξης του Συμβουλίου Διοίκησης της ως άνω υποπερ. αα) και επιπλέον άριστη γνώση της Αγγλικής γλώσσας για όλες τις ανωτέρω θέσεις. Για τις αποδοχές των ανωτέρω έχουν εφαρμογή οι γενικές διατάξεις του ν. 4354/2015 (Α' 176), που αφορούν στους μετακλητούς υπαλλήλους που υπηρετούν στα πολιτικά γραφεία των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών, όπως εξειδικεύονται ακολούθως: Οι κάτοχοι πτυχίου ανώτατης εκπαίδευσης κατατάσσονται στο ΜΚ 8 της κατηγορίας ΠΕ, οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στο ΜΚ 10 της κατηγορίας ΠΕ και οι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σπουδών στο ΜΚ 12 της κατηγορίας ΠΕ. Οι θέσεις ειδικών συνεργατών για την υποβοήθηση του Διοικητή της Αρχής της περ. α) δύναται να καλυφθούν από μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) Α.Ε.Ι., τα οποία διατηρούν την οργανική τους θέση και παραμένουν στο καθεστώς απασχόλησης που κατέχουν στο οικείο Α.Ε.Ι.».

Άρθρο 76

Αύξηση ειδικής αμοιβής των υπηρετούντων στο Γραφείο του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 11 ν. 4778/2021

Στην παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 4778/2021 (Α' 26), περί ειδικής αμοιβής και βαθμού θέσης εργασίας, οι λέξεις «εξήντα τοις εκατό (60%)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ογδόντα τοις εκατό (80%)» και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Οι υπηρετούντες στο Γραφείο του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., οι οποίοι κατατάσσονται στους βαθμούς ένα (1) έως έξι (6) της παρ. 4, λαμβάνουν το ογδόντα τοις εκατό (80%) της ειδικής αμοιβής της παρ. 4.».

Άρθρο 77

Αύξηση των συντελεστών υπολογισμού του Βραβείου Επίτευξης Στόχων του ανθρώπινου δυναμικού της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 15 ν. 4778/2021

Στην παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 4778/2021 (Α' 26), περί Βραβείου Επίτευξης Στόχων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο της περ. α), οι συντελεστές «0,90», «0,93» και «1,00» αντικαθίστανται αντίστοιχα από τους συντελεστές «1,80», «1,86» και «2,00», β) στο πρώτο εδάφιο της περ. β), οι συντελεστές «0,86», «0,89» και «0,95» αντικαθίστανται αντίστοιχα από τους συντελεστές «1,72», «1,78» και «1,90», γ) στο πρώτο εδάφιο της περ. γ), οι συντελεστές «0,84», «0,87» και «0,93» αντικαθίστανται αντίστοιχα από τους συντελεστές «1,68», «1,74» και «1,86», δ) στο πρώτο εδάφιο της περ. δ), οι συντελεστές «0,82», «0,85» και «0,91» αντικαθίστανται αντίστοιχα από τους συντελεστές «1,64», «1,70» και «1,82» και ε) στο πρώτο εδάφιο της περ. ε), οι συντελεστές «0,80», «0,83» και «0,89» αντικαθίστανται αντίστοιχα από τους συντελεστές «1,60», «1,66» και «1,78» και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Το Βραβείο Επίτευξης Στόχων δύναται να καταβάλλεται ετησίως και ορίζεται κατ' ανώτατο όριο για κάθε βαθμό ευθύνης ως εξής:

α) Στον προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης, κατ' ανώτατο όριο, η ειδική αμοιβή του Βαθμού Θέσης Εργασίας (Β.Θ.Ε.) του, πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,80 σε περίπτωση επίτευξης στόχων από ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) έως ενενήντα επτά τοις εκατό (97%), πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,86 σε περίπτωση επίτευξης στόχων από ενενήντα οκτώ τοις εκατό (98%) έως ενενήντα εννέα τοις εκατό (99%) και πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 2,00 σε περίπτωση επίτευξης στόχων στο εκατό τοις εκατό (100%). Σε περίπτωση υπέρβασης της στοχοθεσίας πέραν του εκατό τοις εκατό (100%) και έως το ποσοστό του εκατόν δέκα τοις εκατό (110%), ο συντελεστής της πλήρους επίτευξης αυξάνεται κατά μια (1) ποσοστιαία μονάδα για κάθε μια (1) ποσοστιαία μονάδα υπέρβασης της στοχοθεσίας.

β) Στον προϊστάμενο Διεύθυνσης κατ' ανώτατο όριο, η ειδική αμοιβή του Β.Θ.Ε. του, πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,72 σε περίπτωση επίτευξης στόχων από ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) έως ενενήντα επτά τοις εκατό (97%), πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,78 σε περίπτωση επίτευξης στόχων από ενενήντα οκτώ τοις εκατό (98%) έως ενενήντα εννέα τοις εκατό (99%) και πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,90 σε περίπτωση επίτευξης στόχων στο εκατό τοις εκατό (100%). Σε περίπτωση υπέρβασης της στοχοθεσίας πέραν του εκατό τοις εκατό (100%) και έως το ποσοστό του εκατόν δέκα τοις εκατό (110%) ο συντελεστής της πλήρους επίτευξης αυξάνεται κατά μια (1) ποσοστιαία μονάδα για κάθε μια (1) ποσοστιαία μονάδα υπέρβασης της στοχοθεσίας.

γ) Στον προϊστάμενο Υποδιεύθυνσης κατ' ανώτατο όριο, η ειδική αμοιβή του Β.Θ.Ε. του, πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,68 σε περίπτωση επίτευξης στόχων από ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) έως ενενήντα επτά τοις εκατό (97%), πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,74 σε περίπτωση επίτευξης στόχων από ενενήντα οκτώ τοις εκατό (98%) έως ενενήντα εννέα τοις εκατό (99%) και πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,86 σε περίπτωση επίτευξης στόχων στο εκατό τοις εκατό (100%). Σε περίπτωση υπέρβασης της στοχοθεσίας πέραν του εκατό τοις εκατό (100%) και έως το ποσοστό του εκατόν δέκα τοις εκατό (110%), ο συντελεστής της πλήρους επίτευξης αυξάνεται κατά μια (1) ποσοστιαία μονάδα για κάθε μια (1) ποσοστιαία μονάδα υπέρβασης της στοχοθεσίας.

δ) Στον προϊστάμενο Τμήματος κατ' ανώτατο όριο, η ειδική αμοιβή του Β.Θ.Ε. του, πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,64 σε περίπτωση επίτευξης στόχων από ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) έως ενενήντα επτά τοις εκατό (97%), πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,70 σε περίπτωση επίτευξης στόχων από ενενήντα οκτώ τοις εκατό (98%) έως ενενήντα εννέα τοις εκατό (99%) και πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,82 σε περίπτωση επίτευξης στόχων στο εκατό τοις εκατό (100%). Σε περίπτωση υπέρβασης της στοχοθεσίας πέραν του εκατό τοις εκατό (100%) και έως το ποσοστό του εκατόν δέκα τοις εκατό (110%), ο συντελεστής της πλήρους επίτευξης αυξάνεται κατά μια (1) ποσοστιαία μονάδα για κάθε μια (1) ποσοστιαία μονάδα υπέρβασης της στοχοθεσίας.

ε) Στους υπαλλήλους, κατ' ανώτατο όριο, η ειδική αμοιβή του Β.Θ.Ε. τους, πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,60 σε περίπτωση επίτευξης στόχων από ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) έως ενενήντα επτά τοις εκατό (97%), πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,66 σε περίπτωση επίτευξης στόχων από ενενήντα οκτώ τοις εκατό (98%) έως ενενήντα εννέα τοις εκατό (99%) και πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή 1,78 σε περίπτωση επίτευξης στόχων στο εκατό τοις εκατό (100%). Σε περίπτωση υπέρβασης της στοχοθεσίας πέραν του εκατό τοις εκατό (100%) και έως το ποσοστό του εκατόν δέκα τοις εκατό (110%), ο συντελεστής της πλήρους επίτευξης αυξάνεται κατά μια (1) ποσοστιαία μονάδα για κάθε μια (1) ποσοστιαία μονάδα υπέρβασης της στοχοθεσίας.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ, ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Γ΄

Άρθρο 78

Εξουσιοδοτικές διατάξεις Μέρους Γ΄

1. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ενισχύεται ο προϋπολογισμός της Α.Α.Δ.Ε. για την εφαρμογή της παρ. 11 του άρθρου 64.
2. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., μπορεί να μεταβιβάζεται μέρος των μεταφερόμενων με το παρόν αρμοδιοτήτων σε υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, των Περιφερειών της χώρας καθώς και σε ν.π.ι.δ. του ευρύτερου δημόσιου τομέα.
3. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.:
 - α) ρυθμίζονται η διαδικασία και όλα τα ειδικότερα ζητήματα που αφορούν στη μεταφορά και τη χρήση των ταμειακών διαθεσίμων του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.,
 - β) ορίζεται ο Υπόλογος Διαχείρισης του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων,
 - γ) ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαδικασία πληρωμών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, που βαρύνουν τον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (Ε.Λ.Ε.Γ.Ε.Π.), καθώς και ζητήματα που άπτονται των μεταφερόμενων με το παρόν αρμοδιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων και των απαραίτητων κατά περίπτωση δικαιολογητικών, σε εκτέλεση Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και θέματα συνεργασίας με υπηρεσίες και Οργανισμούς Πληρωμών,
 - δ) καθορίζεται η διαδικασία επιβολής των προβλεπόμενων στη νομοθεσία διοικητικών κυρώσεων για παραβάσεις της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που άπτεται των μεταφερόμενων με το παρόν αρμοδιοτήτων,
 - ε) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία, τη συγκρότηση ή την κατάργηση της μικτής επιτροπής νομικής και νομοτεχνικής υποστήριξης του άρθρου 68, καθώς και την καταβολή αποζημίωσης των μελών της.
4. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.:
 - α) ρυθμίζονται θέματα μεταφοράς περιουσίας, παγίων περιουσιακών στοιχείων, φυσικών και ηλεκτρονικών αρχείων, λογισμικού, πληροφορικών συστημάτων και εννόμων σχέσεων,
 - β) ρυθμίζονται θέματα προσωπικού του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. που μεταφέρεται στην Α.Α.Δ.Ε, όπως η διαδικασία, τα κριτήρια και τα όργανα αξιολόγησης και κατάταξης του μεταφερόμενου προσωπικού, καθώς και η κατάταξη αυτού σε Περιγράμματα θέσεων Εργασίας, και
 - γ) κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, τοποθετούνται προσωρινά αναπληρωτές προϊστάμενοι στις θέσεις ευθύνης των νέων οργανικών μονάδων, έως την επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων, σύμφωνα με τα άρθρα 26 και 27 του ν. 4389/2016 (Α΄ 94), περί ρυθμίσεων θεμάτων επιλογής και αξιολόγησης προϊσταμένων της Αρχής και περί τοποθέτησης, θητείας και λήξης θητείας προϊσταμένων.

Άρθρο 79

Τελικές διατάξεις Μέρους Γ΄

1. Οι εκκρεμείς μέχρι την 31η.12.2025 πειθαρχικές διαδικασίες σε βάρος προσωπικού που μεταφέρεται στην Α.Α.Δ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 2 του παρόντος Μέρους, περατώνονται πλέον από τα αρμόδια

όργανα της Α.Α.Δ.Ε., κατ' εφαρμογή του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26). Τα λοιπά ζητήματα υπηρεσιακής κατάστασης του μεταφερόμενου προσωπικού εξετάζονται και περατώνονται από τα οικεία όργανα της Α.Α.Δ.Ε. με βάση τις οικείες διατάξεις.

2. Πάσης φύσης διοικητικές πράξεις που ρυθμίζουν θέματα άσκησης αρμοδιότητας του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ισχύουν αναλογικά μέχρι την κατάργηση ή τροποποίησή τους με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., στον βαθμό που δεν έρχονται σε αντίθεση με τον ν. 4389/2016 (Α' 94) ή με το παρόν Μέρος.

3. Δύο (2) συνεργάτες του αρμόδιου για την οργάνωση λειτουργιών και πληρωμών Υποδιοικητή του άρθρου 24 του ν. 4389/2016 υποβοηθούν προσωρινά τον Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. κατά την άσκηση των μεταφερόμενων με το παρόν αρμοδιοτήτων και για χρονικό διάστημα μέχρι και έναν (1) μήνα από τον ορισμό του ως άνω Υποδιοικητή.

Άρθρο 80

Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Γ'

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργούνται:

α) τα άρθρα 13 έως 29 του ν. 2637/1998 (Α' 200), περί σύστασης Οργανισμού Πιστοποίησης Λογαριασμών, Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, Οργανισμών Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, Γενικών Διευθύνσεων και θέσεων προσωπικού στο Υπουργείο Γεωργίας και Εταιρείας Αξιοποίησης Αγροτικής Γης Α.Ε.,

β) η υπ' αρ. 239391/12.6.2003 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Γεωργίας (Β' 836), περί έγκρισης κανονισμού κατάστασης προσωπικού του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.),

γ) τα όργανα διοίκησης του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. του άρθρου 18 του ν. 2637/1998.

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

Άρθρο 81

Σταδιακή κατάργηση του συμψηφισμού της προσωπικής διαφοράς με τις εκάστοτε χορηγούμενες ετήσιες αυξήσεις των κυρίων συντάξεων – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 14 ν. 4387/2016

Στην παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί της αναπροσαρμογής των συντάξεων, προστίθεται περ. δ' και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής :

«3. α. Από την 1.10.2019 οι συντάξεις που έχουν απονεμηθεί ή εκκρεμεί η απονομή τους μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016, υπολογίζονται εκ νέου σύμφωνα με τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 2 της παρ. 5 του άρθρου 8. Από την 1.10.2019, καταβάλλονται τυχόν προκύπτουσες αυξήσεις στη σύνταξη. Αν το ποσό των συντάξεων αυτών, όπως επανυπολογίζεται, είναι μικρότερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τον πίνακα 1 της παρ. 5 του άρθρου 8, το ποσό της διαφοράς που προκύπτει εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά.

β. α) Οι κύριες συντάξεις που έχουν απονεμηθεί ή εκκρεμεί η απονομή τους πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 και έχουν επανυπολογισθεί σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 υπολογίζονται εκ νέου από 1.10.2019 σύμφωνα με τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 2 της παρ. 5 του άρθρου 8.

β. β) Από την 1.10.2019 αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τον πίνακα 2 της παρ. 5 του άρθρου 8, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή της περ. α' της παρ. 4 του παρόντος άρθρου.

β. γ) Από την 1.10.2019 αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τον πίνακα 2 της παρ. 5 του άρθρου 8, τότε συνεχίζει να καταβάλλεται η προσωπική διαφορά με βάση τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 1 της παρ. 5 του άρθρου 8 και το ποσό των συντάξεων προσαυξάνεται κατά το ένα πέμπτο της τυχόν πρόσθετης διαφοράς που προκύπτει, για την περίοδο από την 1η Οκτωβρίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 και σταδιακά ισόποσα κατ' έτος έως την 31η Δεκεμβρίου 2024. Στην περίπτωση που η προσωπική διαφορά που προκύπτει είναι μικρότερη από την προσωπική διαφορά που προέκυπτε από τον επανυπολογισμό της σύνταξης με βάση τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 1 της παρ. 5 του άρθρου 8, ολοκληρώνεται η καταβολή της προσωπικής διαφοράς που προκύπτει με βάση τα ποσοστά αναπλήρωσης του πίνακα 1 της παρ. 5 του άρθρου 8 και η διαφορά των δύο ποσών συμψηφίζεται κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή της με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 8.

γ. Τα στοιχεία που προκύπτουν από τις περ. α' και β' αποτυπώνονται από την 1.1.2020 για κάθε ασφαλισμένο στο οικείο πληροφοριακό σύστημα.

δ. Η προσωπική διαφορά των προηγούμενων παραγράφων καταργείται σταδιακά ως προς τον συμψηφισμό της με τις κάθε φορά χορηγούμενες αυξήσεις των συντάξεων αρχής γενομένης από 1ης.1.2026.

Από την 1η.1.2026:

α) Οι συνταξιούχοι των οποίων η προσωπική διαφορά μηδενίζεται έως και την 31η.12.2025 δικαιούνται όλο το ποσοστό της χορηγούμενης αύξησης για το έτος 2026.

β) Για τους συνταξιούχους με διαμορφωθείσα προσωπική διαφορά κατά την 31η.12.2025 μικρότερη σε ποσό του πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αύξησης της σύνταξης που προκύπτει από την αναπροσαρμογή με βάση τον συντελεστή αύξησης των συντάξεων του έτους 2026, το ποσό της προσωπικής διαφοράς συμψηφίζεται με το ποσό της αύξησης και λαμβάνουν ολόκληρο το εναπομείναν ποσό της αύξησης ανάλογα με το ύψος της προσωπικής διαφοράς, με κατώτερο ποσό αύξησης το ήμισι (½) της συνολικής αύξησης.

γ) Οι συνταξιούχοι με διαμορφωθείσα προσωπική διαφορά κατά την 31η.12.2025 μεγαλύτερη σε ποσό του πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αύξησης της σύνταξης που προκύπτει από την

αναπροσαρμογή με βάση τον συντελεστή αύξησης των συντάξεων του έτους 2026 λαμβάνουν το ισόποσο του πενήντα τοις εκατό (50%) της συνολικής αύξησης. Το υπολειπόμενο ποσό της αύξησης συμψηφίζεται με την προσωπική διαφορά.

Από την 1η.1.2027 στο ποσό της σύνταξης, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί την 31η.12.2026, χορηγείται πλήρης αύξηση, η οποία δεν συμψηφίζεται με το εναπομείναν ποσό της προσωπικής διαφοράς.

Η δαπάνη που προκαλείται από το ανωτέρω επιπλέον χορηγούμενο ποσό καλύπτεται ετησίως με πρόσθετη επιχορήγηση προς τον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Τα ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή επί της προσωπικής διαφοράς του τρίτου εδαφίου της περ. α' της παρούσας παραγράφου.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 82

Φορολογική αντιμετώπιση της αποζημίωσης που καταβάλλεται σε δικηγόρους για υπηρεσίες που παρέχουν στο πλαίσιο των άρθρων 208, 787 και 819 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 12 και παρ. 2 άρθρου 14 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), περί εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις, προστίθεται περ. ζ) ως εξής:

«ζ) ως δικηγόρος:

ζα) για την έκδοση των πράξεων του άρθρου 208 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), περί εγγραφής και εξάλειψης συναινετικής προσημείωσης υποθήκης με πράξη δικηγόρου,

ζβ) για τη διενέργεια προελέγχου και την επεξεργασία φακέλου σύμφωνα με το άρθρο 787 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, περί σωματείων,

ζγ) για την έκδοση των πράξεων του άρθρου 819 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, περί έκδοσης κληρονομητηρίου.».

2. Στην παρ. 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, περί απαλλαγών εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις, προστίθεται περ. ιγ) ως εξής:

«ιγ) η αποζημίωση που καταβάλλεται στους δικηγόρους για τις υπηρεσίες της περ. ζ) της παρ. 2 του άρθρου 12.»

3. Οι παρ. 1 και 2 ισχύουν για τα εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2024.

Άρθρο 83

Όροι για πράξεις που υλοποιούνται από παρόχους υπηρεσιών ύδατος και φορείς διαχείρισης στερεών αποβλήτων στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2021-2027 και του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης

1. Κατά παρέκκλιση της παρ. 3 του άρθρου 12B του ν. 4001/2011 (Α' 179) και του άρθρου 35 του ν. 5037/2023 (Α' 78), δύναται να εντάσσονται σε Πρόγραμμα του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2021-2027 ή στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ), πράξεις με δικαιούχους

παρόχους υπηρεσιών ύδατος υπό την προϋπόθεση ότι στην απόφαση ένταξης προβλέπεται ρητά ειδικός όρος, σύμφωνα με τον οποίο ο δικαιούχος υποχρεούται να έχει λάβει διαχειριστική επάρκεια από τη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) έως την ημερομηνία που ορίζεται στην απόφαση ένταξης, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεταγενέστερη της 31ης.12.2027 και δεν δύναται να αναληφθεί νομική δέσμευση χωρίς αυτήν. Επιπλέον, δύναται να εντάσσονται και πράξεις με δικαιούχους παρόχους υπηρεσιών ύδατος, κατόπιν σύναψης προγραμματικής σύμβασης με άλλο πάροχο που διαθέτει διαχειριστική επάρκεια, με Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού ή με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που αναλαμβάνει την υλοποίηση του έργου.

2. Πράξεις που έχουν ενταχθεί για χρηματοδότηση σε Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2021-2027 μέχρι τις 11.6.2025 και έχουν ως δικαιούχους παρόχους υπηρεσιών ύδατος, θεωρούνται επιλέξιμες για το ΕΣΠΑ 2021-2027, κατά παρέκκλιση της παρ. 3 του άρθρου 12B του ν. 4001/2011 και του άρθρου 35 του ν. 5037/2023, εφόσον τροποποιηθεί η σχετική απόφαση ένταξης ώστε να περιλαμβάνει τον ειδικό όρο της λήψης της διαχειριστικής επάρκειας μέχρι τις 31.12.2027.

Άρθρο 84

Παρατάσεις προθεσμιών του μεταβατικού πλαισίου των Μητρώων Μελετητικών Επιχειρήσεων Ιδιωτικών Έργων και Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων

1. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 39 του π.δ. 71/2019 (Α' 112), περί μεταβατικών διατάξεων, παρατείνεται έως την 30ή Ιουνίου 2026.
2. Οι προθεσμίες των εδαφίων, πρώτου, δεύτερου και τέταρτου της παρ. 2 του άρθρου 39 του π.δ. 71/2019, περί της ισχύος των πτυχίων των εγγεγραμμένων στο Μητρώο Μελετητών και στο Μητρώο Γραφείο Μελετών, παρατείνονται από την 31η Δεκεμβρίου 2025 έως την 30η Ιουνίου 2026.
3. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 65 του π.δ. 71/2019, περί μεταβατικών διατάξεων, παρατείνεται έως την 30η Ιουνίου 2026.
4. Οι προθεσμίες της παρ. 6 του άρθρου 65 του π.δ. 71/2019, περί της ισχύος των πτυχίων των εργοληπτών Δημοσίων Δασοτεχνικών Έργων, παρατείνονται από την 31η Δεκεμβρίου 2025 έως την 30η Ιουνίου 2026.

Άρθρο 85

Προϋπολογισμός της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας για το έτος 2026 - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 34 ν. 5240/2025

Στην παρ. 6 του άρθρου 34 του ν. 5240/2025 (Α' 184), περί τελικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, η ημερομηνία «1ης.1.2026» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «1ης.3.2026», β) στο δεύτερο εδάφιο, βα) η ημερομηνία «31.12.2025» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «28.2.2026», ββ) οι λέξεις «έτους 2025 εκτελείται ως έχει» αντικαθίστανται από τις λέξεις «εκτελείται σε βάρος των πιστώσεων που έχουν προβλεφθεί για το έτος 2026 στον Ειδικό Φορέα 1039-401-0000000 του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και για το διάστημα αυτό το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου της παρ. 1 του άρθρου 4 υποστηρίζεται από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών για την εκτέλεση όλων

των αρμοδιοτήτων που ασκούνται από αυτή», γ) προστίθενται τρίτο και τέταρτο εδάφιο και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου της παρ. 1 του άρθρου 4 συντάσσει και εκτελεί τον προϋπολογισμό του από 1ης.3.2026. Μέχρι τις 28.2.2026 ο προϋπολογισμός της καταργούμενης αυτοτελούς υπηρεσίας «Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας» εκτελείται σε βάρος των πιστώσεων που έχουν προβλεφθεί για το έτος 2026 στον Ειδικό Φορέα 1039-401-0000000 του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και για το διάστημα αυτό το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου της παρ. 1 του άρθρου 4 υποστηρίζεται από τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών για την εκτέλεση όλων των αρμοδιοτήτων που ασκούνται από αυτή. Οι υποχρεώσεις έτους 2025 που έχουν αναληφθεί μέχρι τις 28.2.2026 από τον Ειδικό Φορέα 1039-401-0000000, αναλαμβάνονται, κατά το ποσό που παραμένει ανεξόφλητο, από τον προϋπολογισμό του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου της παρ. 1 του άρθρου 4, ο οποίος δύναται να επιχορηγηθεί από τον κρατικό προϋπολογισμό, σύμφωνα με το άρθρο 59 του ν. 4270/2014 (Α' 143). Οι υποχρεώσεις έτους 2026 που έχουν αναληφθεί μέχρι τις 28.2.2026 από τον Ειδικό Φορέα 1039-401-0000000, αναλαμβάνονται, κατά το ποσό που παραμένει ανεξόφλητο, από τον προϋπολογισμό του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου της παρ. 1 του άρθρου 4, χωρίς ενίσχυση από τον κρατικό προϋπολογισμό.».

Άρθρο 86

Εξουσιοδοτική διάταξη για τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων για τη διαδικασία επιστροφής της οικονομικής ενίσχυσης στους πληγέντες από τις φυσικές καταστροφές που προκλήθηκαν από την πορεία του μεσογειακού κυκλώνα «Ιανός» και τις συνεπακόλουθες πλημμύρες της 18ης και 19ης Σεπτεμβρίου 2020 - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 1 ν. 4728/2020

Στην παρ. 10 του άρθρου 1 του ν. 4728/2020 (Α' 186), περί χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης στους πληγέντες από τις φυσικές καταστροφές που προκλήθηκαν από την πορεία του μεσογειακού κυκλώνα «Ιανός» και τις συνεπακόλουθες πλημμύρες της 18ης και 19ης Σεπτεμβρίου 2020, προστίθεται τέταρτο εδάφιο και η παρ. 10 διαμορφώνεται ως εξής:

«10. Η μετά τον έλεγχο ορθότητας απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας ότι ο αιτών κρίνεται μη δικαιούχος συνεπάγεται την υποχρέωση επιστροφής του χορηγηθέντος επιδόματος από τον λαβόντα προς το Ελληνικό Δημόσιο, ως αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού, το οποίο εισπράττεται κατά τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190). Εφόσον πρόκειται για επιχείρηση, το ποσό αναζητείται ως αχρεωστήτως καταβληθέν, εντόκως από τη στιγμή που τέθηκε στη διάθεση του δικαιούχου με βάση το επιτόκιο ανάκτησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως αυτό καθορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (2008/С 14/6). Οι δημόσιες αρχές ή επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας αποστέλλουν προς τη Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών Κεντρικής Ελλάδας (Δ.Α.Ε.Φ.Κ. Κ.Ε.) κάθε αιτούμενο στοιχείο για τον έλεγχο της ορθότητας των υποβληθεισών δηλώσεων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας καθορίζονται η διαδικασία και τα όργανα βεβαίωσης και ανάκτησης του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού ή επιστροφής αυτού, οικειοθελώς ή

από όσους κρίνονται μη δικαιούχοι, κατόπιν ελέγχου ορθότητας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.».

Άρθρο 87

Επέκταση Κινήτρου Επίτευξης Δημοσιονομικών Στόχων στους υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Κρατικής Αρωγής και Συντονισμού για τα έτη 2026 και 2027

Οι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Κρατικής Αρωγής και Συντονισμού υπάγονται για τα έτη 2026 και 2027, στο άρθρο 25 του ν. 4940/2022 (Α' 112), περί κινήτρου επίτευξης δημοσιονομικών στόχων (Κ.Ε.Δ.Σ.). Οι ποσοτικοί στόχοι για τη Γενική Διεύθυνση Κρατικής Αρωγής και Συντονισμού καθορίζονται μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών και Κρατικής Αρωγής. Η δαπάνη καταβάλλεται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και βαρύνει τον προϋπολογισμό του. Η επίτευξη των στόχων υπολογίζεται σε ετήσια βάση. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών και Κρατικής Αρωγής χορηγείται το κίνητρο στους προϊσταμένους των μονάδων της Γενικής Διεύθυνσης, κατά παρέκκλιση της διαδικασίας της παρ. 3 του άρθρου 25 του ν. 4940/2022.

Άρθρο 88

Παρατάσεις προθεσμιών για πράξεις και έργα του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης και του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

1. Η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 66 του ν. 5149/2024 (Α' 169), περί των ρυθμίσεων για πράξεις και έργα αρμοδιότητας της πρώην Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που χρηματοδοτούνται από το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2026.
2. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 5163/2024 (Α' 199), περί των ρυθμίσεων για την επιτάχυνση της αξιοποίησης των κονδυλίων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2026

Άρθρο 89

Τήρηση στατιστικών στοιχείων και συλλογή δεδομένων για την προώθηση πολιτικών ίσων ευκαιριών από το Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο) του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας – Τροποποίηση άρθρου 13 ν. 4604/2019

Στο άρθρο 13 του ν. 4604/2019 (Α' 50), περί της τήρησης στατιστικών στοιχείων με βάση το φύλο, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

- α) στον τίτλο, μετά από τις λέξεις «Τήρηση στατιστικών στοιχείων», προστίθενται οι λέξεις «- Συλλογή δεδομένων για την προώθηση πολιτικών ίσων ευκαιριών από το Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο) του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας»,
- β) η υφιστάμενη παράγραφος αριθμείται ως παρ. 1,

γ) στην παρ. 1, μετά από τις λέξεις «Γενική Κυβέρνηση», προστίθενται οι λέξεις «, όπως αυτή ορίζεται στην περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143),»,
γ) προστίθενται παρ. 2 και 3 και το άρθρο 13 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 13

Τήρηση στατιστικών στοιχείων - Συλλογή δεδομένων για την προώθηση πολιτικών ίσων ευκαιριών από το Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο) του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

1. Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, όπως αυτή ορίζεται στην περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), συλλέγουν και τηρούν υποχρεωτικά στατιστικά στοιχεία με βάση το φύλο για τους τομείς ευθύνης τους. Τα στοιχεία αυτά αποστέλλονται σε ετήσια βάση και μια τουλάχιστον φορά κατ' έτος στο Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο) της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Η τελευταία τηρεί σχετικό αρχείο το οποίο αξιοποιείται για τη λειτουργία του Παρατηρητηρίου για την Ισότητα των Φύλων.
2. Πέραν των αρμοδιοτήτων της παρ. 1, το Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο) της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας συλλέγει και αξιολογεί ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα, με σκοπό την υποστήριξη της διαδικασίας διαμόρφωσης και υλοποίησης δημόσιων πολιτικών για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και την καταπολέμηση των διακρίσεων.
3. Για τον σκοπό της παρ. 2 το Παρατηρητήριο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δύναται ιδίως να:
 - α) συλλέγει και επεξεργάζεται τα δεδομένα που παράγονται από το ψηφιακό σύστημα της παρ. 1 του άρθρου 9Α,
 - β) υποβάλλει εισηγήσεις και προτάσεις προς την αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αναφορικά με τον καθορισμό των δεικτών του ψηφιακού συστήματος της παρ. 1 του άρθρου 9Α,
 - γ) εκπονεί εκθέσεις, που αξιολογούν την υφιστάμενη κατάσταση όσον αφορά τις ίσες ευκαιρίες στους διάφορους τομείς πολιτικής,
 - δ) παράγει και επεξεργάζεται τους δείκτες που σχετίζονται με την προώθηση των ίσων ευκαιριών και την καταπολέμηση των διακρίσεων στους διάφορους τομείς πολιτικής,
 - ε) διαχέει ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και την καταπολέμηση των διακρίσεων σύμφωνα με την παρ. 2 σε δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ. και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση,
 - ζ) τηρεί αρχείο με τα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα που συλλέγει και αξιολογεί για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και την καταπολέμηση των διακρίσεων, σύμφωνα με την παρ. 2.».

Άρθρο 90

Παραχώρηση χρήσης ακινήτων στο Υπουργείο Πολιτισμού

1. Παραχωρούνται κατά χρήση άνευ ανταλλάγματος για χρονικό διάστημα πενήντα (50) ετών από τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στο Υπουργείο Πολιτισμού τα τμήματα Α και Β του κτήματος Τατοΐου που βρίσκεται στον Δήμο Αχαρνών της Περιφερειακής Ενότητας Ανατολικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής, συνολικού εμβαδού 17.731.466,75 τ.μ., κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου, και με σκοπό την προστασία, την ανάδειξη και την αξιοποίηση του κτήματος Τατοΐου. Η παραχώρηση πραγματοποιείται προς τον σκοπό προστασίας, ανάδειξης και αξιοποίησης του Κτήματος Τατοΐου. Η ανάπτυξη έργων και δραστηριοτήτων για την εκπλήρωση του ως άνω σκοπού στις υπαγόμενες στις δασική νομοθεσία εκτάσεις του παραχωρούμενου ακινήτου διενεργείται εφόσον προβλέπεται από το έκτο Κεφάλαιο, του ν. 998/1979 (Α'289) και υπό την τήρηση των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων αυτού καθώς και των λοιπών διατάξεων της δασικής νομοθεσίας.
2. Στην έννοια της χρήσης της παρ. 1 περιλαμβάνεται η ανάληψη και εκτέλεση από το Υπουργείο Πολιτισμού κάθε συμβατικής και άλλης δέσμευσης έναντι τρίτων.
3. Η παρούσα διάταξη αποτελεί τον τίτλο για την καταχώριση της παραχώρησης της χρήσης των τμημάτων της παρ. 1 στο αρμόδιο κτηματολογικό γραφείο.

Άρθρο 91

Παράταση προθεσμίας περάτωσης εκκαθάρισης Ταμείου Αλληλοβοηθείας Υπαλλήλων Υπουργείου Πολιτισμού

Η προθεσμία περάτωσης της εκκαθάρισης της παρ. 2 του άρθρου δεκάτου ενάτου του ν. 4639/2019 (Α' 185), περί θέσης του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Υπαλλήλων Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού σε εκκαθάριση, παρατείνεται έως την 31η.7.2026. Η παράταση του προηγούμενου εδαφίου δεν συνεπάγεται την παράταση δημοσίων συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147).

Άρθρο 92

Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 92 ν. 5105/2024

1. Στην παρ. 3 του άρθρου 92 του ν. 5105/2024 (Α' 61), περί εξουσιοδοτικών διατάξεων μέρους ΣΤ', επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το υφιστάμενο εδάφιο αριθμείται ως περ. α), β) προστίθεται περ. β) και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:
«3. α) Με κοινή απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται οι αποδοχές του Καλλιτεχνικού Διευθυντή του Οργανισμού του άρθρου 70, οι οποίες δεν δύνανται να υπερβαίνουν τις αποδοχές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου κατά την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4354/2015.
β) Με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού καθορίζονται το περιεχόμενο της πρόσκλησης της παρ. 1 του άρθρου 70, το όργανο αξιολόγησης και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με την επιλογή του Καλλιτεχνικού Διευθυντή.».
2. Έως την έκδοση της απόφασης του δευτέρου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 92 του ν. 5105/2024 (Α'61), ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου διορίζεται με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού.

Άρθρο 93

Παρατάσεις διάρκειας απασχόλησης σε εκπαιδευτικούς φορείς – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 34 ν. 5167/2024

Στην περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 5167/2024 (Α'207), περί παράτασης ρυθμίσεων προσωπικού, οι λέξεις «προσωρινών πινάκων της προκήρυξης του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και σε καμία περίπτωση την 31η Δεκεμβρίου 2025» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οριστικών πινάκων της προκήρυξης 2Κ/2025 του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και σε κάθε περίπτωση την 31η Δεκεμβρίου 2026», και η περ. στ) της παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«στ) Η διάρκεια των παρατάσεων ή των νέων συμβάσεων έκτακτου προσωπικού της παρ. 1 του άρθρου 134 του ν. 4763/2020 (Α' 254), για τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη και την κάλυψη λοιπών αναγκών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, δεν δύναται να υπερβαίνει την ημερομηνία έκδοσης των οριστικών πινάκων διοριστέων της προκήρυξης 2Κ/2025 του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και σε κάθε περίπτωση την 31η Δεκεμβρίου 2026.».

Άρθρο 94

Χρηματοδότηση αθλητικών εγκαταστάσεων που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εποπτευόμενα από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, τις οποίες χρησιμοποιούν τα κλιμάκια των εθνικών ομάδων όλων των αναγνωρισμένων αθλητικών ομοσπονδιών για την προετοιμασία τους – Προσθήκη παρ. 1Α στο άρθρο 116 και παρ. 13 στο άρθρο 123 του ν. 5219/2025

1. Στο άρθρο 116 του Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας (ν. 5219/2025, Α'130), περί αντικειμένου φόρου των κερδών από τυχερά παίγνια, προστίθεται παρ. 1Α ως εξής:

«1Α. Ποσοστό των εσόδων από τις κατηγορίες φόρων των περ. β) και δ) της παρ. 1 χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση αθλητικών ομάδων, την επιχορήγηση των Ειδικών Επιτροπών του άρθρου 53 του ν. 2725/1999 (Α` 121) και τη χρηματοδότηση εποπτευόμενων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (ν.π.ι.δ.) και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού στα οποία ανήκουν οι αθλητικές εγκαταστάσεις τις οποίες χρησιμοποιούν τα κλιμάκια των εθνικών ομάδων όλων των αναγνωρισμένων Αθλητικών Ομοσπονδιών για την προετοιμασία τους, κατόπιν της κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού της παρ. 13 του άρθρου 123. Ειδικά για την χρηματοδότηση των εποπτευόμενων ν.π.ι.δ. και ν.π.δ.δ. από τη Γ.Γ.Α. του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού στα οποία ανήκουν οι αθλητικές εγκαταστάσεις του πρώτου εδαφίου, αυτή περιλαμβάνει την κάλυψη των μισθωμάτων και των λειτουργικών δαπανών των αθλητικών χώρων στους οποίους προπονούνται τα κλιμάκια των εθνικών ομάδων, από την αγωνιστική περίοδο 2025-2026.».

2. Στο άρθρο 123 του Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας (ν. 5219/2025), περί τελικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 13 ως εξής:

«13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού ποσοστό των εσόδων από τις κατηγορίες φόρων των περ. β) και δ) της παρ. 1 χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση των νομικών προσώπων της παρ. 1Α. Με την ίδια

απόφαση δύναται να καθορίζονται οι δικαιούχοι, ο τρόπος κατανομής της εν λόγω χρηματοδότησης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 1Α.».

Άρθρο 95

Παράταση του ακατάσχετου της χρηματοδότησης αθλητικών ομάδων και της επιχορήγησης των Ειδικών Επιτροπών του άρθρου 53 του ν. 2725/1999 από τα φορολογικά έσοδα τυχερών παιγνίων – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου δέκατου έκτου ν. 4787/2021

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου δέκατου έκτου του ν. 4787/2021 (Α` 44), περί ακατάσχετου ποσοστού των εσόδων από τον φόρο που επιβάλλεται επί των τυχερών παιγνίων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «και 2025» αντικαθίστανται από τις λέξεις «2025 και 2026», β) μετά τις λέξεις «του ν. 2725/1999 (Α` 121)», προστίθενται οι λέξεις «και τη χρηματοδότηση εποπτευόμενων ν.π.ι.δ. και ν.π.δ.δ. από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, στα οποία ανήκουν οι αθλητικές εγκαταστάσεις τις οποίες χρησιμοποιούν τα κλιμάκια των εθνικών ομάδων όλων των αναγνωρισμένων αθλητικών ομοσπονδιών για την προετοιμασία τους», και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Κατ' εξαίρεση για τα έτη 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 και 2026 το ποσοστό των εσόδων που χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση αθλητικών ομάδων, την επιχορήγηση των Ειδικών Επιτροπών του άρθρου 53 του ν. 2725/1999 (Α` 121) και τη χρηματοδότηση εποπτευόμενων ν.π.ι.δ. και ν.π.δ.δ. από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, στα οποία ανήκουν οι αθλητικές εγκαταστάσεις τις οποίες χρησιμοποιούν τα κλιμάκια των εθνικών ομάδων όλων των αναγνωρισμένων αθλητικών ομοσπονδιών για την προετοιμασία τους, σύμφωνα με παρ. 1Α του άρθρου 116 του ν. 5219/2025 (Α` 130), είναι ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα. Για την εφαρμογή της παρούσας, οι χρηματοδοτούμενοι ή επιχορηγούμενοι φορείς του πρώτου εδαφίου εξαιρούνται από την υποχρέωση της παρ. 1 του άρθρου 180 του ν. 4820/2021 (Α` 130).».

Άρθρο 96

Προσδιορισμός δικασίμου μετά την κατάθεση αγωγής - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 215 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 215 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α` 182), περί άσκησης της αγωγής, οι λέξεις «μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την κατάθεση και πάντως όχι πάνω από τον έβδομο μήνα μετά από αυτήν» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σε διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις διακόσιες δέκα (210) ημέρες από την κατάθεση» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η αγωγή ασκείται με κατάθεση δικογράφου στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται και με επίδοση αντιγράφου της στον εναγόμενο. Αποκλειστικά σε περίπτωση αγωγής που απευθύνεται σε περιφερειακή έδρα πρωτοδικείου, κατά την έννοια του ν. 5108/2024 (Α' 65), η κατάθεση του δικογράφου μπορεί να γίνεται στη γραμματεία είτε της περιφερειακής έδρας είτε της παράλληλης έδρας, στην κατά τόπον αρμοδιότητα της οποίας εντάσσεται η περιφερειακή έδρα, είτε της έδρας πρωτοδικείου. Η κατάθεση του δικογράφου μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 119. Με την κατάθεση της αγωγής ορίζεται δικάσιμος, η οποία προσδιορίζεται σε διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις διακοσίες δέκα (210) ημέρες από την κατάθεση και όταν η αγωγή πρέπει να επιδοθεί στο εξωτερικό, στην πρώτη δικάσιμο μετά την πάροδο εννέα (9) μηνών από την κατάθεση και πάντως όχι πάνω από τον δέκατο μήνα μετά από αυτήν. Κάτω από το δικόγραφο που κατατέθηκε συντάσσεται έκθεση στην οποία αναφέρεται η ημέρα, ο μήνας και το έτος της κατάθεσης, καθώς και το ονοματεπώνυμο του καταθέτη. Η έκθεση μπορεί να συντάσσεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 117. Αναφορά του δικογράφου της αγωγής που κατατέθηκε γίνεται χωρίς καθυστέρηση σε ειδικό βιβλίο με αλφαβητικό ευρετήριο. Στο βιβλίο αυτό αναγράφονται με αύξοντα αριθμό και χρονολογική σειρά οι αγωγές που κατατίθενται και αναφέρονται τα ονοματεπώνυμα των διαδίκων, η χρονολογία της κατάθεσης και το αντικείμενο της διαφοράς. Στη γραμματεία κάθε δικαστηρίου τηρείται και ηλεκτρονικό αρχείο αγωγών.».

Άρθρο 97

Ερημοδικία του αναιρεσιόντος - Τροποποίηση άρθρου 576 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Η παρ. 1 του άρθρου 576 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), περί μη εμφάνιση του επισπεύδοντος τη συζήτηση, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε περίπτωση ερημοδικίας του αναιρεσιόντος, ανεξαρτήτως του ποιός επισπεύδει τη συζήτηση, η αναίρεση απορρίπτεται, εφόσον είναι παραδεκτή, ενώ σε κάθε περίπτωση ερημοδικίας του αναιρεσιβλήτου, ο Άρειος Πάγος προχωρεί στη συζήτηση παρά την απουσία του.».

Άρθρο 98

Μεταβατικές διατάξεις που αφορούν τη δημοσίευση διαθηκών και την έκδοση πιστοποιητικών, καθώς και τη σταδιακή ανάθεση διαταγών πληρωμής και διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης - Τροποποίηση άρθρου 126 ν. 5221/2025

Στο άρθρο 126 του ν. 5221/2025 (Α' 133), περί μεταβατικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, β) στην παρ. 5, βα) στο πρώτο εδάφιο η ημερομηνία «31η.12.2025» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30ή.4.2026», ββ) στο δεύτερο εδάφιο η ημερομηνία «1η.1.2026» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «1η.5.2026», γ) προστίθεται παρ. 8 και το άρθρο 126 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 126

Μεταβατικές διατάξεις

1. Σε περίπτωση θανάτου διαθέτη μετά την 1η.11.2025, η δημοσίευση διαθήκης και η έκδοση πιστοποιητικών γίνονται σύμφωνα με τα άρθρα 86, 87, 88, 118, 119, 120 και 121 του παρόντος.
2. Σε περίπτωση θανάτου διαθέτη πριν από την 1η.11.2025, η δημοσίευση και η έκδοση πιστοποιητικών συνεχίζονται να γίνονται από τα Πρωτοδικεία. Η δημοσίευση διαθηκών, καθώς και η κήρυξη διαθήκης ως κυρίας για θανάτους πριν την 1η.11.2025, για τις οποίες έχει γίνει κατάθεση αίτησης για δημοσίευση σε πρωτοδικείο, μπορεί να γίνει σύμφωνα με τα άρθρα 86, 87, 88, 118, 119, 120 και 121, αν με ευθύνη του αιτούντος αποσυρθούν με βεβαίωση από τη γραμματεία του δικαστηρίου και κατατεθούν σε συμβολαιογράφο, άλλως η δημοσίευση και η έκδοση πιστοποιητικών συνεχίζουν να γίνονται από το πρωτοδικείο στο οποίο κατατέθηκαν.
3. Από τη 16η.9.2026, ημέρα πλήρους λειτουργίας της βάσης δεδομένων (μεταδεδομένα και έγγραφα) εντός του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης όλες οι δημοσιεύσεις και εκδόσεις πιστοποιητικών, ανεξάρτητα από τον χρόνο θανάτου, γίνονται από τους συμβολαιογράφους.
4. Οι διατάξεις για τα ένδικα μέσα και τις ειδικές διαδικασίες των άρθρων 591 έως 645 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182) εφαρμόζονται για τα κατατιθέμενα από την 1η.1.2026 ένδικα μέσα και αγωγές. Ως προς τις δημοσιευόμενες έως τις 31.12.2025 αποφάσεις, που είχαν εκδοθεί κατ' αντιμωλία των διαδίκων και δεν είχαν επιδοθεί και καταστεί τελεσίδικες ή αμετάκλητες, εξακολουθεί να ισχύει η διετής καταχρηστική προθεσμία προσβολής τους με αναίρεση.
5. Οι διαταγές πληρωμής του άρθρου 625 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και οι διαταγές απόδοσης μισθίου του άρθρου 637 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας μέχρι την 30ή.4.2026 συνεχίζουν να εκδίδονται από τον κατά τόπον αρμόδιο δικαστή. Οι αιτήσεις που κατατίθενται από την 1η.5.2026 εκδίδονται από τους ορισθέντες δικηγόρους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.
6. Οι διατάξεις του Μέρους Α' εφαρμόζονται για αγωγές και κλήσεις που ασκούνται ή κατατίθενται από την 1η.1.2026.
7. Οι διατάξεις του παρόντος για την αναγκαστική εκτέλεση εφαρμόζονται για όσες επιταγές προς εκτέλεση επιδοθούν από την 1η.1.2026.
8. Το άρθρο 57 εφαρμόζεται για τις αιτήσεις αναίρεσης που έχουν κατατεθεί και προσδιοριστεί να εκδικαστούν σε δικάσιμο μετά την 16η.9.2026.».

Άρθρο 99

Έκτακτος διαγωνισμός δικαστικών υπαλλήλων

1. Το παρόν εφαρμόζεται ειδικά για την επιλογή των εκπαιδευομένων της πέμπτης (5ης) εκπαιδευτικής σειράς δικαστικών υπαλλήλων της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών (Σχολή), οι οποίοι υποχρεούνται να υπηρετήσουν επί μία τουλάχιστον επταετία στη θέση στην οποία θα διοριστούν, κατά παρέκκλιση των άρθρων 55Η, 55Θ, 55Ι, 55ΙΒ, 55ΙΖ, 55ΙΗ, 55Κ, 55ΚΒ, 55ΛΣΤ του ν. 4871/2021 (Α' 246).
2. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός του πρώτου δεκαημέρου του μηνός Ιανουαρίου 2026, προκηρύσσεται ο εισαγωγικός διαγωνισμός της παρ. 1 του άρθρου 55Ζ του ν. 4871/2021 για την πέμπτη (5η) εκπαιδευτική σειρά δικαστικών υπαλλήλων της Σχολής.

3. Ο εισαγωγικός διαγωνισμός διενεργείται από επιτροπή, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εντός του μηνός Ιανουαρίου 2026 και αποτελείται:

- α) έναν (1) Πρόεδρο Εφετών των πολιτικών και ποινικών Δικαστηρίων με το νόμιμο αναπληρωτή του,
- β) έναν (1) Εφέτη των πολιτικών και ποινικών Δικαστηρίων, με το νόμιμο αναπληρωτή του,
- γ) έναν (1) Εισαγγελέα Εφετών, με το νόμιμο αναπληρωτή του,
- δ) έναν (1) Αντεισαγγελέα Εφετών, με το νόμιμο αναπληρωτή του,
- ε) έναν (1) σύμβουλο του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού, με νομική κατάρτιση, με τον αναπληρωτή του και
- στ) έναν (1) δικηγόρο με εικοσαετή, τουλάχιστον, πραγματική δικηγορική υπηρεσία, με τον αναπληρωτή του.

4. Ο έλεγχος των αιτήσεων των υποψηφίων και η κατάρτιση του πίνακα όσων γίνονται δεκτοί στο διαγωνισμό, όπως επίσης και του πίνακα των αποκλεισμένων, διενεργούνται από τον Διευθυντή Κατάρτισης και Επιμόρφωσης Δικαστικών Υπαλλήλων, εντός του πρώτου δεκαημέρου του μηνός Φεβρουαρίου 2026 και ο Γενικός Διευθυντής της Σχολής εγκρίνει τους τελικούς πίνακες εντός του δεύτερου δεκαημέρου του μήνα αυτού.

5. Το πρώτο στάδιο του εισαγωγικού διαγωνισμού διενεργείται εντός των μηνών Φεβρουαρίου - Μαρτίου 2026, το δεύτερο στάδιο αυτού εντός του πρώτου εικοσαημέρου του μηνός Απριλίου 2026 και τα τελικά αποτελέσματα ανακοινώνονται το αργότερο μέχρι την 20η Απριλίου 2026.

5. Η αίτηση για την εγγραφή στη Σχολή υποβάλλεται ηλεκτρονικά στη γραμματεία της εντός τριών (3) ημερών από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του πίνακα οριστικών αποτελεσμάτων. Εάν δεν υποβληθεί αίτηση εγγραφής στη Σχολή εντός προθεσμίας τριών (3) ημερών από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του πίνακα οριστικών αποτελεσμάτων, προσκαλείται ίσος αριθμός επιτυχόντων, κατά σειρά επιτυχίας, με βάση τον πίνακα οριστικών αποτελεσμάτων, προκειμένου να υποβάλει αίτηση εγγραφής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία μίας (1) ημέρας από την κοινοποίηση της πρόσκλησης. Η ίδια διαδικασία τηρείται, εάν, μετά από τον έλεγχο των δικαιολογητικών της παρ. 4 του άρθρου 551B του ν. 4871/2021, προκύψει ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπο επιτυχόντος οι προϋποθέσεις εισαγωγής του στη Σχολή.

6. Το Συμβούλιο Σπουδών Δικαστικών Υπαλλήλων καταρτίζει τον μήνα Απρίλιο 2026 το πρόγραμμα σπουδών των εκπαιδευομένων που πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δικαστικών υπαλλήλων της πέμπτης (5ης) εκπαιδευτικής σειράς, μετά από εισήγηση του Διευθυντή Κατάρτισης και Επιμόρφωσης Δικαστικών Υπαλλήλων της Σχολής.

7. Η κατάρτιση των σπουδαστών αυτών διαρκεί τέσσερις (4) μήνες. Αρχίζει την 4η Μαΐου του έτους 2026 και περατώνεται την 31η Αυγούστου του ίδιου έτους και περιλαμβάνει δύο στάδια:

α) Το πρώτο στάδιο κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων και των εξετάσεων αποφοίτησης, διαρκεί από την 4η Μαΐου έως την 30ή Ιουνίου του έτους 2026. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων αποφοίτησης αναρτώνται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα μάθησης της Σχολής, με ελεγχόμενη πρόσβαση, το αργότερο μέχρι ώρα 22.00 της 29ης Ιουνίου.

β) Το δεύτερο στάδιο κατάρτισης των σπουδαστών αυτών, που περιλαμβάνει την πρακτική άσκησή τους στα Πρωτοδικεία και τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς και στα Εφετεία και τις Εισαγγελίες Εφετών Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς, διαρκεί από την 1η Ιουλίου του έτους 2026 έως την 31η Αυγούστου του ίδιου έτους.

8. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Μέρους Β΄ του ν. 4871/2021.

Άρθρο 100

Συμμετοχή υπαλλήλων του Υπουργείου Εξωτερικών στο σύστημα κινήτρων και ανταμοιβής για έργα των Σχεδίων Δράσης του άρθρου 52 ν. 4622/2019 - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 34 του ν. 5149/2024

1. Στο άρθρο 34 του ν. 5149/2024 (Α΄ 169), περί των προϋποθέσεων υπαγωγής φορέων και υπαλλήλων στο σύστημα κινήτρων και ανταμοιβής προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Το Υπουργείο Εξωτερικών συμμετέχει στο σύστημα κινήτρων και ανταμοιβής, εφόσον έχει προβεί σε εφαρμογή διαδικασίας στοχοθεσίας για καθορισμό στόχων, δράσεων και έργων στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης, όπως αυτό διαμορφώνεται σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 52 του ν. 4622/2019 (Α΄ 133), περί της διαδικασίας προγραμματισμού κυβερνητικού έργου. Οι υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών δικαιούνται ανταμοιβής, εφόσον, πέραν των προϋποθέσεων των περ. β), γ) και δ) της παρ. 2, έχουν συμμετάσχει στην υλοποίηση συγκεκριμένων στόχων, δράσεων και έργων στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης, καθώς και στη διαδικασία αξιολόγησης σύμφωνα με το άρθρο 328 του ν. 4781/2021 (Α΄ 31), περί αξιολόγησης. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 2 ισχύουν και για τους υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών.».

2. Η ισχύς της παρ. 1 αρχίζει από την 1η.1.2025.

Άρθρο 101

Παράταση Ειδικού Προγράμματος Ενίσχυσης Δήμων

Το Ειδικό Πρόγραμμα Ενίσχυσης Δήμων του άρθρου 71 του ν. 4509/2017 (Α΄ 201):

α) Παρατείνεται έως τις 31.12.2026,

β) Μπορεί να παρατείνεται περαιτέρω με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

Άρθρο 102

Μη συμψηφισμός χρηματικών απαιτήσεων που επιδικάζονται σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου για υποθέσεις του άρθρου 6Α του ν. 2776/1999 – Τροποποίηση άρθρου 6Α Σωφρονιστικού Κώδικα

Στο άρθρο 6Α του Σωφρονιστικού Κώδικα (ν. 2776/1999, Α΄ 291) προστίθεται παρ. 7 ως εξής:

«7. Δεν επιτρέπεται ο αυτεπάγγελτος συμψηφισμός χρηματικών απαιτήσεων, που επιδικάζονται σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου από το Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών του άρθρου 86 από την εφαρμογή του παρόντος, λόγω διαπίστωσης προσβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας κρατουμένων με βάση το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και λοιπών κανόνων του διεθνούς δικαίου για την μεταχείριση των κρατουμένων.».

**ΜΕΡΟΣ Ε΄
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

Άρθρο 103

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.